

Вітаємо з Днем Збройних Сил України!

Крила України

НА ВАРТІ НЕБА УКРАЇНИ!

Друкований орган Міністерства оборони України

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

№ 48-49 (659-660)

26 листопада – 6 грудня 2012 року

e-mail: krula_ukr@ukr.net

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

Подарунок до Дня Збройних Сил

▶ 2 стор.

Дмитро Саламатін:
“У складі Повітряних Сил ЗС України з’явилася повністю укомплектована бойова ескадрилья”

▶ 3 стор.

Сучасність вимагає змін

▶ 9 стор.

Кращий – дуєт “Грач”-“Альбатрос”

▶ 11 стор.

Сухопутні війська мають надійне прикриття

▶ 15 стор.

Повітряні Сили готові захистити небо України

Фото Дмитра Муравського.

Захищати повітряні кордони – це почесно та відповідально!

▶ 2 стор.

“Мотор Січ” відкрило 2-гу чергу Технічного центру компанії в ОАЕ

▶ 6 стор.

ПЕРЕДПЛАТА

Крила України

Видання можна передплатити на будь-який термін у всіх відділеннях зв’язку. У каталозі видань України на 2013 рік передплатний індекс – 22242 на сторінці 40.

Оплата здійснюється платіжним дорученням (для колективних передплатників) та поштовим переказом (для індивідуальних передплатників).

Вартість передплати на 2013 рік:

Для України:

170 грн. 40 коп. – на рік;

85 грн. 20 коп. – на 6 міс.;

42 грн. 60 коп. – на 3 міс.;

14 грн. 20 коп. – на 1 міс.

Для країн СНД:

240 грн. 80 коп. – на рік;

170 грн. 40 коп. – на 6 міс.;

85 грн. 20 коп. – на 3 міс.;

28 грн. 40 коп. – на 1 міс.

Вартість одного примірника – 3 грн. 55 коп.

Ми знаємо, куди йдемо, і знаємо, чим займатись

Перед початком ротації чимало засобів масової інформації повідомляли про загострення ситуації в Демократичній Республіці Конго та загрозу у зв’язку з цим безпеці українських ми-

Минулого тижня 157 військовослужбовців 18-го окремого вертолітного загону ЗС України нової ротації відбули літаком з міжнародного аеропорту “Львів” імені Данила Галицького до Демократичної Республіки Конго. Протягом наступних шести місяців під керівництвом досвідченого командира військового льотчика-снайпера полковника Володимира Пастухова вони виконуватимуть завдання Місії ООН зі стабілізації у цій африканській країні. В Африці вони замінять своїх колег, які від весни цього року підтримують мир в неспокійній країні. До речі, за цей недовгий час наші вертолітники вже встигли заслужити повагу та авторитет з боку керівництва місії та колег-миротворців з інших країн. Влітку ООН відзначила військових за стабілізацію ситуації в країні. 120 миротворців 18-го окремого вертолітного загону отримали нагороди “За службу миру”.

ротворців. Та миротворці демонструють спокій і впевненість у власних силах. “Щодня командир загону першої ротації полковник Ігор Яременко відправляє в Україну докладні доповіді про ситуацію в країні та місці дислокації і про діяльність загону, - каже полковник Володимир Пастухов, - відтак, я володію обстановкою”.

Закінчення на 2 стор.

2 Крила України

СВЯТА ТА БУДНІ

3 НАГОДИ СВЯТА

Товариші генерали і адмірали, офіцери, прапорщики і мічмани, сержанти і старшини, солдати і матроси, курсанти і ліцеїсти, працівники Збройних Сил України! Дорогі ветерани!

6 грудня українському війську виповнюється 21 рік. В історію Збройних Сил України вписано чергову сторінку.

Рік, що минає, був для української армії непростим і водночас знаковим. Українські військові пілоти охороняли небо під час футбольного свята "Євро - 2012". Українські миротворці несли мир і спокій країнам, які потребують допомоги. Військові моряки ходили в море, тренувалися у боротьбі з піратством та відновлювали підводний човен "Запоріжжя". І усі разом у небі, на морі й на землі шліфували свої бойові навички під час масштабних військових навчань "Перспектива - 2012". Вкотре українські вояки довели, що спроможні виконувати будь-які завдання.

Позаду – більше двох десятиліть розбудови української армії. Попереду – реформи, покликані зробити українське військо ще сильнішим. Сьогодні держава будує професійну армію, здатну надійно охороняти мир і спокій громадян. І Президент України, і Уряд роблять усе можливе задля того, аби наблизити військо до сучасних світових стандартів.

Ми будемо нову країну. Країну, яку поважатимуть. Країну, чий громадян з радістю зустрічатимуть у будь-якому куточку світу. Зустрічатимуть так, як зустрічають сьогодні наших воїнів-миротворців. І невід'ємним елементом величчя, окрасою цієї країни будуть її Збройні Сили.

І хоча сьогодні ми лише торуємо цей шлях, все ж багато кроків вже зроблено. Переконали, що в найближчому майбутньому технічне осна-

щення української армії сягне більш сучасного рівня; військовослужбовці отримуватимуть гідну зарплатню, їх родини матимуть сучасне житло, а діти українських офіцерів будуть пишатися своїми батьками і мріяти стати такими, як вони.

Шлях реформ - це завжди непростий шлях, на якому нерідко постають проблеми і труднощі. Проте запевняю: усі проблеми будуть розв'язані, а труднощі подолані.

Хочу привітати усіх, хто має відношення до цієї почесної професії. Тих, хто за важелями танка, чи за штурвалом літака вдень і вночі виконує важку, а подекуди й небезпечну роботу. Хто навіть у складні для Збройних Сил роки не забув про своє покликання, не випустив з рук зброї і залишився вірним військовому обов'язку та військової службі. Тих, на чий плечі покладено величезну і водночас почесну відповідальність: мир і спокій громадян.

Дякую військовослужбовцям Збройних Сил за ратну службу, ветеранам - за безцінний досвід для молодого покоління, курсантам та ліцеїстам - за обраний ними шлях - професійних захисників Вітчизни.

Вітаю усіх військовослужбовців та працівників українського війська, їхніх батьків і матерів, братів і сестер, дружин і дітей зі святом - 21-ю річницею Збройних Сил України! Хай усі вони будуть здорові, щасливі і життєрадісні, а ви, захисники Вітчизни, завжди будете для них надійною опорою!

Слава Україні! Слава її Збройним Силам!
Міністр оборони України Д.А.Саламатін.

**Товариші генерали і адмірали, офіцери, прапорщики і мічмани!
Товариші сержанти і старшини, курсанти, солдати, матроси і ліцеїсти!
Шановні працівники Збройних Сил України та ветерани військової служби!**

Від імені керівного складу Збройних Сил України та себе особисто щиро вітаю вас з Днем Збройних Сил України! Створення національних Збройних Сил стало доленосною подією в історії державного будівництва молодого українського держави.

За двадцять один рік свого існування вітчизняні Збройні Сили з честю і гідністю пройшли непростий шлях становлення та розвитку, переконливо довели свою спроможність якісно виконувати завдання за призначенням.

Армія у свідомості українських громадян по праву залишається надійним гарантом територіальної цілісності та недоторканості нашої держави, справжньою школою мужності та патріотизму.

Висловлюю подяку усьому особовому складу Збройних Сил України за сумлінну ратну службу Батьківщині.

Моя особлива вдячність ветеранам Великої Вітчизняної війни та військової служби за їх підтримку у розбудові Збройних Сил молодого незалежного держави, за активну участь у військово-патріотичному вихованні нинішнього покоління воїнів та молоді України. Переконали, що на відповідальному етапі розвитку оборонного відомства України особовий склад Збройних Сил продемонструє високу громадянську зрілість та наполегливість при виконанні поставлених керівництвом держави завдань.

Бажаю всім вам міцного здоров'я, впевненості у власних силах, родинного добробуту та нових досягнень у справі зміцнення обороноздатності нашої Вітчизни!

**Начальник Генерального штабу –
Головнокомандувач Збройних Сил України
генерал-полковник В.М.Замана.**

**Товариші генерали, офіцери, сержанти, солдати, працівники Збройних Сил України!
Шановні ветерани!**

6 грудня український народ буде відзначати День Збройних Сил України – професійне свято військових, яке символічно поєднує минулі покоління з сучасними нащадками їх бойової слави.

За минулі роки армія незалежної України пройшла складний шлях становлення, реформування і розбудови. Водночас процеси розвитку тривають і надалі, адже прагнення України – створення сучасної професійної, потужної, технічно оснащеної і мобільної армії, яка виступатиме надійним гарантом безпеки нашої держави.

Важливе і відповідальне місце головного носія бойового потенціалу Збройних Сил по праву відведено Повітряним Силам. Щоденно особовим складом, який залучається до виконання бойового завдання у мирний час, здійснюється надійна охорона повітряних рубежів нашої держави.

З нагоди 21-ї річниці Збройних Сил України висловлюю слова щирої вдячності кожному солдату, сержанту, офіцеру та генералу, всім ветеранам і працівникам Збройних Сил України за вірність військовому обов'язку, мужність і самовідданість у службі та повсякденній роботі.

Від імені військової ради Командування Повітряних Сил Збройних Сил України бажаю всім доброго здоров'я, миру і злагоди, щастя і процвітання, наснаги та нових звершень у справі зміцнення обороноздатності Повітряних Сил Збройних Сил України!

3 повагою

**Командувач
Повітряних Сил Збройних Сил України
генерал-лейтенант Ю.А.Байдак.**

ТРЕНУВАННЯ

Порушника саджали примусово

Загальне керівництво заходом, до якого залучалися органи управління Командування виду, командні пункти та пункти наведення авіації, чергові бойові обслуги підрозділів радіотехнічних військ, зенітних ракетних військ та екіпажі бригад тактичної авіації, здійснював командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Юрій Байдак.

За визначеним сценарієм, Повітряні Сили Збройних Сил України перебували у постійній бойовій готовності, проводили планові заходи оперативної та бойової підготовки в пунктах постійної дислокації, визначені сили несли бойове чергування з протиповітряної оборони. У цей час літак Су-25 299-ї бригади тактичної авіації Повітряного командування "Південь", що дислокується під Миколаєвом, зіграв роль повітряного судна, яке могло бути використане для вчинення терористичного акту у повітряному просторі України.

Отримавши сигнал про літак-порушник з військового аеродрому "Бельбек", у Криму було піднято черговий літак-перехоплювач

28 листопада 2012 року в ході тренування чергових сил з протиповітряної оборони Повітряних Сил Збройних Сил України перевірено надійність системи управління та взаємодії органів військового управління з відпрацюванням практичних дій щодо реальної протидії терористичним проявам у небі.

(випишувач МіГ-29, яким управляв штурман військової частини майор Андрій Фандеєв) зі складу Севастопольської бригади тактичної авіації.

МіГ-29 провів перехоплення контрольної цілі, її супроводження та примусив до посадки на визначеному аеродромі. Одночасно по літаку-порушнику працювали чергові бойові обслуги зенітних ракетних підрозділів, цілі виявили та супроводжували чергові підрозділи радіотехнічних військ.

Після успішного виконання завдання винищувач МіГ-29 повернувся на військовий аеродром "Бельбек". У ході тренування було організовано безперервний радіолокаційний контроль та безпеку польотів у районі знаходження та ймовірного маршруту польоту повітряних суден, а також налагоджено чітку взаємодію з "Украероухом" з надання оперативної інформації щодо дій чергових сил з протиповітряної оборони і стану сил та засобів пошуково-рятувальної служби.

За словами генерал-лейтенанта Юрія Байдака, такого роду тренування дають можливість на практиці перевірити реальну спроможність дій чергових сил до виконання завдань за призначенням та гарантувати безпеку в повітряному просторі держави, недопущення різних інцидентів на повітряних кордонах.

www.mil.gov.ua

У БОЙОВОМУ СТРОЮ

Севастопольська бригада тактичної авіації Повітряного командування "Південь" Повітряних Сил ЗС України отримала два модернізовані літаки Л-39, які пройшли капітальний ремонт на Одеському авіаційному заводі, що стало своєрідним подарунком колективу до Дня Збройних Сил України. Л-39 отримали нові двигуни зі збільшеною тягою, вдосконалену систему управління силовою установкою та бортовими аварійно-експлуатаційними датчиками й приладами. Окрім цього, на літаки нанесли цифровий камуфляж, який розмиває силует літака у польоті, ускладнюючи його ідентифікацію.

Подарунок до Дня Збройних Сил

На аеродромі "Бельбек" у Криму старший штурман підполковник Олег Подовалов, командир 1-ї авіаційної ескадрильї майор Олександр Мірошніченко, старший льотчик капітан Олег Овсянников та старший льотчик капітан Сергій

Пономарьов, які здійснили переліт на літаках з Одеси до Севастополя, доповіли командир бригади полковнику Олексію Марченку про успішне виконання завдання.

Незважаючи на складні погодні умови у Криму, ми без зауважень здійснили посадку на рідному аеродромі, – зазначив після приземлення на "Бельбек" старший штурман підполковник Олег Подовалов. – Протягом наступного тижня з літаками працюватиме технічний склад, після чого машини будуть залучені до планових польотів. Літаки Л-39 значно економніші у порівнянні з бойовими літаками МіГ-29. Тож ми будемо використовувати їх для підтримання льотних навичок досвідченим льотним складом, а також для підготовки молодих льотчиків до польотів на винищувачах МіГ-29.

За словами підполковника Олега Подовалова, під час прийому літаків зауважень до одеських авіаремонтників не було, адже до цього на них неодноразово проводились перевірки польотів.

www.mil.gov.ua

РОТАЦІЯ

Ми знаємо, куди йдемо, і знаємо, чим займатись

Закінчення. Початок на 1 стор.

"На даний час ситуація в районі виконання завдань нашим загоном стабільна. На території республіки є проблеми, які створюють незаконні збройні формування, але миротворців вони не торкаються, – підкреслив командир 13-го армійського корпусу генерал-майор Ігор Колесник. – Основним завданням загоном є проведення повітряної розвідки, патрулювання та підтримка наземних сил".

До ротації авіатори ретельно готувалися. Особливу увагу звернули на підготовку до польотів в умовах високогір'я, притаманних Демократичній Республіці Конго. "Наш аеродром базується на висоті 1500 метрів, – зазначає командир загоном полковник Володимир Пастухов, – відтак, в Україні ми провели чимало польотів на допустимій "стелі" вертольота – висоті 3000 метрів. Також виконали польоти на отримання допусків льотного складу для здійснення посадок та зльотів з гірських майданчиків. Окрім того, виконували стрільби з великих висот – 1500 метрів. Ми знаємо, куди йдемо, і знаємо, чим займатись".

В Африці наші миротворці зустрічатимуть Різдва свята, тому Галина Батюся від колективу радіо "Галичина" передала миротворцям диски з українськими народними піснями, колядками та щедрівками, аби наші військовослужбовці, перебуваючи на чужині, постійно відчували український дух і пам'ятали, що в Україні їх люблять і чекають.

Разом з авіаторами вперше у складі загоном до Африки відправився військовий капелан. Це – вимога Організації Об'єднаних Націй. Отець Віктор – офіцер запаса, колишній військовий льотчик. Втім, він підкреслює, що "колишній" льотчиків не буває. З собою везе, напевно, найбільше вантажу. "Звичайно, трохи хвилююся, – каже з посмішкою священик, – через те, що вперше їду в таку місю, через те, що доведеться самотужки вести богослужіння, організувати храм. Півроку без церкви – це дуже багато часу для віруючих. Знаю, що чимало авіаторів хочуть відвідати Служби Божі. Навіть зараз до мене звертаються військовослужбовці загоном за духовною допомогою".

**Владислав Назаркевич.
"Крила України".**

НА ПОЛЬОТАХ...

На літаках МіГ-29 та Л-39 відбулись чергові польоти в бригаді тактичної авіації Повітряного командування "Центр", що на Київщині. До проведення льотної зміни залучався як льотний склад авіабригад ПвК, так і досвідчені пілоти-інструктори від управління Повітряного командування. Головною метою польотів стало підтримання рівня льотного вишколу у техніці пілотування, навігації, вдень та вночі в складних метеоумовах.

Вперше на літаку Л-39, під керівництвом досвідчених льотчиків-інструкторів, виконали політ цьогорічні випускники Харківського університету Повітряних Сил, сьогоднішні молоді офіцери Васицький та Миргородської бригад лейтенанти Микола Кокоша, Віталій Федоришин, Сергій Фішер та Дмитро Добреля. За словами командира бригади тактичної авіації підполковника Івана Петрен-

Захищати повітряні кордони – це почесно та відповідально!

ка, молоді пілоти приступили до виконання польотів відповідно до курсу бойової підготовки винищувальної авіації, тож основними завданнями для них є постійна теоретична та практична підготовка, самовдосконалення та набуття практичних навичок. Адже вони розуміють, що захищати повітряні кордони – це почесно та відповідально!

Любов Киналь, м.Васильків.

СПІВПРАЦЯ

Українські та білоруські військові обговорили перспективи подальшого двостороннього співробітництва

Днями у Вінниці відбулася протокольна зустріч робочих груп, які очолили командувач Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенант Юрій Байдак та командувач Військово-повітряних сил та військ протиповітряної оборони ЗС Республіки Білорусь полковник Олег Двігалев. Сторони обговорили питання, пов'язані з проведенням запланованих на 2013 рік спільних українсько-білоруських тренувань чергових сил з протиповітряної оборони, співробітництвом у системі пошуково-рятувального забезпечення.

Представники делегації з Республіки Білорусь побували на командному центрі Повітряних Сил Збройних Сил України, де ознайомилися з системою обміну даними про повітряну обстановку, порядком організації взаємодії з Державним підприємством організації повітряного руху (Украерорух) та Державною прикордонною службою України. Також для гостей відбувся брифінг-презентація на тему: "Сучасний

стан та перспективи розвитку Повітряних Сил ЗС України". Також в рамках візиту до України білоруські військові відвідали ряд військових частин Повітряних Сил ЗС України та "Науково-виробниче підприємство "Аеротехніка-МЛТ".

Прес-центр Командування ПС ЗС України.

ШКОЛА ЖИТТЯ

Не здались... Літак не покинули

"В Івано-Франківську впав військовий літак, наші кореспонденти з'ясували подробиці катастрофи", – новину такого змісту розмістили чи не усі загалом українські засоби масової інформації. Інформаційні повідомлення такого формату надзвичайно короткі, буквально два-три речення, і з'являються вони на телебаченні чи в інтернеті стрімко, немов грим серед ясного неба. Кожен телеканал чи інформагентство намагаються першими повідомити аудиторію про резонансну подію.

Так було й того жовтневого дня. Пізніше з'ясувалося, що ніхто не загинув, нічого не зруйнувало, відтак, шалений інтерес журналістів до події помалу вщух. Насправді ж ніякої катастрофи не сталося. Варто відразу підкреслити – не сталося завдяки майстерності, сміливості і мужності пілотів, які керували літаком Л-39. Під час польоту у цієї крилатої машини відмовив механізм випуску шасі, і льотчикам довелося садити літак "на брюхо". Новітня історія української авіації таких випадків ще не знала.

"Ніяких поганих передчуттів того дня я не мав, – згадає пілот того літака заступник командира Повітряного командування "Захід" з авіації – начальник авіації полковник Олександр Кухаренко, – день був дуже гарний. Прості метеорологічні умови, видимість, як кажуть льотчики, "мільйон на мільйон". З гарним настроєм я прибув на аеродром Івано-Франківської бригади тактичної авіації для виконання польотів. Переді мною стояло завдання – відновити навички пілотування на літаку Л-39. Це навчальний літак, на якому свого часу починали літати чи не усі наші льотчики. Зараз такі навчальні машини надходять в усі авіаційні бригади. Це має сприяти покращенню рівня підготовки пілотів. По-перше, у цього літака значно менші витрати пального, ніж у штатних для Івано-Франківської бригади винищувачів МіГ-29 чи бомбардувальників Су-24МР, які знаходяться на озброєнні в інших бригадах повітряного командування. Відтак, і літати на них можна на порядок більше. По-друге, молоді льотчики-випускники Харківського університету Повітряних Сил під час навчання також опановують льотну справу на літаках Л-39. Тож, якщо за час навчання з різних причин пілот не виконав в повному обсязі програму польотів на цьому типі, то вже в частині можна надолужити

згаяне і потім приступити до польотів на штатному бойовому літаку. В бригаду тактичної авіації, яка дислокується в Василькові на Київщині, Л-39 вже надійшли. Тут льотчики відновили навички пілотування на них і як інструктори прибули в Івано-Франківськ – для відновлення навичок своїх колег. Звичайно, мав сісти за штурвал Л-39 і я як начальник авіації Повітряного командування "Захід". А після відновлення навичок мав почати передавати досвід іншим пілотам бригади. Отже, того дня я разом з інструктором, начальником повітряно-вогневої та тактичної підготовки бригади тактичної авіації з Василькова, майором Андрієм Кротовим розпочав польоти. Все йшло, як завжди: виконали завдання в зоні, складний пілотаж, почали захід на посадку. У встановленому місці почав випускати шасі. Поставив кран шасі на випуск. Зліва в кабіні літака є індикатори усіх трьох стійок шасі літака. У прибраному положенні вони світяться червоним кольором, у випущеному – зеленим. Помітив, що шасі зовсім не випустилося – індикатори й далі світились червоним кольором. В кабіні пілота-інструктора також є кран шасі, він спробував випустити шасі своїм краном. Ніяких змін не відбулося. Доповіли керівнику польотів. Почали пробувати випустити шасі основним способом, використовуючи маневри. Збільшили швидкість до 350 кілометрів на годину і з переваженням до трьох одиниць декілька разів випускали шасі. Це ні до чого не привело. Після цього використали систему аварійного випуску. Її принцип полягає у прямій подачі тиску на елементи шасі. Вийшли передня і права стійки. Спробували ще раз випустити шасі з переваженням – це нічого не дало. Пройшли на висоті сто метрів над стартом. Керівник польотів підтвердив – вийшли лише дві стійки шасі. Вже після цього наш екіпаж прийняв рішення

ПОДІЯ ТИЖНЯ

Дмитро Саламатін: "У складі Повітряних Сил ЗС України з'явилася повністю укомплектована бойова ескадрилья"

5 грудня 2012 року Міністр оборони України Дмитро Саламатін відвідав з робочою поїздкою Миколаївський гарнізон.

Його супроводжував начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України генерал-полковник Володимир Замана.

На аеродромі "Кульбакіно", демонструючи свій льотний вишкіл, авіатори 299-ї бригади тактичної авіації Повітряного командування "Південь" Повітряних Сил ЗС України пролетіли над аеродромом в бойовому порядку: чотири ланки по чотири літаки – 14 літаків Су-25 та два літаки Л-39.

Міністр оборони України Дмитро Саламатін вручив військовим льотчикам формуляри від двох літаків Су-25М1, які пройшли капітальний ремонт та були модернізовані на Запорізькому авіаремонтному заводі "МіГремонт". Виступаючи перед військовослужбовцями авіаз'єднання, Дмитро Саламатін наголосив на важливості цієї події.

– Сьогодні для нас визначна дата. Вперше за багато років у складі Повітряних Сил ЗС України з'явилася повністю укомплектована бойова ескадрилья. Це наша спільна перемога, це ваша праця, це праця заводчан. Ця подія стала можливою завдяки реформі армії, яку впроваджує Президент України Віктор Янукович, – відзначив Міністр оборони.

Також Дмитро Саламатін подякував військовослужбовцям за відмінну службу і вручив нагороду з нагоди Дня Збройних Сил України. Серед нагороджених був і командир авіаз'єднання полковник Володимир Помогайбо, якому було вруче-

но почесну відзнаку Міністерства оборони України. Дмитро Саламатін привітав усіх військовослужбовців з 21-ю річницею Збройних Сил України.

Ярослав Чепурний. Фото Андрія Макарова.

Фото Тараса Греня.

ЗАЯВИ

Генерал-полковник Володимир Замана: "Військовослужбовці ЗС України і надалі братимуть участь у багатонаціональних навчаннях, миротворчих місіях та операціях"

– Цього року військовослужбовці Збройних Сил України взяли участь у 13 міжнародних навчаннях, з яких 6 було проведено на території нашої держави, – повідомив начальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України генерал-полковник Володимир Замана під час зустрічі з представниками військово-дипломатичного корпусу, акредитованими в Україні.

Генерал-полковник Володимир Замана підкреслив, що участь у багатонаціональних навчаннях, миротворчих місіях та операціях сприяє набуттю українськими підрозділами взаємосумісності з підрозділами збройних сил інших країн, а військовослужбовці мають можливість набуття необхідного досвіду.

Начальник Генерального штабу звернув увагу на те, що з боку керівництва держави є повна підтримка позицій щодо збільшення участі Збройних Сил України у складі багатонаціональних формувань задля забезпечення безпеки в регіоні та світі. Зокрема, наша країна приєдналася до антипіратської операції "Океанський щит", в якій у 2013 році візьме участь фрегат "Гетьман Сагайдачний" з палубним вертольотом та оглядовою командою на борту.

Він підкреслив, що Збройні Сили України абсолютно відкриті в питанні співробітництва, у тому числі на двосторонній основі.

– Ми – за прагматичний підхід у співпраці: все перспективне має бути запроваджене в життя, – наголосив генерал-полковник Володимир Замана.

Кредитна спілка ІСТОК
www.ks-istok.com

Вітаємо з Днем Збройних Сил України!

Кредитуємо ГОТІВКОЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ВІЙСЬКОВИХ ПЕНСІОНЕРІВ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ

- до 60 000* грн без застави
- на будь-які ваші потреби
- можливий прийом заявок на кредит по телефону

*в м. Києві, в інших містах - до 30 000 грн.

Відділення КС «ІСТОК»:

м. Вінниця (0432) 61 26 24	м. Київ (044) 483 31 80 (067) 549 00 21	м. Харків (057) 700 64 62
м. Миколаїв (0512) 44 05 95	м. Житомир (0412) 46 01 22	м. Херсон (0552) 39 02 04
м. Одеса (0482) 35 71 17, (048) 716 09 79		

Закінчення на 4 стор.

Не здались... Літак не покинули

Закінчення. Початок на 3 стор.

Ось так щасливо закінчився політ, який спочатку ніби й не мав би бути складним, а потім виявився надзвичайно небезпечним. Чи були інші варіанти у полковника Олександра Кухаренка та майора Андрія Кротова? Були. Вони могли залишити несправний літак – катапультиватися. “В цій ситуації ми могли прийняти рішення на катапультивання, – згадує Олександр Олександрович. – Якщо льотчик невпевнений у власних можливостях, сумнівається в успіху аварійного приземлення – ніхто й ніщо не можуть його змусити садити літак”.

Чи страшно й важко було приймати рішення садити літак на ґрунт?

Тут полковник Олександр Кухаренко старанно підбирає слова для відповіді: “Напевно, не страшно і не важко, а дуже відповідально. У мене та у мого колеги в кабіні за мною – родина, діти. Це перше, що приходить на думку. Я літаю вже тридцять років. Під час польоту зважив всі обставини і прийняв рішення, за яке ніс особисту відповідальність. Я взяв на себе керування літаком, бо поперше, займав перше крісло в кабіні і мав кращу оглядовість, по-друге, маю більший досвід”.

Що відчували льотчики під час цього польоту? Підібрати слова, аби передати всі емоції та думки, мабуть, неможливо. Та Олександр Олександрович зізнається, що після виходу з літака ще раз для себе зрозумів – трава на землі надзвичайно зелена і красива, небо – блакитне, сонечко – привітне. І на цій землі є найдорожчі і близькі люди, які чекають його вдома.

“За багато років у нас в сім’ї склалася традиція – після виконання польоту я телефоную дружині і кажу: все нормально, відлітаю, – розповідає полковник Олександр Кухаренко. – Після того польоту я також відразу набрав номер дружини і сказав звичні слова. Подробицями не хвилював, вирішив, що розповім про все тоді, коли прийду додому”.

Чи міг Олександр Олександрович уникнути ризику, небезпеки і таки катапультиватися? Відповідь є в його біографії. За плечима льотчика першого класу – близько півтори тисячі годин нальоту. Йому й нині іноді сняться польоти, хоча за час служби він виконав їх близько п’яти тисяч. В Повітряних Силах Збройних Сил України діючих пілотів такого рівня можна порахувати на пальцях двох рук. Стати військовим льотчиком він вирішив ще у п’ятому класі і відтоді не зраджував своїй мрії. Небо міста Городня на Чернігівщині, де він народився і ви-

ріс, переконало його – кращої роботи для чоловіка не знайдеш. Чи не щодня небесну блакить розрізали літаки Л-39 навчально-авіаційного полку Чернігівського вищого авіаційного училища льотчиків. Тут ставали на крило майбутні аси винищувальної авіації. Олександр твердо вирішив – прийде час і він також підніме в небо бойову машину. Щоб бути ближче до авіації – записався у місцевий авіамодельний гурток. Обрав роботу з планерами і повітряні бої кордових моделей. У сімнадцять став кандидатом в майстри спорту з авіамодельізму. 1981 року вступив до Чернігівсь-

шанси подолати засоби ППО противника і нанести точний удар в ціль. Також тут ми проводили справжні повітряні бої. Одна ескадрилья “завантажувалась” бомбами і мала завдання знищити наземні цілі. Друга підіймалась в небо для їхнього прикриття. Пілоти місцевого полку мали їх знищити. В небі в за-пеклій сутичці сходились шістнадцять на шістнадцять літаків спочатку у дальньому, а потім у ближньому бою. Тут льотчики під час роботи в небі були обмежені лише технічними можливостями літака. Після такого вишколу пілот був упевнений в своїх можливостях, він не боявся зустрічі з будь-яким противником”.

У 1989 році Олександр Кухаренко освоїв МіГ-29, встиг послужити на Далекому Сході і після здобуття Україною незалежності повернувся на Батьківщину. В 2004 році очолив Івано-Франківську авіаційну винищувальну бригаду. В 2006 році був призначений на посаду заступника командира Повітряного командування “Захід” з авіації – начальника авіації. Звичайно ж, літати не припинив. Він продовжує вдосконалювати свої особисті навички, передає досвід молодим колегам і як військовий управлінець робить усе, аби система підготовки українських льотчиків працювала якнайкраще. “Цей рік можна по праву вважати роком великого кроку вперед у підготовці авіаторів, – вважає Олександр Олександрович. – На початку року Міністр оборони України поставив завдання – середній наліт за рік у льотчика має досягти 40 годин. Завдяки ритмічному забезпеченню пальним в листопаді ми досягли цього результату. Сприяли успіху і одержання авіачастинами літаків Л-39. Однак рік ще не закінчився, і польоти тривають з періодичністю декілька льотних змін на тиждень. Думаю, до кінця року ми досягнемо показника у 50 годин. За виконання польотів льотчики отримують суттєві премії. Відтак, професія льотчика поступово здобуває колишній престиж. В очах колег бачу гордість і задоволення від роботи в небі. Це тішить. На покращення ситуації в авіації миттєво відреагувала молодь. Мені відомо, що вже цього року кількість охочих вступити в Харківський університет Повітряних Сил зростає”.

Після екстреного приземлення літака “на черво” фахівці швидко встановили причину невиходу шасі. Це механічний дефект однієї тяги систему випуску шасі. Літак вдалось зберегти завдяки надзвичайно вивереним діям екіпажу. Полковник Олександр Кухаренко зізнається, що Л-39 – на даний час машина для нього не така “рідна”, як МіГ-29, на якому він літає вже 23 роки. Каже, що саме цей винищувач – його улюбленець. Під час польоту він – ніби продовження його ніг і рук. Тож виходить, що на повітряному судні, яке є для нього новим, полковник Кухаренко пролетів на швидкості майже двісті кілометрів на годину на висоті лише один метр над смугою, а потім ще й виконав успішну посадку на ґрунт. Не міг пілот такого гарту катапультиватися і не збирався здаватися – пройдена школа життя не дозволила.

Владислав Назаркевич.
“Крила України”.

ОГОЛОШЕННЯ

“Товарна біржа “Земельно-Універсальна біржа” за дорученням ДП “Спецтехноекспорт” проводить аукціон з продажу військового майна:

№ лота	Найменування, модель, марка	Заводський номер виробу (шасі)	Од. виміру	Кількість	Категорія	Рік випуску	Загальна стартова ціна лоту з ПДВ в грн.
1	Р-140 стац.	0969711272	к-т	1	IV	1972	133 980.00
	радіостанція		к-т	1			
	КУНГ К-66		к-т	1			
2	Р-140 стац.	0971370573	к-т	1	IV	1973	
	радіостанція		к-т	1			
3	Р-140 стац.	0971220573	к-т	1	IV	1973	
	радіостанція		к-т	1			
4	Р-140 стац.	0976340774	к-т	1	IV	1974	
	радіостанція		к-т	1			
5	Кабель П-274М	№ б/н	км	10	IV	1989	
	Кабель П-296	№ б/н	км	16	IV	1989	
7	Кабель П-268	№ б/н	км	4.5	IV	1989	
8	Датчик коду "Морзе" Р-010	335615-9					
		373676-9					
		0339931169					
		341098-9					
		2459122299					
		2459121382					
		2459122312					
		2459122265					
		341000-9					
		2458122294					
9	КУНГ К-375	12003	шт	4	V	1976	
		09002					
		12009					
		12006					
10	Кабель П-274М	№ б/н	км	17.5	IV	1980	
	Кабель П-274М	№ б/н	км	0.5	IV	1978	
12	Кабель П-274М	№ б/н	км	25.9	IV	1972	
13	Кабель П-268	№ б/н	км	25	IV	1975	
14	ТА-57	№ б/н	шт	40	IV	1975	
15	ИК-3	247071	шт	1	IV	1978	
16	Кузов К-66	176078	к-т	1	V	1988	
17	ТК-2	№ б/н	к-т	72	II	1980	
18	ТК-2	№ б/н	к-т	1	III	1978	
19	ТК-2	№ б/н	к-т	14	IV	1972	
20	Авто Е-351Б	АГ2824НВВН	к-т	1	II	1984	
	ЗИЛ-131	ш. № 609839					
21		дв. № 252253		1	II		
	електростанція			1	II		
	"Рябіна М1"	0200859	к-т	5	III	1989	
		0200379					
		0200679					
	0201569						
		0201479					

Аукціон відбудеться 12 грудня 2012 року об 11.00 годині за адресою: м.Київ, вул.Артема, 1-5, оф.501.

Для участі в аукціоні претендентам потрібно подати: заяву на участь у аукціоні за встановленою формою, нотаріально посвідчені копії установчих документів, довіреність на участь особи в аукціоні, платіжні документи про сплату реєстраційного внеску.

Для участі в аукціоні необхідно сплатити ТБ “Земельно-універсальна біржа” р/р № 26009131461001 ПАТ КБ “Надра” м.Київ, Центр, МФО 380764, код 34284967 реєстраційний внесок в сумі 150 грн.

Заяви та відповідні документи приймаються по 11 грудня 2012 року включно (до 18.00) за адресою: м.Київ, вул.Артема, 1-5, оф.509, ТБ “Земельно-універсальна біржа”. Довідки за тел. (044) 272-34-99.

З питань ознайомлення з об’єктом продажу звертатись до ДП “Спецтехноекспорт” за адресою: Московський пр.7, м.Київ, 04073, Україна.

Телефон для довідок ДП “Спецтехноекспорт” 044-568-52-87 (робочі дні тижня з 9 до 18 год)”.

В Україні за “Каталогом видань України” 22792 індекс

В Росії по каталогу Роспечати “Газеты. Журналы” (стр. 430) індекс

ПЕРЕДПЛАТА 2013 ПОДПИСКА

Докладно про різні літальні апарати, авіація у світових війнах та локальних конфліктах, новітні авіаційні тенденції, креслення авіаекзотика та інше.

Дякує за раніш видані журнали та іншу нашу продукцію Ви можете придати звернувшись до редакції

www.aviation-time.kiev.ua д/с-166, Київ, 03062, Україна. тел./факс: (044) 454-30-47 e-mail: info@aviation-time.kiev.ua

Видається з 1992 р.

У вступному слові Володимир Можаровський наголосив, що цього року Збройні Сили України, їх бойовий і технічний потенціал були предметом підвищеної уваги з боку Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України Віктора Януковича, вищих органів законодавчої та виконавчої влади.

– У зв'язку з цим 2012 рік став дуже продуктивним і насиченим для Збройних Сил України, – відзначив заступник Міністра оборони України – керівник апарату. – Були прийняті важливі концептуальні документи в сфері оборони держави – Военна доктрина та Стратегія національної безпеки України. На узгодженні в Адміністрації Президента знаходяться проекти Стратегічного оборонного бюлетеня та Концепції реформування та розвитку Збройних Сил України на період до 2017 року. Після їх прийняття будуть доопрацьовані Державна комплексна програма реформування та розвитку ЗС України та

Державна цільова оборонна програма розвитку озброєння та військової техніки ЗС України на 2012-2017 роки.

Окрім того, Володимир Можаровський наголосив на тому, що цього року значно зросли показники підготовки військ, після багаторічної перерви до Збройних Сил стало регулярно надходити озброєння і військова техніка, розпочалася робота з підвищення соціального статусу військовослужбовців.

– Ми працюємо над тим, щоб підвищити соціальний статус військовослужбовців через збільшення їх грошового забезпечення, забезпечення житлом. Це питання перебуває на постійному контролі Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил, – повідомив заступник Міністра оборони України – керівник апарату. – В результаті цієї роботи, з 1 серпня цього року вдвічі збільшено грошове забезпечення всьому особовому складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України, а

2012-й став продуктивним і насиченим

29 листопада 2012 року у Будинку Уряду заступник Міністра оборони України – керівник апарату Володимир Можаровський провів відеоконференцію з представниками військових частин, органів влади та громадських організацій Дніпропетровського, Львівського, Одеського і Харківського гарнізонів на тему “Збройні Сили України: шляхом реформування та розвитку”. У заході також взяли участь профільні керівники структурних підрозділів Міністерства оборони, заступник начальника Генерального штабу ЗС України генерал-лейтенант Юрій Думанський, а також представники засобів масової інформації.

з 24 жовтня – військовослужбовцям високомобільних десантних військ та спецназу, наземним авіаційним спеціалістам, які забезпечують безпеку польотів. На черзі – інші категорії військовослужбовців.

В рамках відеоконференції Володимир Можаровський торкнувся також питань справності озброєння та військової техніки. Зокрема, він наголосив, що сьогодні в Міністерстві оборони та Генеральному штабі опрацьовуються проекти нормативно-правових актів, прийняття яких дасть змогу вдосконалити систему оборонного планування, визначити порядок оснащення Збройних Сил сучасним озброєнням і військовою технікою. За його словами, результати цієї роботи вже відчуються.

– Цього року, вперше за роки незалежності, завдяки організаційним рішенням та збільшенню фінансового ресурсу вдалося переламати тенденцію зниження справності озброєння та військової техніки. У 2012 році Уряд знайшов можливість підвищити фінансування програм розвитку озброєння і військової техніки до 2,39 млрд грн. Це втричі більше, ніж у 2011 році, – наголосив він.

Фінансовий ресурс був розподілений за пріоритетними напрямками.

– Це розробка, модернізація і закупівля нових зразків озброєння і військової техніки, державні цільові оборонні програми – Ан-70, “корвет” і “Сапсан”, управління, ремонт і оновлення авіаційної оборони та корабельного складу. І хоча протягом короткого періоду модернізувати всю техніку Збройних Сил України неможливо, сьогодні ми маємо темпи відновлення озброєння і військової техніки, яких не було останні 10 років, – наголосив Володимир Можаровський.

Також під час відеоконференції заступник Міністра оборони України – керівник апарату Володимир Можаровський торкнувся показників підготовки військ. Так, на його думку, у 2012 році підготовку військ вдалося вивести на новий, більш високий рівень завдяки високим темпам ремонту і модернізації озброєння та військової техніки.

– Цього року вдвічі збільшилася наліт військових льотчиків, зросла кількість стрибків з парашутом військовослужбовців спецназу та високомобільних десантних військ, вперше за майже 20

років вишов у море та успішно пройшов ходові випробування підводний човен “Запоріжжя”, – повідомив Володимир Можаровський.

Він відзначив, що після всебічного аналізу стану підготовки військ були прийняті концептуальні рішення щодо впровадження нових підходів до їх навчання та переглянуто порядок забезпечення. Зокрема впроваджені міжвидові принципи підготовки та нові системи імітації тактичних дій, завдяки чому не лише відбулося кількісне покращення показників підготовки військ, але й суттєво підвищилася якість навчання.

На завершення заходу заступник Міністра оборони України – керівник апарату поставив завдання профільним керівникам структурних підрозділів оборонного відомства у найкоротші терміни опрацювати усі пропозиції, які надійшли від учасників відеоконференції, а також вжити заходів щодо вирішення тих питань, які були порушені під час спілкування з військовослужбовцями гарнізонів та представниками органів виконавчої влади.

www.mil.gov.ua

Є над чим працювати...

У Збройних Силах України завершився черговий навчальний рік, проголошений роком командира-лідера та фізичної підготовки і спорту. Схоже, із лідерами у Повітряних Силах все в порядку, а от фізична підготовка трохи накульгує. Принаймні такі висновки у своєму наказі зробив командувач Повітряних Сил ЗС України генерал-лейтенант Юрій Байдак.

У наказі командувача йдеться про підсумки фізичної підготовки і спортивно-масової роботи у Повітряних Силах Збройних Сил України в 2012 навчальному році та завдання на рік наступний.

Тож, у 2012 навчальному році фізична підготовка і спортивно-масова робота організувалися та проводилися з метою забезпечення фізичної готовності військовослужбовців до навчально-бойової діяльності та підготовки спортсменів-розрядників для їх успішного виступу в чемпіонатах Збройних Сил України. Усі заходи, які було сплановано у військових частинах на навчальний рік, в цілому, виконано, однак суттєвих змін в організації та проведенні фізичної підготовки, на жаль, не відбулося. Адже результати проведених комплексних перевірок засвідчують, що рівень фізичної підготовленості особового складу більшості військових частин виду оцінюється лише на “задовільно”.

Похвалити за непогані результати за “ФІЗО” керівництво виду може лише військовослужбовців кількох частин. Це підлеглі полковника К.Елізарова (м. Вінниця), підполковника С.Стоколова (м. Гайсин), підполковника Д.Задворнова (м. Вінниця).

А от низьку організацію фізичної підготовки особового складу та незадовільні результати під час перевірок комісією Повітряних Сил Збройних Сил України показали підлеглі полковника О.Нечипорука (м. Вінниця), полковника О.Гесья (м. Миргород) та полковника Д.Мимрикова (м. Мелітополь).

Згідно з Планом підготовки

Повітряних Сил Збройних Сил України у 2012 навчальному році спортивним комітетом Повітряних Сил Збройних Сил України було проведено перевірки за умовами 20-го огляду на кращу організацію фізичної підготовки та спортивно-масової роботи.

– До огляд-конкурсу ми залучили 17 військових частин й перевірили 1803 військовослужбовця, – розповідає начальник служби фізичної підготовки і спорту Повітряних Сил ЗС України полковник Володимир Білуха. – Із них 17,3% виконали норми військово-спортивного комплексу та 27,6% – нормативи спортивних розрядів. Кращих результатів серед бригад та полків досяг

особовий склад військових частин: А4608 (м. Дніпропетровськ, голова спортивного комітету підполковник І.Денисенко, начальник фізичної підготовки і спорту капітан Є.Куришко), А4623 (місто Кам'янка-Бузька, ГСК – підполковник В.Калашник, начальник ФПіС – капітан І.Лапка), А3009 (місто Севастополь, ГСК – майор В.Петрусенко, начальник ФПіС – капітан С.Собко). А от серед військових частин забезпечення кращою була військова частина А2673 (м. Полтава, командир військової частини полковник В.Дейнега).

За словами полковника Володимира Білухи, спортсмени Повітряних Сил успішно виступали на чемпіонатах Збройних Сил України, Всеукраїнських та Міжнародних змаганнях. Так, збірні команди Повітряного командування “Захід” вибороли перше місце із стрільби та другі місця з волейболу й багатоборства ВСК, а Повітряного командування “Центр” – друге місце з гирьового спорту на чемпіонатах Збройних Сил України. Зокрема, старший лейтенант С.Маняк та курсант В.Мякіньков завоювали звання чемпіонів України з пентатлону.

У складі збірної команди Збройних Сил України на чемпіонаті дружніх армій країн-учасниць СНД майор Ростислав Куцевол став срібним призером. Перше місце в чемпіонаті Украї-

ни з класичного парашутизму в командному заліку завоювала жіноча команда у складі майстра спорту України прапорщика Тетяни Кузнецової та працівника ЗС України Ірини Корчмар. У відкритих міжнародних змаганнях 15-го Кубка ім. К.О.Калініна прапорщик Сергій Ткаченко виборов перше місце.

На 2013 навчальний рік у спортивного комітету Повітряних Сил ЗС України серйозні наміри і перспективи. Аби покращити загальний стан фізичної підготовки особового складу, необхідно проаналізувати стан фізичної підготовки і вжити необхідних заходів, а також посилити контроль та персональну відповідальність командирів за чітку організацію систематичне проведення всіх форм фізичної підготовки.

У свою чергу, атестаційні комісії всіх рівнів повинні забезпечити суворе виконання вимог щодо врахування рівня фізичної підготовленості під час призначення військовослужбовців на вищі посади, присвоєння військових звань, класної кваліфікації та визначення розмірів посадових окладів.

Окреме питання – заборона використання відведених на фізичну підготовку годин для проведення інших заходів. Навпаки, для

військовослужбовців, рівень фізичної підготовки яких оцінюється незадовільно, необхідно організувати додаткові заняття під керівництвом начальників фізичної підготовки і спорту військових частин та командирів підрозділів.

А от військовослужбовців, які пропагують здоровий спосіб життя та мають високий рівень фізичної підготовленості, спортивний комітет рекомендує усіляко відзначати та заохочувати.

2013 рік хоч і не буде роком фізичної підготовки, спорту в ньому не поменшає, а може навіть і навпаки.

Основними та обов'язковими стануть заходи, затверджені у Плані-календарі спортивних заходів у Повітряних Силах Збройних Сил України на 2013 навчальний рік. Зокрема, це змагання з військово-прикладних, пожежно-прикладного, парашутного спорту та 21-й огляд-конкурс на кращу організацію фізичної підготовки та спортивно-масової роботи в Повітряних Силах Збройних Сил України. Тож військовослужбовцям є над чим працювати, а головне – підвищувати рівень особистої фізичної загартованості та вести здоровий спосіб життя.

Юрій Ігнат. “Крила України”. Фото автора.

"Мотор Січ" відкрило 2-гу чергу Технічного центру компанії в ОАЕ

Президент України Віктор Янукович взяв участь у відкритті другої черги Технічного центру з обслуговування вертольотів виробництва ПАТ "Мотор Січ" у м. Шарджа (Об'єднані Арабські Емірати). "Сьогоднішня подія підтверджує високий технологічний потенціал нашої держави та здатність українських компаній на рівних конкурувати зі світовими лідерами, освоюючи нові перспективні ринки збуту", – сказав Глава держави під час церемонії відкриття. Про це повідомляє офіційний сайт Президента України.

Президент зазначив, що Україна є однією з небагатьох країн світу, які мають повний цикл авіаційної промисловості.

– Діяльність компанії "Мотор Січ" можна вважати не лише зразком успішної взаємодії з еміратськими партнерами, а й переконливим свідченням диверсифікації зовнішньої торгівлі України, – наголосив Віктор Янукович.

Під час відвідування регіонального представництва ПАТ "Мотор Січ" Глава держави також оглянув цех першої черги технічного центру з обслуговування вертольотів. Голова ради директорів ПАТ "Мотор Січ" В'ячеслав Богуслаєв ознайомив Віктора Януковича з роботою центру та розповів про технологічний цикл ремонту авіаційних двигунів. Він також поінформував Президента

про напрямки співпраці компанії на ринках Близького Сходу й Африки.

В рамках відкриття Президент обговорив з головою ради директорів ПАТ "Мотор Січ" питання необхідності залучення науковців до розробки нових технологій, які можна буде застосовувати під час виробництва та обслуговування авіаційних двигунів.

Мі-8МСБ підкорює Близький Схід

Першу "вертолітну" ластівку України – сертифікований для серійного виробництва вертоліт Мі-8МСБ успішно презентовано в Об'єднаних Арабських Еміратах на "Dubai Helishow-2012". Ця престижна міжнародна виставка авіатехніки та устаткування для її обслуговування традиційно відбулася під патронатом віце-президента і прем'єр-міністра Об'єднаних Арабських Еміратів Шейха Мохаммеда бін Рашида Аль-Мактума.

На виставці було представлено 17 країн – Австралія, Австрія, Велика Британія, Індія, Іспанія, Канада, Катар, Ліван, Лівія, Німеччина, Норвегія, ОАЕ, Україна, Чехія, Швейцарія, в тому числі лідери вертольотобудівної галузі – США та Росія.

До складу української офіційної делегації увійшли директор Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України заслужений льотчик-випробувач СРСР генерал-майор Юрій Тішков, представники ВАТ "Мотор Січ" на чолі з Генеральним директором ВАТ "Мотор Січ" В'ячеславом Богуслаєвим та інші офіційні особи.

Українська сторона ознайомилась з новітніми розробками та досягненнями іноземних виробників вертолітної техніки.

– Можливості популярного базового вертольота Мі-8 широко відомі у світі, – повідомив Юрій Тішков. – Чого не можна сказати про ремоторизований Мі-8МСБ. Тому було прийнято рішення на початку виставки виконати показовий політ з комерційним вантажем в граничних умовах. Відверто скажу, машина викликала зацікавленість й здивування в іноземців. Вона "легко" підняла дві з половиною тонни вантажу. Злітна маса вертольота сягла 12 тисяч кілограмів. І це у тридцятип'ятиградусну спеку! До нас цього ніхто не робив. Ми відразу заволо-

діли увагою представників ОАЕ, Вірменії, Судану та інших країн.

Українською стороною було проведено дві конференції, де продемонстровано, що українська версія багатоцільового вертольота з новими двигунами ТВ3-117ВМА-СБМ1В серії 4Е отримала нову якість, зовсім інші льотно-технічні характеристики. У порівнянні з базовим вертольотом досягнуто 20-відсоткової економії пального. Його потужно-

сті і спроможність легко набирати висоту – дивують. Так, під час проведення цього року міжнародного авіасалону "Авіасвіт-XXI" під Києвом на Мі-8МСБ встановлено новий світовий рекорд для цього типу вертольотів з набору

висоти – 8200 метрів. А головна перевага перед іноземними конкурентами – порівняно низька собівартість його переобладнання, всього \$ 4-6 млн.

Тому, хоча й з елементами радянського виробництва, можна стверджувати, що в Україні фактично створено перший український вертоліт.

Загалом 2012 рік став для нової української вертольотобудівної галузі проливним. Пройшли заключні випробування вертольота Мі-8МСБ в умовах високих температур та високогір'я Паміру, де вертоліт випробувався військовими випробувачами Державного науково-випробувального Центру ЗС України спільно з випробувачами ВАТ "Мотор Січ".

За їх результатами 22 жовтня 2012 року вертоліт Мі-8МСБ рекомендовано для серійного виробництва, так само як і ремоторизована версія вертольота Мі-2МСБ. Сьогодні завершуються роботи й з акредитації самого виробництва вертольота в Україні. Також готується валіда-

ція сертифіката Мі-8МСБ у РФ.

Зазначу, що на сьогодні ВАТ "Мотор Січ" – один з найбільших світових виробників двигунів для авіаційної техніки, а також промислових газотурбінних установок. Його продукція постачається до 106 країн світу. Причому на долю РФ припадає близько третини загального обсягу експорту підприємства. Таким чином, "Мотор Січ" забезпечує більш ніж на 80% потребу авіапрому РФ у вертолітних двигунах.

Лише за загальними оцінками експертів, у світі більш ніж 2 тис. одиниць Мі-8Т потребують ремоторизації. А вже Мі-8Т – наймасовіший вертоліт у світі, який випускається Казанським й Улан-Уденським вертолітними заводами (РФ). На сьогодні виготовлено більше 11 тис. вертольотів, з них близько 2800 поставлено на експорт більш ніж в 40 країн світу.

Генерального конструктора зі створення й модернізації вертолітної техніки.

А що ж військові? Не будуть обділені увагою й армійські споживачі. У вересні компанія анонсувала плани зі створення на базі Мі-2МСБ1 легкої версії ударного вертольота для Збройних Сил України – МСБ-2МО. Як бачимо, модифікації оновленої крилатої машини стануть в пригоді не лише для оснащення парку літальної техніки народного господарства, але й Міністерства оборони України, авіації МНС, прикордонних військ, ЗМВС для вирішення найрізноманітніших завдань, а також отримують численні міжнародні замовлення на ринках країн Близького Сходу й Північної Африки.

**Руслан Семенюк.
Фото Андрія Мінакова,
Андрія Артамонова.**

Юрій Тішков одразу зосередив увагу преси на результатах випробувальної роботи за 2012 рік. Це, передусім, робота в рамках пріоритетних державних і цільових програм щодо створення нових і модернізації існуючих зразків озброєння та військової техніки, виробів подвійного призначення. Найбільш складні роботи, як правило, були пов'язані з поліпшенням стану авіаційної складової ОВТ.

Загалом, модернізація літаків 4-го покоління стала домінуючим напрямком в розвитку авіації більшості держав, які не виробляють бойові літаки. І в Україні цьому приділяється значна увага. Адже це не тільки економія значних коштів для державного бюджету, але й один із шляхів підтримання у боездатному стані систем озброєння, які складають основу бойового потенціалу Повітряних Сил.

На сьогодні перші зразки модернізованих літаків Су-25, Су-27, МіГ-29 вже поставлені у війська й успішно задіяні за планами бойової підготовки. Результати військових випробувань підтверджують покращення їх основних характеристик. В той же час існує потреба більш ретельного аналізу деяких особливостей експлуатації літаків у стройових частинах, виявлених при проведенні випробувань.

Наразі тривають випробувальні польоти модернізованого літака Су-25УБ. А в рамках льотно-конструкторських випробувань дослідного зразка літака Л-39М з бортовим тренажерним комплексом, що проходять на базі Державного підприємства "Одеський авіаційний завод", вже виконано понад 25 польотів.

За допомогою встановленого на борту літака бортового тренажерного комплексу у Збройних Силах з'явиться можливість з меншими витратами проводити навчання курсантів льотної факультету техніці пілотування вдень та вночі, елементам бойового застосування по повітряних і наземних цілях з імітацією застосування авіаційних засобів ураження за аналогією з літаками типу МіГ-29, Су-27.

Перспективними напрямками модернізації залишається оснащення бойових літаків новим прицілним та навігаційним обладнанням, системами керування зброєю. Це підвищить не лише тактичні й експлуатаційні властивості, але й ефективність їх

бойового застосування.

Важливою сторінкою роботи Центру є вертольотні випробування. На теперішній час в Україні робляться конкретні кроки щодо створення вітчизняної галузі вертольотобудування. Зокрема, це передбачено і оновленим проектом Державної програми розвитку літакобудування України до 2020 року. На даний час в Запоріжжі вже успішно функціонує вертолітне КБ "Мотор Січ", а голова ради директорів ВАТ "Мотор Січ" В'ячеслав Богуслаєв на державному рівні визначений Генеральним конструктором вертолітної техніки. У кооперації підприємств і організацій, які здійснюють практичну реалізацію цього завдання під егідою ВАТ "Мотор Січ", значна частина відводиться й ДНВЦ.

Так, знаковими подіями цього року стало прийняття на озброєння модернізованого вертольота Мі-24ПУ1 (виконано 165 польотів, в т.ч. з бойовим застосуванням різноманітних засобів ураження), сертифікація вертольота Мі-8МСБ (виконано понад 80 польотів), для якого сьогодні завершуються роботи з акредитації виробництва.

– Це значний прорив і великий успіх вітчизняного військово-промислового комплексу. Це – вже зовсім інші машини, з новими двигунами, новими складовими частинами і, відповідно, з новими льотно-технічними характеристиками, що підтверджують проведені випробування. Більше того, вертоліт Мі-8МСБ відповідає вимогам Конвенції міжнародної цивільної авіації "Охорона навколишнього середовища", – зазначає Юрій Тішков.

Крім того, в порівнянні з аналогами, вітчизняні машини – дуже дешеві. А значить, будуть іноземні замовлення для українського ОПК, створення нових робочих місць і наповнення державного бюджету.

– Сьогодні ми є свідками створення нової вертольотобудівної галузі країни, – підкреслив директор випробувального центру.

В перспективах військових випробувачів більш глибока модернізація авіаційної техніки, оснащення літальних апаратів сучасною бортовою авіонікою.

– Перспективним і масштабним українсько-російським проектом залишається також середній військово-транспортний літак Ан-70, низка міжвідомчих випробувань елементів якого наразі триває. В порівнянні з початко-

Людина і зброя: випробування на межі ресурсу

На мить зануритися в атмосферу екстремальних навантажень та роботи на межі людського і технічного ресурсу, поспілкуватися з представниками науки і військовими випробувачами у Криму погодилися вітчизняні мас-медіа. Днями для них пройшла прес-конференція директора Державного науково-випробувального центру Збройних Сил України, заслуженого льотчика-випробувача СРСР, Героя України генерал-майора Юрія Тішкова.

вим проектом, це – сучасна, оновлена на 80 відсотків машина, – зазначив Юрій Тішков.

Загалом представники Центру беруть активну участь у випробуваннях літака, починаючи з 1993 року. У 2010 році у зв'язку з моральним та фізичним старінням обладнання на літаку була розпочата глибока модернізація авіоніки з переведенням її на нову елементну базу. Вивільнилося 6 тонн ваги! В результаті літак Ан-70 набув нових якостей і наздогнав за своїм рівнем сучасні аналоги.

Можна сказати, що зараз триває заключний етап. За участю військових випробувачів у липні – вересні цього року було проведено понад десять міжвідомчих випробувань комплектуючих виробів літака. Підходять до завершення усі наземні випробування, які проведено в тандемі з росій-

ськими випробувачами? А, Феодосія! Беремо!" – і не вагаючись підписують усі необхідні документи...

Проект Ан-70 входить у державну програму озброєнь РФ до 2020 року. Держоборонзамовлення російської сторони на цей літак складе 60 машин. А ось українською Держпрограмою розвитку озброєнь і військової техніки на 2012-2017 рр. передбачена поставка в українську армію двох Ан-70 вже у 2014 році.

За своїми характеристиками Ан-70 перевершує існуючі на сьогодні аналоги, включаючи європейський А-400М. У порівнянні з ним, у "семидесятки" удвічі нижче вартість закупки й експлуатації. Його максимальна вантажопідйомність – 47 тонн, тоді як заявлена для А-400М – 37 тонн, обсяг вантажної кабіни – 425 куб. м, а для А-400М – 340 куб. м. До

вих та народногосподарських об'єктів від ураження високоточною зброєю.

В найближчій перспективі – випробування авіаційної і вертолітної техніки, тренажерних комплексів, модифікованих двигунів, парашютних систем, випробування різних типів ОВТ та участь у дослідно-конструкторських роботах зі створення нових зразків.

За словами заслуженого льотчика-випробувача СРСР Юрія Тішкова, для створення сучасної мобільної української армії й розвитку оборонного комплексу держави вже сьогодні інтенсифіковано роботи на передовому рубежі науки.

– Максимальне використання потенціалу вітчизняного оборонно-промислового комплексу дозволить виконати у повному обсязі Державну програму розвитку

озброєння і військової техніки, – підкреслює Юрій Тішков. – Практична реалізація програми потребує ефективно й налагодженої системи планування, підготовки та проведення випробувань. Ми даємо підсумкову оцінку зразка, рекомендуємо прийняти його на озброєння.

Випробувальний центр з його лабораторно-експериментальною базою, полігонно-випробувальним комплексом, розвинутою інфраструктурою і спеціально навченим підготовленим висококваліфікованим персоналом сьогодні в Україні, власне, і є організаційно-технічною основою системи державних випробувань.

Водночас, це також експертний центр Державної авіаційної служби Міністерства інфраструктури України, який проводить сертифікацію і цивільних повітряних суден. На даний час Центром сертифіковано літаки Ан-148, Ан-72, Ан-32, вертольоти Мі-14ПЖ, Мі-8МСБ.

Активно розвивається співпраця Центру з Національною академією наук України під керівництвом Бориса Патона, ВАТ "Мотор Січ" на чолі з Генеральним конструктором зі створення й модернізації вертолітної техніки В'ячеславом Богуслаєвим, підприємствами Державного концерну "Укроборонпром".

Путівку в життя колишнім конструкторським кресленням і сміливим науковим рішенням дають військові колективи на чолі з полковниками Володимиром Башинським, Володимиром Дмитрієвим, Ігорем Телевним. Активну участь в організації та проведенні випробувань беруть участь полковники Андрій Кухаришиним, Віктор Лукіяничук, Ігор Головещенко та багатьма інших.

Вже сьогодні у новітні військові розробки та модернізацію існуючих впроваджуються найсучасніші технології, реалізуються нові принципи функціонування всього спектру бойових систем – від парашютних до високоточної зброї.

ськими спеціалістами. Ще тривають випробування сучасного бортового радіоелектронного обладнання, систем життєзабезпечення та протиобмерзання літака. Буквально на днях на Запорізькому машинобудівному конструкторському бюро "Прогрес" імені академіка О.Г.Івченка успішно завершені державні стендові випробування першого у світі винтовентиляторного двигуна Д-27 потужністю 14 тисяч кінських сил. Завершуються випробування гвинтовентилятора СВ-27 для цього двигуна. Про нього експерти вже дали схвальні відгуки як про перший на теренах СНД двигун п'ятого покоління.

Попереду – напружений період проведення державних спільних випробувань літака Ан-70.

Будуть визначатися всебічні властивості зразка, відповідність його характеристик заданим нормативними документами і придатність до застосування за призначенням. Тут слід додати, що діяльність української випробувальної бригади матиме ще одну, особливу, мету, яка полягає в здоровій професійній конкуренції з колегами з випробувального центру Міністерства оборони Російської Федерації.

З іншого боку, як зазначає Юрій Тішков з досвіду офіційних візитів за кордон, Феодосія для російських виробників вже давно стала своєрідною високою маркою, адже питають: "Хто ці дви-

теперішнього часу вартість Ан-70 становить \$67 млн, вартість А-400М – EUR145 млн!

Ще одним з елементів підтримання високої боездатності Збройних Сил є утримання озброєння у боездатному стані. Для цього проведено комплекс випробувальних робіт з продовження термінів служби різноманітних зразків озброєння Повітряних Сил і Сухопутних військ ЗС України. Зокрема, переносних і мобільних зенітних ракетних комплексів, авіаційних набоїв різного калібру, авіаційних керованих і некерованих ракет. В підсумку, зекономлено значні державні кошти для розвитку і закупівлі нових зразків озброєння.

Завершені державні випробування низки різних парашютних систем. Серед них – спеціально призначена "Статус – СН" (рекомендована для прийняття на постачання в ЗС України), парашутної запасної керованої "ПЗ-81Ф" (рекомендована), парашутної спортивної "Барс – С" (прийнята на постачання в ЗС України). Проведені обов'язкові періодичні випробування десантної парашутної системи типу ДПС та запасної парашутної системи типу ЗПС.

Розгорнуто роботи зі створення корабля класу "Корвет", багатофункціонального ракетного комплексу. Тривають випробування новітнього вітчизняного комплексу для захисту військо-

Справи сержантські: проблеми та перспективи

Українська армія – на незворотному шляху до професійного війська. Процес цей доволі складний і трудомісткий, і не лише в питаннях оснащення чи озброєння. В першу чергу, це стосується професійно підготовленого персоналу, а особливо – посад рядового складу, навчанням якого опікується сержант.

Минулий рік для молодших командирів був особливим, адже у Збройних Силах України він був визначений "Роком сержанта". Для створення професійного сержантського складу було проведено чимало практичних заходів, які не лише підвищили мотивацію до військової служби даної категорії військовослужбовців, а й спрямовувались на вдосконалення знань з професійної підготовки, рівня польового вишколу і фізичної підготовленості, форму-

приділяється професійному розвитку молодших командирів. Зокрема, вона передбачає процес безперервного набуття військово-службовцями теоретичних та практичних знань і навичок, необхідних їм у процесі військової служби та кар'єрного росту. Відтак, підготовка професійного сержантського складу, створення чіткої вертикалі завдань та визначення функціональних обов'язків сержантів усіх рівнів, якісний підбір та призначення сержантського складу на відповідні посади, забезпечення підвищення престижу служби на сержантських посадах є питаннями першочерговими.

– У Повітряних Силах з призначенням на посади головних старшин об'єднань, бригад, полків та батальйонів, головних сержантів рот та взводів, – зазначає генерал-лейтенант Віктор Сідаш, – завершено побудову сержантської вертикалі. Звичайно, ще не всі військові частини перейшли на новий штат, подекуди ці обов'язки молодші командири виконують як додаткове навантаження, але вже можна з впевненістю сказати, що фундамент створення професійного сержантського складу Повітряних Сил вже закладено. Зрештою, й проведення цього інструкторсько-методичного збору говорить про те, наскільки важливим для керівництва виду є сержантський склад – молодші командири.

Серед питань, що виносилися на порядок денний збору, ключовими були обговорення практичних заходів, спрямованих на забезпечення систе-

Вадим Бевз, старший прапорщик: "Відсутність дієвого механізму дисциплінарного впливу з боку сержантського складу, який обмежений "зауваженнями" та "доганою", не дозволяє ефективно впливати на категорію солдатів у плані зміцнення військової дисципліни та не сприяє зростанню авторитету молодших командирів".

вання у сержантів лідерських якостей. Водночас 2012 рік проголошений в українському війську Роком командира-лідера, що додало питань підбору кандидатів на заміщення сержантських посад нового імпульсу. Зрештою, це і зрозуміло, адже саме сержанти в недалекому майбутньому візьмуть на себе основне навантаження щодо роботи з особовим складом, його виховання та навчання.

Власне, питання становлення професійного сержантського складу найпотужнішого виду українського війська стало предметом обговорення у ході інструкторсько-методичного збору з головними старшинами з'єднань та військових частин Повітряних Сил Збройних Сил України, що днями відбувся у Вінниці.

Захід пройшов під загальним керівництвом заступника командувача Повітряних Сил з бойової підготовки – начальника управління бойової підготовки Командування Повітряних Сил Збройних Сил України генерал-лейтенанта Віктора Сідаша і мав за мету проаналізувати існуючий стан справ, виробити єдині погляди та визначити завдання, які необхідно буде вирішити у наступному році для кардинального покращання роботи і розвитку професійного сержантського складу.

Відкриваючи збір, генерал-лейтенант Віктор Сідаш зазначив, що у Повітряних Силах продовжується впровадження комплексу заходів, спрямованих на забезпечення створення і розвитку професійного сержантського складу. Особлива увага в роботі

Олександр Матківський, старший прапорщик: "Брак достатньої кількості військовослужбовців служби за контрактом з високим рівнем професійної кваліфікації й, в першу чергу, молодших командирів є найбільш актуальною проблемою. Водночас, наявна кількість військовослужбовців-контрактників не є гарантією того, що вони стануть професійними військовими спеціалістами".

мної роботи з рядовим та сержантським складом військової служби за контрактом Повітряних Сил Збройних Сил України та проблемних питань, пов'язаних із створенням професійного сержантського складу.

На сьогодні укомплектованість Повітряних Сил військовослужбовцями військової служби за контрактом сержантського складу становить понад 6500

військовослужбовців. Незважаючи на вжиті заходи, з початку 2012 року в запас звільнилося більше 150 сержантів. Аналізуючи сучасний стан роботи з сержантським складом Повітряних Сил Збройних Сил України, учасники інструкторсько-методичного збору були одностайні в тому, що у багатьох військових частинах спостерігається формальний підхід до організації роботи з формування професійного сержантського складу частини, координація роботи головних старшин фактично не здійснюється, спостерігається небажання військовослужбовців військової служби за контрактом підвищувати свій професійний рівень. Водночас, рівень підготовки головних сержантів усіх категорій щодо роботи з особовим складом не такий, як мав би бути. В окремих військових частинах не на належному рівні відбувається розмежування функціональних повноважень командирів тактичної ланки та сержантського складу стосовно керівництва особовим складом, його навчання та виховання, організації бойової підготовки, а це, за словами начальника відділу управління кар'єрою та комплектування сержантської військової служби за контрактом Кадрового центру Повітряних Сил Збройних Сил України полковника Сергія Сідаша, негативно впливає на дієвість побудованої сержантської вертикалі. Адже перерозподіл обов'язків між офіцерами та сержантами зроблено, визначено новий статус молодших командирів й, відповідно, сформовано принципово нові взаємовідносини між офіцерським та сержантським складом. Проте це, на жаль, не завжди працює...

– Офіцери повинні розробляти плани, визначати цілі та напрямки, а сержанти – їх реалізовувати, безпосередньо забезпечуючи підготовку та виконання підрозділом завдань за призначенням, – говорить полковник Сергій Сідаш.

Так, головні старшини окремих батальйонів, бригад, полків, повітряних командувань виконують обов'язки як радники та консультанти командирів. Тобто – забезпечують керівництво дос-

В'ячеслав Панащенко, прапорщик: "Для забезпечення мотивації і конкурентоспроможності професійної військової служби необхідно вирішувати, перш за все, питання соціальних гарантій. Зокрема, забезпечення службовим житлом, виплат компенсацій за його оренду та запроваджувати механізми пільгового житлового кредитування військовослужбовців".

татньою інформацією з питань, що стосуються рядового та сержантського складу. Зокрема, стану його професійного розвитку, кар'єрного росту та просування по службі, рівня підготовки, морально-психологічного стану, грошового забезпечення, присвоєння військових звань, а також соціально-побутового забезпечення.

Водночас, головні сержанти взводів і рот у ролі командирів-лідерів здійснюють безпосередню підготовку та наставництво осіб рядового і сержантського складу підрозділів, відповідають за рівень його підготовки, стан фізичного здоров'я та добробуту. Основний обов'язок сержантського складу на цих посадах полягає у професійному навчанні підлеглих, досягненні ними належного рівня бойової підготовки, підтримання в готовності озброєння та військової техніки до виконання завдань за призначенням, дотримання рядовим і сержантським складом статутного порядку та військової дисципліни.

Варто зазначити, що під час збору головні старшини з'єднань та військових частин мали змогу значно підвищити свій теоретичний та методичний рівень підготовки завдяки тому, що управлінням особового складу

Командування Повітряних Сил було підготовлено ряд занять. До їх проведення були запрошені офіцери управління бойової підготовки, логістики, особового складу, управління з виховної та соціально-психологічної роботи, фінансово-економічної служби Командування Повітряних Сил Збройних Сил України. Обговорювалася проблематика системи підготовки сержантського складу у військових частинах та навчальних центрах, організації роботи щодо відбору кандидатів на навчання на базовий, середній та вищий рівні підготовки, роль сержантського складу у підтриманні бойової готовності частин та підрозділів, здорового морально-психологічного стану особового складу та зміцненні військової дисципліни.

Навчально-виховний процес у військових частинах та підрозділах відбувається за безпосередньої участі молодших командирів. Хочеться вірити, що обговорені ними проблеми в питаннях побудови професійного сержантського корпусу знайдуть своє відображення в наказах і директи-

Олег Поліщук, старший прапорщик: "Якщо при відборі кандидатів на курси підвищення кваліфікації терміном навчання до 6 місяців рідко виникають проблеми, то під час відбору кандидатів на підготовку терміном на 2 роки 6 місяців цього року ми стикнулись із проблемою відсутності бажаючих навчатись у військових коледжах сержантського та старшинського складу".

вах, а отримані поради – відобразяться на фаховому вишколі підпорядкованого особового складу.

Сергій Фурдик.
Фото автора.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Сучасність вимагає змін

Збройні Сили України відзначають свою 21-у річницю. Добігає завершення навчальний та календарний 2012 рік. У видах вітчизняного війська визначено кращі частини й кращих фахівців за військовими спеціальностями. Що стосується Повітряних Сил, то тут, наприклад, такої номінації, як "Краще Повітряне командування" не було, втім, негласно пальму першості тримає Повітряне командування "Південь", оскільки саме тут служить більшість номінантів з числа кращих військових фахівців, тут дислокується більшість військових частин та з'єднань Повітряних Сил, які за підсумками року стали кращими у своїх родах військ. Зрештою, саме військовослужбовці ПвК "Південь" взяли найактивнішу участь у комплексі дослідницького експериментального командно-штабного навчання з органами військового управління та військами (силами) "Перспектива-2012". Тож рік для вартових південних рубежів неба Батьківщини видався цікавим і напруженим. Із яким здобутками вони підійшли до його завершення? Що змінилося і має змінитися у перспективі? На ці та інші питання відповів командир Повітряного командування "Південь" генерал-лейтенант Павло Зуєв.

– Товаришу генерал-лейтенанте, якими головними віхами й заходами Ви могли б охарактеризувати рік, що минав, для Повітряного командування "Південь"?

– Для Повітряного командування "Південь" 2012 навчальний рік приніс багато позитивних зрушень. Важливою подією цього року для повітряного командування була участь визначених підрозділів підпорядкованих військових частин в антитерористичному забезпеченні проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу "Євро-2012", і ми з цією задачею справились.

Також у 2012 році багато зусиль було спрямовано на підготовку та безпосередню участь у комплексі дослідницького експериментального командно-штабного навчання з органами військового управління та військами (силами) "Перспектива-2012" під загальним керівництвом начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України, одним з найважливіших елементів якого було виконання бойових стрільб зенітними ракетними комплексами на полігоні "Чауда". Не зважаючи на всі труднощі, які виникали під час підготовки та в ході проведення тактичних навчань з бойовою стрільбою, особовий склад дивізіонів Євпаторійського зенітного ракетного полку показав уміння, свою майстерність і злагоженість розрахунків. Результатом цього було враження двох повітряних цілей і загальна оцінка за навчання "відмінно".

– А що було особливістю цього річного бойової підготовки частин повітряного командування?

– Особливістю навчання особового складу цього року була комплексна підготовка частин. Під час практичних польотів авіації до тренування залучались бойові розрахунки зенітних ракетних військ, радіотехнічних військ, тренувався і особовий склад пунктів наве-

дення авіації. Особливістю підготовки авіації повітряного командування було практичне виконання завдань з основних та оперативних аеродромів, що дало змогу підвищити практичний досвід у підготовці до застосування авіаційних засобів ураження, а також навички у підготовці авіаційної техніки складом передових команд на позабазових аеродромах дислокації. Міжвидова підготовка – тренування під час навчань інших родів військ, надала змогу удосконалити взаємодію під час виконання завдань різнорідними та міжвидовими угрупованнями.

– Як відомо, 2012 рік став проривним для Повітряних Сил Збройних Сил України у плані збільшення нальоту авіації. Як це відбувалося в авіаційних частинах Повітряного командування "Південь"?

– Так, насправді, велика увага була приділена підготовці авіації в цілому та молодих льотчиків зокрема. Середній наліт цієї категорії військовослужбовців за цей рік складає близько 45 годин. Збільшилась інтенсивність практичних заходів на полігоні. Під час льотно-методичного збору виконувались експериментальні пуски ракет класу "повітря-повітря". І кожна практична дія, кожен захід давали можливість льотчикам, технікам, бойовим розрахункам ще раз потренуватися, відточити свою майстерність, навчи-

тись нового, піднятися на вищий щабель у своєму професійному зростанні. З початку навчального року авіаційні частини виконали 144 льотні зміни і середній наліт на одного льотчика складає більше 51 години.

– Павле Павловичу, а що Ви можете сказати стосовно авіаційної техніки, що пройшла модернізацію чи бодай капітально-відновлювальний ремонт? Чи надходила протягом року така техніка на озброєння авіаційних частин повітряного командування?

– У поточному році авіаційними частинами повітряного командування після модернізації було отримано два літаки Л-39М1, два Су-25М1, а один МіГ-29 прибув до бригади тактичної авіації з авіаційно-ремонтного підприємства після виконання капітально-відновлювальних робіт.

– Скажіть, будь ласка, чим ще ознаменувався 2012 рік для очолюваного Вами об'єднання?

– Як відомо, начальником Генерального штабу – Головнокомандувачем Збройних Сил України 2012 навчальний рік був визначений роком коман-

дира-лідера і роком фізичної підготовки і спорту. Протягом навчального року в частинах проводились спортивні змагання з нагоди державних свят із залученням максимальної кількості військовослужбовців та членів їх сімей. Близько 230 військовослужбовців взяли участь у всеукраїнському "Олімпійському дню бігу". Збірні команди брали участь у спартакіаді та першості Збройних Сил України з різних видів спорту.

Можу сказати, що 2012 навчальний рік був сповнений великою кількістю навчань, тренувань, практичних заходів, максимально наближених до реальних бойових дій. І вимоги сучасного життя потребують перегляду поглядів на порядок організації бойової і оперативної підготовки у наступному навчальному році.

Хочу подякувати всьому особовому складу повітряного командування "Південь" за плідну працю, відданість своїй роботі і сподіваюся, що наступний рік буде не менш продуктивним за цей.

– Дякую за розмову!

Бесіду вів Олексій Тригуб.

ЗБОРИ З ОПЕРАТИВНИМИ ЧЕРГОВИМИ

Грамота – за високі показники

Днями, на базі командного пункту Повітряного командування "Центр", відбувся збір з оперативними черговими Командного центру Повітряних Сил Збройних Сил України, їх заступниками, оперативними черговими командних пунктів Повітряних командувань "Центр", "Південь", "Захід", тактичної групи "Крим" та окремого полку радіо- і радіотехнічної розвідки особливого призначення. Протягом двох днів учасники збору під керівництвом тимчасово виконуючого обов'язки начальника штабу Повітряних Сил Збройних Сил України полковника Олександра Астахова удосконалили теоретичні знання та практичні навички чергових бойових обслуг пунктів управління щодо їх дій в особливих випадках несення бойового чергування та за різних умов обстановки.

Також в рамках заходу проведено аналіз несення бойового чергування з протиповітряної оборони за 2012 рік та визначені завдання на наступний навчальний рік. Під час збору генерали та офіцери відвідали Головний центр управління авіацією Державної прикордонної служби України та головний оперативний підрозділ об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху Держпідприємства обслуговування повітряного руху України. Там учасники мали змогу ознайомитись з порядком організації взаємодії в ході оповіщення та обміну інформацією про повітряну обстановку, порядком дій взаємодіючих сторін і чергових

сил з протиповітряної оборони по повітряних суднах за форс-мажорних обставин.

На завершення збору учасники взяли участь у тематичному семінарі та склали відповідні заліки, а полковник Олександр Астахов від імені командувача Повітряних Сил ЗС України за високі показники у бойовій та професійній діяльності, старанність, розумну ініціативу та за підсумками несення бойового чергування з протиповітряної оборони в Повітряних Силах Збройних Сил України за 2012 навчальний рік нагородив грамотами кращих оперативних чергових Повітряних Сил Збройних Сил України.

Любов Киналь. м.Васильків.

“Нам вдалося підняти середній наліт льотчика”

Протягом 2012 навчального року всі військові частини армійської авіації Сухопутних військ залучались до забезпечення широкомасштабних військових навчань різних рівнів на Яворівському, Широколанівському, Житомирському полігонах та на полігонах Автономної Республіки Крим. Найбільш відповідальним завданням, поряд із забезпеченням навчань, підготовкою миротворчих підрозділів, було завдання із забезпечення чемпіонату Європи з футболу, яке виконано на високому рівні. Неодноразово вертольоти армійської авіації та екіпажі залучались до гасіння пожеж у пожежо-небезпечний період 2012 року. Практична участь екіпажів достатньо високо оцінена керівним складом Міністерства оборони, особливо відмічалась злагода екіпажів, вміння орієнтуватись у складній обстановці, тісна взаємодія з командуванням підрозділів, дії яких забезпечувались в ході проведення навчань та інших заходів.

За рахунок збільшення надходження пального для потреб армійської авіації нам вдалося підняти середній наліт льотчика, організувати підготовку молодого льотного складу. Цього року було проведено збір з підготовки та підвищення класної кваліфікації льотного складу, за результатами якого підготовлені та стали першокласними два льотчики, здали на 2-й клас 11 льотчиків та штурманів. Постійно проводиться робота з метою поширення передового досвіду з питань безпеки польотів, удосконалення єдиної методики профілактики авіаційних подій та інцидентів, підвищення рівня льотно-методичної підготовки в організації та проведенні польотів льотного складу армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України.

Кількість особового складу, який проходить службу в армійській авіації Сухопутних військ, складає близько трьох тисяч осіб, а на озброєнні полків армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України знаходяться бойові вертольоти Мі-24П, ВП, Р, К десантно-транспортні вертольоти Мі-8МТ, МТВ, Мі-26 та спеціальні вертольоти Мі-9.

Під час проведення підготовки льотного складу до чергових ротаций вдалося зберегти рівень підготовки та натренованості льотних екіпажів на достатньому рівні. Майже 100% екіпажів підготовлені до виконання завдань за призначенням вдень в простих метеорологічних умовах. Більше половини екіпажів підготовлені до виконання завдань за призначенням вночі в складних метеорологічних умовах. Постійно зростає кількість екіпажів, підготовлених вночі в складних метеорологічних умовах.

Станом на кінець листопада 2012 року наліт в Україні складає близько 4000 годин при плані 4015 годин. Загальний наліт за рік з урахуванням нальоту льотного складу 56-го та 18-го окремих вертолітних загонів становить 9460 годин. Середній наліт на льотчика в Україні складає понад 42 години, в Ліберії – 203

години, в Конго – 131 годину.

Із особливим задоволенням хотів би підкреслити той факт, що за два останні роки зменшився відтік підготовленого льотного складу, що, у свою чергу, надає можливість заощаджувати кошти та спрямовувати їх на підготовку молодих льотчиків.

За проведеним аналізом протягом 2008 – 2010 років у середньому звільнялось близько 30 підготовлених льотчиків на рік. У 2011 році звільнилось 6 льотчиків, а у 2012 році – 2.

Довідково. Витрати на підготовку льотчика до рівня “Військового льотчика 1-го класу” складають близько 1 млн доларів США. Залишення на службі близько 25 підготовлених льотчиків з нальотом більше 1000 годин заощаджує державі понад \$20 млн.

Укомплектованість вертольотами частин армійської авіації Сухопутних військ складає 100%, а стан справності близько половини.

Основною причиною незадовільного стану справності авіаційної техніки Сухопутних військ Збройних Сил України є недостатній рівень фінансування, який не дозволяє здійснювати плановий ремонт та закупівлю авіаційної техніки.

Так, для забезпечення справності авіаційної техніки на рівні 100% необхідно виконати капітальний ремонт 65-ти та поточний ремонт 13-ти вертольотів. Загальна орієнтовна потреба у коштах на відновлення справності зазначених вертольотів становить близько мільйона гривень.

Зважаючи на те, що армійська авіація є одним з небагатьох родів військ, який здійснює реальну бойову роботу в повсякденній діяльності (постійна участь в міжнародних миротворчих операціях, бойове чергування командних пунктів, бойових вертольотів та чергових засобів в системі протиповітряної оборони України, чергування сил і засобів в системі пошуково-рятувального забезпечення польотів в повітряному просторі України, чергування визначених сил та засобів в інтересах ліквідації наслідків надзвичайних подій, забезпечен-

Фото Дмитра Муравського.

ня перевезення керівного складу держави, Міністерства оборони України та Збройних Сил України, здійснення польотів і т.д.), стає нагальною проблемою перегляд позиції щодо фінансування частин армійської авіації в загальній системі фінансування Збройних Сил України.

Досвід участі армійської авіації інших країн світу, починаючи з В'єтнамської (В'єтнам, Близький Схід, Афганістан, Ірак, Чечня), свідчить про зростання ваги та ролі армійської авіації у збройних конфліктах та війнах, де авіаційні підрозділи разом з артилерією вирішували, як правило, від 70% до 90% загального обсягу вогневих завдань. До 60% льотного ресурсу вертольотів витрачалася на авіаційну підтримку і супровід військ. Як приклад, тільки за рік Чеченської війни (1999-2000 р.) було здійснено близько 40 000 вильотів в рамках самостійного ведення бойових дій та для підтримки дій наземних військ.

Географія участі підрозділів армійської авіації у миротворчих операціях за останні роки значно розширилась, починаючи з 1995 року вертолітні підрозділи Сухопутних військ Збройних Сил України беруть участь у миро-

творчих операціях:

15-й окремих спеціальний вертолітний загін (3 Мі-8МТ та 2 Мі-26) у складі Миротворчих сил ООН на території колишньої Югославії;

17-а вертолітна ескадрилья (6 Мі-8МТ) та 8-а вертолітна ескадрилья у складі Миротворчих сил ООН на території Східної Славонії;

14-й вертолітний загін (4 Мі-8МТ) – проведення міжнародної миротворчої операції в Косовому;

20-й окремих вертолітний загін (4 Мі-8МТ) у складі Миротворчих сил ООН в Республіці Сьєрра-Леоне;

56-й окремих вертолітний загін (8 Мі-8МТ та 6 Мі-24) у складі Миротворчих сил ООН у Республіці Ліберія;

18-й окремих вертолітний загін (4 Мі-24) у складі Миротворчих сил ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго.

З початку участі вертолітних підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України у миротворчих операціях по цей час забезпечено загального нальоту понад 64 000 годин. Перевезено понад 293 000 пасажирів та понад 7 200 тонн вантажів.

Організаційно вертолітні підрозділи українських миротворчих контингентів Місії ООН (на прикладах 56-го та 18-го окремих вертолітних загонів) складаються з:

командування;
штабу;
служб (пошуково-рятувальна та фінансова);
групи (планування застосування авіації, управління польотами);

вертолітних ланок;
інженерно-авіаційної служби;
метеорологічної групи;
вузла зв'язку та радіотехнічного забезпечення;
тилу;
медичного пункту;
пожежного нагляду.

На вертолітні підрозділи Сухопутних військ Збройних Сил України у миротворчих операціях покладені наступні завдання:

перевезення персоналу, керівного персоналу Місії ООН і VIP-персон;

перевезення вантажу;
медичне транспортування;
польоти спостереження;
повітряне супроводження переміщення військ;
пошук та рятування;
інші функції, покладені керівництвом Місії ООН у країні перебування та не суперечать вимогам Листа про допомогу.

Керівництво місії ООН завжди високо оцінює професіоналізм та майстерність льотного та інженерно-технічного складу українського контингенту, спроможного з високою якістю та з забезпеченням достатнього рівня безпеки виконувати будь-які завдання місії, миротворчі операції. Керівництво нашої держави також високо оцінює миротворчу діяльність загону, про що свідчать кількість вручених державних нагород миротворцям 56-го овз. Щодо часу, який окремих вертолітний загін буде продовжувати виконувати миротворчу місію в республіці Ліберія, можливо привести висловлювання командувача військ місії генерал-лейтенанта Абу Таєб Мухаммед Захірул Алам (Бангладеш): “...військовий підрозділ український окремих авіаційний загін є єдиним надійним мобільним підрозділом резервом командування місії, здатним здійснити переміщення будь-якого підрозділу місії з метою оперативного втручання для стабілізації обстановки в будь-якому регіоні Ліберії. Загін є гарантом безпеки контингентів місії, та буде знаходитись в складі місії, доки не буде виведений останній солдат з території Ліберії”.

На сьогодні ще важко казати про перспективи розширення географії участі АА СВ ЗС України в миротворчих операціях, адже це стосується законодавчої бази держави, кількості льотного складу, яка залучається до виконання миротворчих завдань, рівня справності авіаційної техніки, залишку ресурсу.

Начальник армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України генерал-майор Валентин Пістряга.

Фото Сергія Сизоненка.

КРАЩА АВІАЦІЙНА ЧАСТИНА

Кращий – дуєт “Грач”-“Альбатрос”

Як нещодавно повідомляв офіційний веб-сайт Департаменту преси та зв'язків із засобами масової інформації Міністерства оборони України, у 299-й бригаді тактичної авіації відбулись чергові дві льотні зміни у форматі “день-ніч”. Льотчики-штурмовики виконували польоти на двох типах літаків, що знаходяться на озброєнні бригади, – основному бойовому літаку-штурмовику Су-25 та навчально-тренувальному Л-39. На “Альбатросах” цього дня льотчики в основному відновлювали втрачені навички пілотування, ну, а на “грачах” хтось тільки проходив вивізну програму, а хтось уже готувався до ведення бойових дій. Протягом цих двох льотних змін льотчики-штурмовики бригади виконали 49 літако-вильотів, провівши у небі понад 40 годин.

Одного лише не було згадано у цьому стислому повідомленні про хід бойової підготовки штурмової бригади. Того, що 299-а бригада тактичної авіації, що дислокується у південному місті Миколаєві, за підсумками 2012 навчального року є кращою авіаційною частиною Повітряних Сил Збройних Сил України! На питання про те, як льотчики-штурмовики провели цей рік і чого вартувало їм високе звання кращих із кращих, нам відповів командир бригади полковник Володимир Помогайбо.

– Скажіть, будь ласка, Володимире Віталійовичу, які були головні відмінності року, що минає, від попередніх років для очолюваної Вами бригади?

– Цього року ми літали набагато більше, відповідно зріс і загальний наліт льотчиків нашої частини. Крім того, значно зросла справність авіаційної техніки, що також є позитивним моментом. Якщо брати в кількісному відношенні, то збільшення нальоту відбулося у два – два з половиною рази, що є дуже істотним покращенням стану справ. В принципі, це і є головний підсумок даного навчального року, який суттєво відрізняє його від попереднього. Адже для льотчика головне – бути в небі, виконувати свою бойову роботу в п'ятому океані, тобто робити те,

чого він навчається і, власне, те, заради чого живе і служить.

– А на чому робився цього року акцент при підготовці льотчиків?

– Основний акцент у 2012 навчальному році робився на підготовці льотного складу для підвищення бойової готовності частини, і в першу чергу – молодих льотчиків. Адже поставити молодь у стрій – це одне з основних завдань, що ми вирішували впродовж року. І, в принципі, з цим завданням, я вважаю, ми впоралися у повному обсязі.

– Бути кращою частиною – почесно, та, мабуть, і непросто... Скажіть, а яким чином досягаються високі показники бойової підготовки в частині? Так би мовити, відкрийте професійний секрет!

– А секрет дуже простий! Для отримання високого результату необхідна мобілізація зусиль усіх, без винятку, військовослужбовців частини. Починаючи від простого солдата і закінчуючи командиром. Ось цими спільними зусиллями льотного, інструкторського та інженерно-технічного складу бригади, фахівців наземного забезпечення польотів, зв'язку та радіотехнічного забезпечення, а також, безумовно, завдяки величезній допомозі

з боку керівництва Повітряного командування “Південь”, Командування Повітряних Сил та особисто Міністра оборони України ми досягли суттєвого покращання та високих результатів у бойовій підготовці.

– А кого з підлеглих Ви могли б відзначити у кращий бік? Хто доклав максимум зусиль задля того, аби бригада мала такі високі результати й, зрештою, стала кращою?

– У першу чергу я хотів би відзначити професіоналізм та сумлінність у виконанні своїх службових обов'язків таких офіцерів, як командир батальйону зв'язку підполковник Костянтин Рак, заступник командира другої штурмової авіаційної ескадрильї майор Вадим Дзюбенко, інженер першої штурмової авіаційної ескадрильї майор Дмитро Петриков, а також старший технік літака капітан Олексій Кошель. Та, зрештою, на кінцевий результат завжди працюють усі, тож і внесок у те, що цього року ми здобули перехідний вимпел кращої авіаційної частини Повітряних Сил Збройних Сил України, зробив, безумовно, кожен військовослужбовець бригади.

– Дякую за розмову!

Спілкувався Олексій Тригуб.

НА ПОЛЬОТАХ...

Складні умови – не завада

22 вильоти у складних метеоумовах здійснили військові льотчики Івано-Франківської бригади тактичної авіації протягом однієї льотної зміни, налітавши при цьому 24 години 28 хвилин. Це безперечний рекорд за всі попередні роки!

Сильний поривчастий вітер, низькі щільні хмари ускладнювали не лише пілотування, а й зліт-посадку літаків. У таких умовах видимість злітної смуги вкрай обмежена, і піднятися у повітря можуть лише досвідчені авіатори зі значним запасом проведених у повітрі годин. Втім, за цей день льотчики прикарпатські військові авіатори підтвердили готовність до польотів у складних метеоумовах, а один льотчик отримав дозвіл для таких польотів вперше у житті. І, за словами представників командування бригади, незабаром список льотчиків-“всепогодників” поповнюватиметься.

Під час льотної зміни авіатори виконували польоти як на легких фронтових винищувачах МіГ-29, навчально-бойових МіГ-29УБ, так і на навчально-тренувальних літаках Л-39. У прикарпатському небі військові авіатори відпрацювали низку вправ, пов'язаних, передусім, із захистом повітряного простору України від можливих порушників. Крім цього, під керівництвом висококласних льотчиків-інструкторів полковників Олександра Кухаренка та Сергія Голубцова низка молодих пілотів продовжили підготовку до першого самостійного вильоту в кабіні винищувача.

Тарас Грень.

ПРИСЯГА

Честь служити в одній із кращих частин

Військовослужбовці осіннього призову цього року, яким випала честь служити у 164-й радіотехнічній бригаді Повітряного командування “Центр”, що дислокується на Харківщині, днями склали Військову присягу на вірність Українському народу. Пройшов захід на плацу військової частини, де зібралася командавання, офіцерський склад, представник духовенства, а також батьки та рідні винуватців свята.

Також на урочистості був запрошений колишній військовослужбовець частини старший солдат Ігор Шило, який на початку цього року, під час несення служби на варті, відбивав напад.

– Беріть за приклад мужній та героїчний вчинок нашого вихованця, який, ризикуючи власним життям, разом зі своїми товаришами по службі дав гідну відсіч нападникам та не допустив захоплення вартового приміщення і зброї, яка там зберігалася, – звернувся до молодих військовослужбовців командир військової частини полковник Руслан Грінчак.

Від командування ПвК “Центр” він вручив Ігорю Шилу грамоту “Кращий стрілець”. Слід відзначити, що за відважний вчинок Ігор Шило був удостоєний звання “Стрілець роти охорони року”.

На завершення свята представник церкви окропив молодих воїнів освяченою водою, благословивши їх на ратну службу.

– Для мене та моїх рідних цей день є дуже визначним, адже я став вже справжнім захисником Вітчизни, – розповів солдат В'ячеслав Крижанівський. – В армію

я йшов свідомо, оскільки вважаю, що кожен чоловік повинен виконати свій військовий обов'язок. Також я пишаюся тим, що потрапив саме до цієї частини, яка вважається однією з кращих у Повітряних Силах.

Наостанок батьки змогли поспілкуватися з командиром частини та на власні очі побачити, як влаштований благоустрій казармених приміщень, ознайомитися з побутом військовослужбовців.

Дмитро Чалий.
м. Харків.
Фото автора.

– Товаришу Командувач, кожного року, підводячи підсумки минулого, посадові особи відмічали, що через вкрай незадовільне фінансування не вдалося провести ті чи інші заходи, знизився рівень справності техніки. Проте цього року переважали децю інші тенденції.

– Так, напередодні річниці Збройних Сил України, підводячи підсумки 2012 року можна відзначити значне збільшення фінансування виду, що одразу позначилося на технічному стані бойової техніки. Цього року на озброєння частин Повітряних Сил надійшло чимало модернізованого озброєння та військової техніки.

Протягом 2012 року відремонтовано (введено в стрій) близько тисячі одиниць озброєння та військової техніки, у тому числі – 77 літаків, із яких 59 відновлено силами військових частин та 19 отримано з підприємств авіаційно-ремонтної галузі, більше 30 одиниць техніки зенітних ракетних та близько 520 одиниць техніки радіотехнічних військ, а також майже 300 одиниць автомобільної та спеціальної техніки.

Візьмемо авіацію. У 2012 році рівень справності авіаційної техніки у порівнянні з початком року збільшився на 7%, що стало можливим завдяки суттєвому збільшенню призначень на ремонт (збільшено в 3 рази у порівнянні з 2011 роком). На цей час отримано з авіаційно-ремонтних заводів 19 літальних апаратів та 28 авіаційних двигунів. Зокрема, цього року було виконано середній ремонт 3-х літаків Су-27 (Су-27УБ), контрольно-відновлювальні роботи на 2-х літаках Су-27 та на 4-х МіГ-29, капітальний ремонт 4-х літаків Л-39, капітальний ремонт 24 двигунів різних модифікацій та модернізовано 6 літаків (3 – Су-25М1, 2 – Л-39М1 та МіГ-29МУ1). Також здійснено закупівлю авіаційно-технічного майна та послуг з технічного супроводження експлуатації авіаційної техніки на значну суму.

За участю представників авіаційно-ремонтних підприємств в умовах військових частин відновлено 10 літаків. Це – 2 Су-27, 5 Ан-26, Іл-76МД, Ту-134А, Су-25 та продовжено ресурс (строк служби) 15 авіаційним двигунам.

До кінця поточного року планується отримати ще 15 відновлених літаків, а за участю представників авіаційно-ремонтних підприємств в умовах військових частин продовжити календарний термін служби 17 літаків – 11 Ан-24, 26, 30, Су-24МР, 5 Су-25 (УБ) та двигунам до них.

Такий рівень справності вперше за останні роки забезпечить наявність у складі двох авіаційних бригад тактичної авіації по одній повноцінній ескадрильї справних літаків. І ця цифра зростає щороку.

Стосовно озброєння радіотехнічних військ, то у 2012 році проведено модернізацію двох комплектів РЛС П-18 до рівня П-18 МА, одного комплекту РЛС 5Н84А до рівня 5Н84АМА та одного комплекту РЛС 35Д6 до рівня 35Д6М. Наказом Міністра оборони України №42 від 21.01.11 прийнята на озброєння модернізована РЛС 5Н84АМА, а наказом Міністра оборони України №4 від 04.01.12 – РЛС П-18

Повітряні Сили

“Малахіт”. Укладено договір на постачання двох комплектів вищезазначених РЛС до ПС ЗС України уже у першій половині 2013 року.

Також сталися суттєві зрушення в ремонті зенітного ракетного озброєння. Вперше з часу створення ПС ЗС України закуплено твердотілісні прилади НВЧ українського виробництва, що дало змогу відновити справність 6 одиниць зенітного ракетного озброєння. Використання цих зразків у частинах, котрі виконували бойове завдання із забезпечення прикриття повітряного простору України під час проведення “Євро-2012” підтвердило високу якість українських приладів, і в подальшому планується прийняття їх на забезпечення. Також в цьому році проведено середній ремонт ЗРК типу С-300, розпочато ремонт трьох ЗРК типу С-300 та одного – “Бук М1”.

– Проте лише військова техніка, навіть найдосконаліша, нічого не варта без підготовленого особового складу.

– Звичайно. У 2012 навчальному році завдяки стабільному фінансуванню заходів бойової підготовки вдалося значно підвищити навченість особового складу частин та підрозділів.

В ході бойового навчання основні зусилля зосереджувалися на забезпеченні підвищення рівня бойової та мобілізаційної готовності. Не залишилось поза увагою підтримання рівня готовності чергових сил з протиповітряної оборони до виконання завдань за призначенням. Також ми постійно були зосереджені на підтриманні системи управління в готовності до управління військами (силами). В бойовій підготовці приділялась увага опануванню нових та удосконаленні існуючих методик підготовки військ (сил), форм і способів їх застосування. Ключовим завданням цього року стала підготовка органів управління, визначених сил та засобів ППО до виконання завдань антитерористичного забезпечення проведення “Євро-2012”. Як і кожного року потребувала уваги організація та підготовка військових частин, підрозділів та особового складу до виконання бойових стрільб, підготовка молодих льотчиків. Головним лозунгом минулого року, за рішенням Міністра оборони України, було виховання та підготовка командирів-лідерів, підвищення їх ролі у системі бойового навчання, забезпечення зростання ролі сержантів в процесі підготовки та проведення заходів бойової підготовки, а також фізичній підготовці та спорту військовослужбовців. Не стояли осторонь й у Повітряних Силах.

Ресурси, в основному, були зосереджені на здійсненні підготовки визначених військових частин та підрозділів до антитерористичного забезпечення “Євро-2012” та на комплексі дослідницьких експериментальних командно-штабних навчань з органами військового управління та військами (силами) “Перспектива-2012”.

Можу відзначити, що виконання Планів бойової підготовки військових частин та підрозділів Повітряних Сил ЗС України у порівнянні з 2011 навчальним роком збільшилось майже на 7%. Так, плани бойової підготовки виконані на 90% (2011 рік – 83%).

За результатами основних заходів бойової та оперативної підготовки можна зробити висновок, що бойова підготовка, порядок її організації, здійснення підготовки військовослужбовців та підрозділів відповідає завданням, які покладені на військові частини Повітряних Сил.

Серед основних заходів 2012

навчального року, котрі я б хотів відзначити, стало проведення підготовки визначених екіпажів винищувальної авіації до виконання завдань бойового чергування з ППО вдень та вночі та забезпечення прикриття повітряного простору під час проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу “Євро-2012” на території України.

Для забезпечення прикриття повітряного простору в ході проведення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу було підготовлено до несення бойового чергування та виконання завдань за призначенням більше 42 екіпажів винищувальної авіації (з них до чергування вночі – близько 26).

До найважливіших заходів року, що минає, слід віднести також участь авіації Повітряних Сил в операції “Північний сокіл – 2012”. Було забезпечено перевезення 460 тонн авіаційного гасу та 88 тонн вантажів літаком Іл-76 бригади транспортної авіації (м. Мелітополь).

Військовослужбовці виду відновили свою участь у міжнародному авіакосмічному салоні “АВІАСВІТ – XXI” показовими виступами на Су-27 та четвіркою МіГ-29.

Основним заходом року, який дозволив практично оцінити рівень підготовки військових частин Повітряних Сил, став комплекс дослідницьких експериментальних командно-штабних навчань з органами військового управління та військами (силами) “Перспектива-2012”. Серед головних позитивних здобутків навчань – вдосконалення льотного вишколу екіпажів та польового вишколу підрозділів чергових сил з протиповітряної оборони, набуття практичного досвіду застосування озброєння та військової техніки, у тому числі – водіяма, механіками-водіяма з водіння гусеничної техніки, здійснення маршу в складі колони, перевезення ОВТ залізничним транспортом.

В ході навчань було виконано близько 315 польотів, загальний наліт склав більше 380 годин. Під час практичних заходів виконано близько 613 бойових застосувань, 158

повітряних перевезень та 6 десантувань.

Під час тактичних навчань здійснено 2 бойових стрільби зенітними ракетними комплексами “Бук-М1”, проведено 5 пусків ДКЛА ВР-3 “Рейс”. З метою більш якісної підготовки особового складу зенітних ракетних підрозділів започатковано зміни у порядку проведення етапу тактичних навчань з бойовою стрільбою, який виконувався на полігоні. Ми прагнули наблизити те, що відбувалося, до бойової реальності. Була значно зменшена тривалість пауз, котрі зазвичай мали місце і використовувалися для відновлення справності озброєння та підготовки його до виконання бойових нормативів. Також на користь практичної складової мінімізована теоретична підготовка. Перевірка знань була замінена практичним виконанням тактико-вогневих нормативів особовим складом. Також вперше бойові стрільби здійснювалися після проведення маршу з “засідок”.

В ході комплексу навчань здійснено виконання заходів авіаційного забезпечення бойових дій інших видів ЗС України на загальновійськових полігонах “Сторожинецький”, “Житомирський” “Ангарський”, “Новомосковський”, “Рівненський”, “Широколанівський”. Виконано близько 90 польотів, загальний наліт під час яких склав понад 140 годин.

Проте участь у навчаннях – лише частина заходів бойової підготовки. Всього протягом поточного року авіаційними частинами виконано понад сімсот льотних змін, що у порівнянні з 2011 роком більше ніж удвічі. Загальний наліт авіаційних частин становить більше одинадцяти тисяч годин (в 2011 році наліт був меншим втричі). Середній наліт на визначений екіпаж у порівнянні з минулим роком також збільшився майже втричі і становить понад 60 годин. Повітряні Сили, завдяки стабільному фінансуванню бойової підготовки, навіть перевищили завдання у 40 годин нальоту, поставлене Міністром оборони України на початку року. Ми констатуємо, що на сьогодні середній наліт на екіпаж Повітряних Сил також збільшився у порівнянні з 2011 роком у три рази і становить майже 50 годин. Проте й цей показник – не межа. Нещодавно відповідою до рішення Міністра оборони України збільшено видатки на 2012 рік для закупівлі авіаційного пального. До авіаційних військових частин до кінця року планується поставити додатково ще 2000 т авіаційного гасу. Зазначений додатковий ресурс дасть можливість забезпечити загальний наліт близько 13000 годин та середній наліт на екіпаж на рівні 52 годин.

Згідно із аналізом рівня підготовки авіаційних частин можна сміливо говорити про те, що кількість підготовлених та боєготових льотчиків невинно зростає. Сьогодні закладено фундамент для нарощування бойового потенціалу за рахунок молодого льотного складу, який раніше через брак встановлених норм нальоту не міг приступити до опанування бойового літака. Значна увага приділена підготовці при встановленому мінімумі погоди вдень.

Інтенсифікація льотної підготовки та можливість забезпечити необхідний наліт для початку польотів на основному типі літака дозволило 22 льотчикам приступити до практичного перенавчання на осно-

ГОТОВІ ЗАХИСТИТИ НЕБО України

вні типи літальних апаратів. 19 з них закінчили перенавчання, 3 продовжують освоєння вправ Курсів бойової підготовки відповідних родів авіації. Я з задоволенням відмічаю, що в 2012 році бойові літаки типу Су-27, МіГ-29, Су-25, Су-24 освоїли близько 20 льотчиків.

В цьому році проведено цілеспрямовану роботу щодо підготовки інструкторського складу авіаційних частин. Обмежена кількість інструкторів в авіаційних бригадах значно ускладнює процес планування та проведення польотів, не дозволяє проводити льотну підготовку з максимальним відсотком завантаження літальних апаратів. Тому цьому питанню було приділено підвищену увагу.

Підготовлені як інструктори 30 льотчиків, з них на основних типах літаків: Су-27 – 5 льотчиків; МіГ-29 – 5 льотчиків; Су-25 – 1 льотчик; Л-39 – 19 льотчиків.

Також цього року підготовлено та відновлено навички за метеоумовами понад ста командирів екіпажів, за видами льотної підготовки – понад сто п'ятдесят командирів екіпажів.

Льотно-інструкторським складом Повітряних Сил та повітряних командувань проведено цілеспрямовану роботу щодо

– Вже не перший рік йдеться про перехід на контрактний принцип комплектування українського війська. Чи є проблеми з комплектуванням контрактниками підрозділів Повітряних Сил?

– Командуванням Повітряних Сил Збройних Сил України визначено головні напрямки та конкретизовано завдання з підвищення ефективності заходів щодо збільшення списочної чисельності військовослужбовців військової служби за контрактом. Проводиться цілеспрямована робота серед призовної молоді, військовозобов'язаних та військовослужбовців строкової військової служби з метою залучення їх на військову службу за контрактом. Також постійним є проведення заходів щодо утримання на військовій службі кращих військовослужбовців військової служби за контрактом, у яких закінчується

збовців за контрактом, і там вдається підібрати дійсно кращих. А це дозволяє комплектувати певні первинні офіцерські посади, наприклад командирів стартових взводів, найкраще підготовленими військовослужбовцями сержантського складу за контрактом.

Динаміка змін укомплектованості Повітряних Сил Збройних Сил України військовослужбовцями військової служби за контрактом за роками складає: 2006 рік – 44,6 %, 2007 рік – 50,4 %, 2008 рік – 58,3 %, 2009 рік – 54,3 %, 2010 рік – 55,8 %, 2011 рік – 57,9 %, 2012 рік – майже 60 %. Тобто, з кожним роком кількість контрактників у частинах виду неспинно зростає.

Щодо стану справ з укомплектування контрактниками підрозділів інженерно-авіаційної служби та аеродромно-технічного забезпечення, то робота у цьому напрямку також проводиться постійно. Так, у 2012 році тривав відбір кандидатів до призначення на вакантні посади офіцерського складу фахівців інженерно-авіаційної служби з числа сержантського складу. В результаті проведеної роботи вдалося збільшити укомплектованість посад ІАС, завдяки чому підвищилася якість обслуговування авіаційної техніки. Також направлені на навчання у відповідні навчальні заклади військовослужбовці, які у найближчому майбутньому поповнять лави фахівців інженерно-авіаційної служби.

Після поновлення призову на військову службу за контрактом помітно покращився стан укомплектованості підрозділів аеродромно-технічного забезпечення. Ми намагаємось максимально укомплектувати ці підрозділи військовослужбовцями військової служби за контрактом, адже саме тут потрібні фахівці за специфічними спеціальностями, які потребують навичок та досвіду виконання завдань з аеродромно-технічного забезпечення.

У наступному році планується розпочати експеримент щодо організації підготовки фахівців ЗРВ за чотирирічною схемою з освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" та розгортання підготовки фахівців

АСУ ЗРВ на факультеті ЗРВ ХУПС.

– А які перспективи подальшого розвитку Повітряних Сил у 2013 році?

– Як відомо, у цьому році прийнято нову редакцію Стратегії національної безпеки та Воєнної доктрини України. Виходячи із зазначених документів, Повітряні Сили, як і Збройні Сили в цілому, знаходяться на порозі великих змін. Зазначене, в першу чергу, стосується удосконалення системи управління шляхом усунення дублюючих ланок, що забезпечить перехід від п'ятирівневої до тривірневої системи управління. Зазначений захід нерозривно пов'язаний зі створенням автоматизованої системи управління авіацією та протиповітряною обороною Збройних Сил України, її адаптацією до стандартів відповідних систем управління провідних країн світу.

Крім того, протягом 2013 року основні зусилля в Повітряних Силах будуть спрямовані на завершення оптимізації організаційно-штатних структур та чисельності авіаційних, зенітних ракетних та радіотехнічних військових частин, підвищення боеготовності та здатності визначених частин та підрозділів Сил постійної готовності до бойового чергування та виконання завдань за призначенням, відновлення, модернізації озброєння і військової техніки. Як першочергове ми визначили на наступний рік завдання з підготовки та допуску до несення бойового чергування підрозділів, які сформовані у ході організаційно-штатних заходів.

В наступному, 2013 році, передбачається проведення модернізації 5 літаків (Су-27, МіГ-29) та закупівля модернізованих радіолокаційних станцій. Ми плануємо, що з 2013 року наші оборонні підприємства в заводських умовах будуть ремонтувати до 3 комплектів ЗРК типу С-300, до 2 комплектів "Бук М1" та комплект АСУ КПС С-300.

Також наступного року ми плануємо розпочати роботи щодо розробки тренажерного комплексу для підготовки бойових обслуг командного пункту ЗРК С-300П та зрдн С-300П, з модернізації ЗРК "Бук М1".

Серед проблем, котрі будемо вирішувати наступного року разом з підприємствами промисловості, – продовження ресурсних показників зенітних керованих ракет до ЗРК С-300 та "Бук М1".

Відбудуватиметься інтенсифікація підготовки Повітряних Сил України до виконання завдань за призначенням. Суттєві зміни в цьому напрямку розпочнуться вже в 2013-му. Багато уваги у наступному навчальному році приділятиметься й питанням забезпечення комплектування військовослужбовцями за контрактом та служби у резерві, створенні для них належних умов проходження військової служби. Безумовно, не залишиться поза увагою командування захист життя і здоров'я особового складу, створення безпечних умов проходження ним військової служби та виконання службових обов'язків. Командира всіх рівнів значну увагу приділятимуть дотриманню законності та правопорядку, створення атмосфери поваги до особистості кожного військовослужбовця, його прав та свобод.

– Спасибі за розмову.

Підготував Віктор Гедз.

"Крила України".

Фото Дмитра Муравського, Дмитра Струтинського, Олександра Олехновича.

відновлення льотних навичок за метеоумовами та видами льотної підготовки інструкторського складу авіаційних частин, що дозволяє проводити підготовку льотного складу з максимальним відсотком завантаження літальних апаратів.

Проведення фінальної частини "Євро-2012" та здійснення моніторингу за повітряною обстановкою в районі міста Київ стало серйозним випробуванням і для радіотехнічних частин.

Позитивними здобутками навчального року стало удосконалення практичних навичок бойових обслуг РТВ під час застосування озброєння та військової техніки, набуття практичного досвіду особовим складом з маршової підготовки мобільних підрозділів під час здійснення маршу в складі колони. До речі, аналізуючи динаміку здійснення маневрів рухомими підрозділами за 2009-2012 роки, варто зауважити, що їх кількість збільшилась майже у п'ять разів. Якщо у 2009 здійснено 7, у 2010 – 6, то цього року – аж 32 маневри.

Хочу наголосити, що вперше за часів незалежної України навколо визначених об'єктів були розгорнуті досить потужні локальні угруповання радіолокаційної розвідки з різномісним озброєнням, які тривалий термін виконували завдання бойового чергування в нових позиційних районах.

Керівний склад тактичної ланки управління РТВ, командири окремих радіолокаційних взводів отримали неоцінний досвід в питаннях вибору та обладнання позицій бойового чергування, організації життєдіяльності в польових умовах та порядку виконання завдань за призначенням.

термін контракту. Для укомплектування посад рядового і сержантського складу у кожній бригаді Повітряних Сил Збройних Сил України створено сконцентроване бойове ядро. Крім того, щоквартально надається інформація про наявність вакантних посад у комплектуючій військоматі, центри зайнятості.

Варто зазначити, що кращий стан укомплектованості військовослужбовцями служби за контрактом відмічається у військових частинах, які розміщені у регіонах з менш розвинутою промисловістю. В таких частинах існує певний конкурс серед бажаючих зайняти ці посади військовослу-

ПІДГОТОВКА КАДРІВ

ЖВІ НАУ: ще один крок до столітнього ювілею

Відома в Україні та далеко за її межами кузня військових кадрів, Житомирський військовий інститут імені С.П.Корольова Національного авіаційного університету, свій початок веде з часів громадянської війни. 8 грудня 1919 року в Нижньому Новгороді була сформована Школа стрільби по повітряному флоту. Вся історія цього військового вузу пов'язана з протиповітряною обороною, але з роками він набув слави одного з найбільш інтелектуальних вищих військових навчальних закладів, у якому готують офіцерів за багатьма профілями, серед – і радіоелектронна розвідка, і радіоелектронна боротьба, і захист інформації, і, зрештою, космічна розвідка. У наші дні Житомирський військовий інститут імені С.П.Корольова Національного авіаційного університету відомий як вуз, де розробляється та впроваджуються в армійську науку й повсякденну життєдіяльність військ найсучасніші інноваційні технології. Інститут впевнено крокує вперед, а на початку грудня, одразу ж після святкування 21-ї річниці Збройних Сил України, його особовий склад відзначатиме свій 93-й день народження.

На сьогодні Житомирський військовий інститут імені С.П.Корольова Національного авіаційного університету фактично є національним надбанням України у своїй сфері. Адже глибока, системна і вже давно на зріла реформа Збройних Сил України, як свідчить світовий досвід, може бути успішно реалізованою на практиці лише за рахунок впровадження високотехнологічного озброєння, сучасних систем управління військами та зброєю, збіль-

вих та цивільних фахівців для експлуатації складних інформаційних систем, засобів та систем технічних видів розвідки, з кібернетичної та інформаційної безпеки, радіоелектронної боротьби та інформаційно-психологічної протидії, спеціальної енергетики тощо для Міністерства оборони України та інших міністерств і відомств.

Разом із підготовкою висококваліфікованих фахівців в інституті проводяться потужні наукові досліджен-

ня, мислу дій командирів і аналіз результатів вогневого та невогневого ураження. Показовим є те, що до роботи з комплексом залучались не тільки фахівці-офіцери, але й курсанти.

А разом із керівництвом Житомирської області фахівцями інституту проводиться велика робота з впровадження інноваційних розробок в інтересах розвитку економіки держави на основі високих технологій, а також із військово-патріотичного виховання молоді з застосуванням сучасних ІТ-технологій.

На сучасному етапі в інституті йде постійна робота стосовно подальшого удосконалення системи військової освіти, інтегрування військової та цивільної освіти, суміщення підготовки військових і цивільних фахівців різних рівнів на єдиній навчально-матеріальній базі, що дозволяє комплексно вирішувати завдання зі значною економією державних коштів.

Щодо планів на майбутнє, поділився начальник ЖВІ НАУ, то у керівництва інституту є задуми про створення на базі інституту спеціалізованого науково-навчального підрозділу із супроводження розробки і впровадження високотехнологічних розробок у війська.

– Ми готові здійснювати підготовку військових фахівців з бойового застосування безпілотних авіацій-

них, результати яких визнані на рівні керівництва держави, Збройних Сил України, Національної академії наук.

Завдяки багаторічним науковим та науково-технічним напрацюванням у Житомирському військовому інституті розроблений та створений діючий макет Центру кібернетичної безпеки, який, до речі, використовувався в інтересах забезпечення безпеки проведення "Євро-2012". А також макет Комплексу оперативного управління силами та засобами у кризових ситуаціях, що застосовувався в ході комплексу навчання Збройних Сил України "Адекватне реагування-2011", "Перспектива-2012", в батальйонному тактико-стройовому занятті окремої механізованої бригади для відпрацювання питань, пов'язаних із інтегруванням сучасних інформаційних систем в процес оцінювання обстановки та підтримки прийняття рішення командиром, а також під час дослідницького навчання з підрозділами, визначеними до складу розвідувально-вогневого комплексу з бойовою стрільбою на базі 233-го загальновійськового полігону на Рівненщині. Завданнями цього Комплексу, зокрема, є планування та організація оцінювання обстановки в операційному районі, моніторинг обстановки у визначеному районі (за допомогою технічних засобів розвідки), обробка даних розвідки та формування пропозицій до за-

них комплексів та науково-технічне супроводження робіт із впровадження, експлуатації та відпрацювання застосування роботизованих (безпілотних авіаційних та інших) засобів і високотехнологічних систем управління військами, – зазначив заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор, лауреат державної премії України в галузі науки і техніки генерал-майор Юрій Даник.

Олексій Тригуб.

НАША ГОРДИСТЬ

Ніколи не шукати легких шляхів!..

На фінішну пряму свого навчання курсант четвертого курсу льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба Олександр Борисенко вийшов стипендіатом Президента України. Перший семестр навчання Олександр закінчив із найкращим результатом серед товаришів по курсу і за рішенням вченої ради університету його визнали гідним для підвищеної стипендії.

– Відмінник навчання, фізично підтягнутий, Олександр сумлінно дотримується положень військових Статутів, є прикладом для товаришів, – так охарактеризував свого підлеглого начальник курсу льотного факультету майор Олександр Ківшар.

До того ж, таким "арсеналом" грамот та подяк не зможе похвалитися більшість випускників. А за його обізнаність з деяких профілюючих предметів курсанта Борисенка неодноразово направляли на олімпіади різного масштабу.

Народився майбутній військовий льотчик на Рівненщині, в місті Дубно, де на той час базувалася авіаційна частина. Це, в першу чергу, й вплинуло на юнака у виборі майбутньої професії. У вільний від школи час хлопчець почав готувати себе до вступу у військовий навчальний заклад. Він все більш глибоко цікавився авіаційною технікою, проводив по декілька годин на спортивному майданчику, загартовуючи себе як фізично, так і морально.

У 2009 році Олександр подав документи до ХУПСу, успішно склав вступні іспити та був зарахований на перший курс льотного факультету за спеціалізацією "Льотна експлуатація та бойове застосування вертольотів".

Сьогодні Олександр Борисенко вже на IV курсі – крайньому у його навчанні. За цей час він зарекомендував себе виключно з позитивної сторони як у курсантському колективі, так і серед командування університету.

– Вже з перших років навчання Олександр Борисенко став активістом, проводить курсантські інформування, бере участь у життєдіяльності університету, – розповів майор Олександр Ківшар.

Вже на першому курсі юнак посів одне з призових місць під час участі у Всеукраїнському конкурсі зі знання рідної мови імені Петра Яценка. Також на науковій конференції з історії його робота за темою "Етапи Великої Вітчизняної війни. Причини невдач радян-

ської армії на початку війни" була визнана однією з кращих у розкритті теми.

Під час навчання на третьому курсі він взяв участь у конференції з безпеки польотів. Готуючись до неї, власноруч розробив відеопрезентацію та виступив із доповіддю тему "Важливість людського фактора при забезпеченні безпеки польотів". Командування університету відзначило його роботу в крашу сторону та заохотило Олександра подякою начальника університету.

– Основною рисою характеру цього хлопця є те, що він ніколи не шукає легких шляхів. Навіть, коли він обирає тему для майбутнього виступу, вона все одно вирізняється з-поміж інших своєю складністю та актуальністю, – відмітив заступник начальника льотного факультету підполковник Олександр Бовт.

– Вісімдесят відсотків мого успіху у навчанні залежить від уважності на лекціях та зацікавленості в отриманні знань, – поділився власними поглядами курсант Олександр Борисенко.

До речі, цей рік для хлопця був дуже насиченим на приємні події. Окрім призначення йому високої стипендії, він успішно виконав свій перший ознайомчий політ на висінні та по колу на вертольоті Мі-8МТ. Успішними польотами він значно збільшив свій особистий рахунок знаходження у небі. Також у хлопця вже три стрибки з парашутом.

Наразі Олександр продовжує навчання та готується до крайньої льотної практики, під час якої він виконає вже самостійні польоти, а у її фіналі – державний іспит з льотної підготовки.

– У планах на майбутнє – якнайкраще закінчити навчання та здобути офіцерський погоні. А після випуску з університету хотів би продовжити службу в окремо-му полку армійської авіації, що у місті Броди на Львівщині, – визначив за мету майбутній льотчик.

**Дмитро Чалий.
м. Харків.
Фото автора.**

шення можливостей, масштабів та комплексності застосування систем і засобів розвідки, розвідувально-інформаційних систем і відповідної підготовки персоналу за високотехнологічними напрямками.

– Це є основою переходу в будівництві Збройних Сил від кількісних показників до якісних, що базується на високоефективній розвідці та управлінні, – глибоко переконаний начальник ЖВІ НАУ, заслужений діяч науки і техніки України, доктор технічних наук, професор, лауреат державної премії України в галузі науки і техніки генерал-майор Юрій Даник.

Реалізація такого реформування, за словами начальника військового інституту, потребує, зокрема, підготовки військових фахівців з різних технічних видів розвідки (радіоелектронної, космічної, кібернетичної тощо), радіоелектронної боротьби, технічного захисту інформації, космічних систем забезпечення, автоматизованої обробки розвідувальної інформації, інформаційно-аналітичної роботи, інформаційно-психологічної протидії, оперативного управління військами та зброєю, телекомунікаційних систем, експлуатації та застосування роботизованих засобів (у тому числі безпілотних авіаційних комплексів тощо) та з питань кібернетичної безпеки і спецоперацій.

Подібна комплексна підготовка на сьогодні може ефективно здійснюватися лише на базі багатопрофільного міжвидового військового навчального закладу, яким в Україні на сьогодні фактично є лише Житомирський військовий інститут. Судячи з відгуків на випускників ЖВІ НАУ з військ, підприємств та установ господарства, стає очевидним, що в стінах інституту здійснюється підготовка висококваліфікованих військо-

Сухопутні війська мають надійне прикриття

З нагоди Дня СВ ЗС України редакція газети "Крила України" попросила начальника військ протиповітряної оборони Командування Сухопутних військ Збройних Сил України полковника Ігоря Зоріна розповісти про сьогоднішній підрозділ ППО Сухопутних військ Збройних Сил України.

– Шановний Ігорю Валерійовичу! У Збройних Силах України завершився 2012 навчальний рік, і, як відомо, вже підведені підсумки. Як можна оцінити роботу підрозділів ППО Сухопутних військ Збройних Сил України у 2012 році? В якій частині цього разу зберігатиметься відзнака кращої батареї, дивізіону ППО СВ ЗС України?

– По праву 2012 рік можна вважати роком суттєвого збільшення інтенсивності бойової підготовки військ протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України. В першу чергу, за рахунок підготовки підрозділів ППО Сухопутних військ до антитерористичного забезпечення фінальної частини чемпіонату Європи з футболу. Втім, і після її завершення інтенсивність бойової підготовки не зменшилась, адже частини та підрозділи ППО Сухопутних військ почали наполегливо готуватись до головного іспиту року – КШН "Перспектива-2012".

Багато чого під час цих навчань було вперше. Вперше розіграні дії повітряного противника відповідно до досвіду останніх локальних конфліктів з імітацією дій літаків-розвідників, нанесення поодиноких, групових та зосереджених ударів. Вперше підрозділи ППО Сухопутних військ практично обклали запасні та хибні позиції, а під час виконання бойових стрільб діяли як з засідок, так й із завчасно підготовлених позицій, які займались з ходу.

Проведені бойові пуски підтвердили добрий вишкіл відділень ПЗРК та обслуг бойових машин "Оса" з бойової роботи на техніці та командних пунктів з виявлення, розпізнавання, своєчасного прийняття рішення щодо цілерозподілу цілей та цілевказання. Під час відбиття імітованого зосередженого удару повітряного противника протягом лічених секунд був проведений весь цикл стрільби – виявлення, розпізнавання, проведення цілерозподілу цілей, прийняття рішення на знищення та безпосереднє знищення одночасно 8 цілей. При цьому цикл стрільби складав не більше 50 сек., а темп стрільби – 5-10 секунд.

Крім того, в цьому році вперше за останні одинадцять років вдалося провести бойові пуски зенітних керованих ракет ЗСУ 2С6 "Тунгуска" та ПЗРК "Ігла".

За результатами підготовки у 2012 році перше місце серед військових частин протиповітряної оборони Сухопутних військ зайняв колектив зенітного ракетного полку 6-го армійського корпусу (командир полку полковник Олександр Кравченко), а серед підрозділів протиповітряної оборони – зенітний ракетно-артилерійський дивізіон окремої механізованої бригади 8-го армійського корпусу (командир дивізіону підполковник Олександр Протасюк).

– ППО Сухопутних військ Збройних Сил України несуть постійне бойове чергування в системі ППО держави. А ще цього року підрозділи брали участь у навчаннях підрозділів СВ ЗС України та міжвидових навчаннях, виконанні бойових пусків. Ці завдання не довірять новачкам. Також потрібно навчати молодих фахівців. Як вдається поєднувати вирішення таких різнопланових завдань?

– Протягом 2012 року війська протиповітряної оборони Сухопутних військ залучались до несення бойового чергування під час проведення чемпіонату Європи з футболу та виконання завдання бойового чергування з посилення протиповітряної оборони важливих державних об'єктів. Підрозділи ППО Сухопутних військ, які залучались до бойового чергування, професійно виконали поставлені перед ними завдання та отримали високу оцінку Командування Сухопутних військ та Генерального штабу Збройних Сил України. А Міністр оборони України особисто вручив цінні подарунки командирам зенітних ракетно-артилерійських взводів окремої механізованої бригади 8-го армійського корпусу.

Що стосується поєднання завдань підготовки молодих фахівців та участі підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ у міжвидових навчаннях та бойових пусках ракет, то з цього приводу хотів би зауважити, що ще з 1999 року військами ППО Сухопутних військ запроваджено залучення курсантів факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ

Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба до тактичних навчань з бойовою стрільбою на навчальному центрі ППО "Тучин", а з 2007 року – до бойових пусків зенітних керованих ракет на полігоні "Чауда".

Цей рік теж не став винятком. Під час проведення військового стажування на офіцерських посадах курсанти випускного курсу залучались до виконання вогневих задач підготовчих стрільб ЗСУ 2С6 "Тунгуска" на бригадних полігонах, в ході яких отримали необхідну практику з управління вогнем та підрозділами.

А під час навчань "Перспектива 2012" курсанти у складі зведеної батареї безпосередньо залучались до бойових пусків зенітних керованих ракет ЗРК "Оса-АКМ" та ЗСУ 2С6 "Тунгуска", при цьому за виконання бойових стрільб отримали оцінку "добре" та набули практики у бойовій роботі і підготовці техніки до бойового застосування.

ними офіцерами, які є фахівцями своєї справи. Силами таких груп здійснюється обслуговування та ремонт техніки. Молоді спеціалісти тим часом отримують практичний досвід роботи за фактом.

На жаль, надзвичайно складним завданням постало питання укомплектування військових частин та підрозділів військово-вослужбовцями військової служби за контрактом. Причин цьому достатньо, та вирішення більшості з них не входять до компетенції командирів частин.

Ми намагаємося розв'язати проблему шляхом проведення постійної агітаційної роботи серед молоді та солдат строкової служ-

– Серед проблем ЗС України останнього часу – нестача кваліфікованих техніків та фахівців низової ланки. Як Ви її вирішуєте? Чи задовольняє вимоги командування підготовка механіків, електриків, спеціалістів з озброєння, зв'язківців, водіїв? Чи приходять в частини військово-вослужбовці за контрактом на ці посади?

– Дійсно, така проблема існує у Збройних Силах України, і війська протиповітряної оборони Сухопутних військ – не виняток. Для нас так званою "альма-матер" підготовки молодших спеціалістів є навчальний зенітний ракетний дивізіон, який дислокований у селищі Десна. Навчально-матеріальна база зазначеного навчального підрозділу в цілому забезпечує достатньо якісну підготовку фахівців на всі зенітні ракетні комплекси, які знаходяться на озброєнні військ ППО Сухопутних військ. Крім того, нами спільно з Генеральним штабом та Командуванням Повітряних Сил Збройних Сил України розглядається можливість розгортання підготовки фахівців, так би мовити, технічної спрямованості на базі військового коледжу Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба.

Додатково для підвищення фахового рівня кваліфікованих військово-вослужбовців у військових частинах протиповітряної оборони Сухопутних військ створюються ремонтні групи на чолі з досвідче-

би, покращення житлових умов військово-вослужбовців військової служби за контрактом, направлення на навчання до вищих навчальних закладів тощо.

– Техніка, котра є в підрозділах, вже експлуатується набагато більше встановлених розробниками термінів. Як вдається підтримувати її в боездатному стані? Скільки комплексів було модернізовано і відремонтовано цього року і які плани на перспективу?

– На жаль, протягом 2012 року жодне з підприємств оборонно-промислового комплексу України не відкупулось на нашу пропозицію про проведення капітального ремонту зенітних ракетних комплексів. Тому на даний час виконано тільки поточний ремонт 8 бойових машин ЗРК "Оса-АКМ" та 1 – ЗГРК "Тунгуска".

У 2012 році офіцерами військ протиповітряної оборони Командування Сухопутних військ Збройних Сил України спільно з Центральним ракетно-артилерійським управлінням Озброєння Збройних Сил України проведено великий обсяг робіт з продовження термінів технічної придатності наявного озброєння та військової техніки. Так, продовжено терміни технічної придатності зенітних керованих ракет до ЗГРК "Тунгуска", ПЗРК "Ігла", "Ігла-1", завершуються роботи на ракетах до ЗРК "Стріла-10".

На 2013 рік планується викону-

вати подальші роботи з продовження термінів технічної придатності зенітних керованих ракет до ЗРК "Оса-АКМ", розпочати роботи з модернізації ЗРК "Стріла-10" та розробки перспективного вітчизняного ЗРК (головний виконавець робіт – Державне підприємство "Державне Київське конструкторське бюро "Луч"). А також продовжити роботи з розробки вітчизняного батареїного командирського пункту.

Виконання зазначених заходів дозволить підтримати озброєння та військову техніку в справному стані, використовувати ЗРК, існуючі в повному обсязі та оснастити війська протиповітряної оборони Сухопутних військ модернізованими та новими ЗРК.

– Що чекає військовослужбовцям підрозділів ППО Сухопутних військ Збройних Сил України наступного року?

– Наступного року зазнає значних змін сама система підготовки військ протиповітряної оборони Сухопутних військ. Основними її напрямками у 2013 навчальному році будуть:

інтеграція органів управління протиповітряної оборони армійських корпусів у загальну систему протиповітряної оборони оперативних командувань та набуття ними спроможностей з планування та управління частинами і підрозділами протиповітряної оборони в єдиній системі протиповітряної оборони міжвидового угруповання військ (сил);

спільна підготовка військових частин та підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ та зенітних ракетних військ Повітряних Сил шляхом відпрацювання комплексних завдань зі створення єдиної системи протиповітряної оборони міжвидового угруповання військ (сил);

підготовка підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ до дій у складі батальйонних (ротних) тактичних груп в умовах відсутності централізованого управління та оповіщення про повітряну обстановку.

Також одним з головних заходів підготовки військ ППО Сухопутних військ у 2013 році буде проведення конкурсу на кращу батарею протиповітряної оборони Сухопутних військ, у якому візьмуть участь кращі батареї від кожного армійського корпусу та Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Бесіду від Віктор Гедз. "Крила України".

Завідувач кафедри логістики Повітряних Сил інституту авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України доктор технічних наук Володимир Мірненко.

Сьогодні фахівців для структур логістики Повітряних Сил на тактичному рівні готують у Харківському університеті Повітряних Сил, спеціалістів оперативно-тактичного рівня навчають у Національному університеті оборони України на кафедрі логістики Повітряних Сил інституту авіації та протиповітряної оборони (оперативно-тактичний рівень).

Кафедра логістики Повітряних Сил була створена у 2000 році в складі факультету підготовки фахівців Військово-Повітряних Сил Національної академії оборони України. В результаті реформування академії, з 1 березня 2010 року кафедра, як структурний підрозділ інституту авіації та протиповітряної оборони, увійшла до Національного університету оборони України. В різні роки кафедру очолювали: доктор технічних наук Олег Ільїн, кандидат технічних наук Володимир Марчук, доктор технічних наук Віталій Савченко, кандидат військових наук Віталій Тюрін. З лютого 2012 року кафедру очолює доктор технічних наук Володимир Мірненко.

Сьогодні основними завданнями кафедри є підготовка висококваліфікованих військових фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” для Повітряних Сил Збройних Сил України, армійської авіації та інших військових формувань держави.

Безпосередньо кафедра логістики Повітряних Сил призначена для підготовки військових професіоналів з питань організації матеріально-технічного забезпечення частин чи з'єднань Повітряних Сил, інших військових формувань за спеціалізаціями: “застосування та управління діями військових частин та установ матеріально-технічного забезпечення (центри забезпечення, бази, склади, арсенали) Повітряних Сил” та “організація аеродромно-технічного та інженерно-аеродромного забезпечення”. З питань логістики Повітряних Сил кафедра також бере участь у підготовці всіх інших слухачів інституту авіації та протиповітряної оборони.

Сьогодні кафедра є одним із основних структурних підрозділів інституту авіації та протиповітряної оборони Національного університету оборони України і в своїй діяльності керується існуючою нормативною базою щодо організації військово-освітньої діяльності за найвищим в Україні рівнем акредитації – четвертим.

Місце кафедри у підготовці фахівців вищої кваліфікації у сфері військової логісти-

Тут готують професіоналів вищої кваліфікації!

В сучасному розумінні військова логістика – це наука про планування, контроль та управління доставкою, складуванням, переміщенням матеріальних потоків в процесі доставки, збереження, переробки і доведення військової продукції до військ.

Логістика у Збройних Силах України відповідає за раціональну організацію системи матеріально-технічного забезпечення військ. До основних понять в логістиці належать: точність та терміни і готовність до постачання, гнучкість, інформаційна готовність системи, її ефективність та якість поставок, логістичний цикл та логістичний канал. Об'єктом управління в логістиці є матеріально-технічні засоби військ.

ки полягає в тому, що вона здійснює опанування слухачами знань з теорії і практики матеріально-технічного забезпечення підготовки та застосування Повітряних Сил, повітряного командування, родів авіації, зенітних ракетних, радіотехнічних та спеціальних військ шляхом здійснення навчальної, методичної, наукової та науково-технічної діяльності.

Для виконання вищезазначених завдань кафедра має достатній науково-педагогічний потенціал. Під керівництвом її очільника, доктора технічних наук Володимира Мірненка, працюють професор кафедри кандидат технічних наук Вадим Марценківський, доценти кафедри кандидати технічних наук Юрій Целіщев, Петро Яблонський, кандидат військових наук Геннадій Мильніков і науково-педагогічні працівники, які мають великий досвід служби на посадах керівного складу від вій-

безпечення Повітряних Сил”, навчальних посібників та курсів лекцій за всіма дисциплінами.

В перспективі, у 2013 році, планується видання підручника “Організація експлуатації та ремонту автомобільної та електрогазової техніки Повітряних Сил”.

Фундаментальні знання є основою освіти та професійної підготовки фахівця. Але, виходячи із завдань, визначених командуванням Повітряних Сил, керівництвом університету і інституту, набутого досвіду, сьогодні при навчанні слухачів значна увага приділяється не тільки змістовному теоретичному наповненню навчальних дисциплін, але і посиленню ролі практичної складової навчання з урахуванням потреб всебічного забезпечення авіації, зенітних ракетних, радіотехнічних та спеціальних військ Повітряних Сил Збройних Сил України.

Начальник інституту авіації та протиповітряної оборони кандидат військових наук генерал-майор Павло Щипанський на командно-штабних навчаннях та практичних заняттях у військах з викладачами кафедри і слухачами.

ськових частини до об'єднання. Це – Юрій Косков, Василь Іванов, Іван Петрусенко, підполковник Валентин Диптан. Всі викладачі гармонійно доповнюють один одного, що сприяє підвищенню науково-методичного рівня занять та ефективній практичній підготовці слухачів на підставі досвіду військ. В складі кафедри також функціонує навчальна лабораторія, яку очолює майор Андрій Смаковський.

Науково-педагогічні працівники кафедри беруть активну участь в розробці сучасних навчально-методичних матеріалів, які реалізовані в підручниках: “Тилове забезпечення Повітряних Сил”, “Технічне за-

Завдяки такій позиції та сприянню командувача Повітряних Сил, заступника командувача Повітряних Сил з логістики, командирів та особового складу частин Повітряних Сил нашими слухачами для практичної підготовки широко використовується існуюча навчально-матеріальна база Повітряних Сил і, в першу чергу, можливість центрів, арсеналів, баз та складів логістики. До навчального процесу на кафедрі включені також практичні заняття на базі пунктів управління військових частин Повітряних Сил.

Добрі взаємини, підтримка і розуміння з такими командирами військових частин,

як полковники Ярослав Лерман, Петро Пухтєвич, Тарас Венгер, дозволяють викладачам кафедри логістики Повітряних Сил забезпечити практичну складову підготовки слухачів з питань організації експлуатації та збереження, зокрема автомобільної та електрогазової техніки і майна, інших зразків озброєння і військової техніки Повітряних Сил, відпрацювання слухачами практичних дій з використанням сучасних АСУ, базою з яких є “Ореанда”, в тренувальному режимі при відбитті ударів повітряного противника, нанесення авіаційних ударів та виконання завдань авіаційної підтримки військ, проводити практичні заняття зі слухачами на високому методичному рівні.

На кафедрі налагоджена плідна наукова діяльність та підготовка науковців вищої кваліфікації. Працює науково-дослідна лабораторія, яку очолює кандидат технічних наук Петро Яблонський. За останні роки дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук захистив полковник Володимир Дихановський.

В цілому, вся практика підготовки слухачів, відгуки із військ свідчать про те, що навчально-виховний процес в інституті та на кафедрі забезпечує можливість здобуття слухачами знань, умінь і навичок у військовій сфері, необхідних для професійної діяльності та їх інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку.

Таким чином, підготовка фахівців для військ в Національному університеті оборони України відповідає сучасним світовим вимогам, а слухачі кафедри логістики показують тільки відмінні та хороші результати.

Мабуть, вищезазначене і є основною оцінкою роботи всіх поколінь співробітників кафедри логістики Повітряних Сил.

Коллектив кафедри логістики і сьогодні впевнено крокує вперед та дивиться в майбутнє. В результаті подальшого реформування кафедра логістики інституту авіації і ППО НУОУ має залишитись одним із основних організаційних і навчально-наукових структурних підрозділів, здатних за своїми напрямками проводити освітню, наукову та науково-методичну діяльність, забезпечувати підготовку висококваліфікованих військових фахівців – професіоналів оперативно-тактичного рівня підготовки з питань організації матеріально-технічного забезпечення Повітряних Сил, наукових і науково-педагогічних кадрів для військ.

Професор кафедри логістики Повітряних Сил, кандидат технічних наук, доцент Вадим Марценківський. Фото Андрія Агєєва.

ГРОМАДСЬКА РАДА

Проблеми вирішуватимемо разом

– Потреба в такому громадському об'єднанні визріла вже давно, – зізнався Ігор Павлюк. –

Уперше в Україні всі військові частини й установи Івано-Франківського гарнізону та всі ветеранські організації Прикарпаття об'єдналися у Громадську раду Івано-Франківського гарнізону. Ідея створення цієї організації належить військовому комісару Івано-Франківської області, начальнику військового гарнізону підполковнику Ігорю Павлюку.

Адже в нашому регіоні є чимало організацій, створених ветеранами, колишніми військово-службовцями тощо... Всі вони різні і об'єднують різних людей, але переважно вони мають і спільні цілі. Зокрема, вирішення соціальних та побутових проблем. Також у суспільній роботі є чимало аспектів, які мають відношення до сучасного життя військових частин та установ гарнізону. Отож, поява такого громадського об'єднання є цілком логічною.

На першому ж засіданні були присутні командири всіх військових формувань гарнізону, а та-

кож голови ветеранських організацій області. Спільно вони прийняли програму дій стосовно організації святкування Дня Збройних Сил України, а також направлення основних керівних документів та програми дій ради.

– Насправді добре, що ми об'єдналися у таку організацію, – наголосив голова спілки ветеранів 38-ї армії полковник у відставці Володимир Мойсеєнко. – Бо маємо чимало нагальних і болючих проблем, які можна вирішити лише гуртом. Скажімо, питання про збереження гарнізонної військової поліклініки, яка є для більшості ветеранів єдиним шан-

сом на отримання лікування. Або, наприклад, допомога військовим частинам у вирішенні питань, пов'язаних з соціальним захистом як військовослужбовців, так і членів їхніх сімей. Часто офіцери з юридичного, а то й етичних норм просто не можуть захистити себе і свої права. То чому ми, люди, які вже відслужили, не можемо їм допомогти?

Важливо, що Громадська ра-

да Івано-Франківського гарнізону обіцяє стати чи не найпотужнішим політичним об'єднанням міста. Адже вона буде представляти інтереси кількох десятків тисяч колишніх і діючих військовослужбовців, що мешкають в обласному центрі Прикарпаття. І на таку силу змушені будуть зважати і чиновники, і політичні діячі.

Тарас Грень.

14 грудня – День вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС

Мосу дядькові, Ренгачу Сергію Васильовичу, ліквідатору катастрофи на ЧАЕС, присвячується

Повітряна битва під Чорнобилем

Увечері 25 квітня 1986 року, лягаючи спати, жителі Прип'яті й околиць населених пунктів не знали, що завтра всім їм, а рівно, як і великій кількості людей з різних країн, що досі не мають нічого спільного, доведеться прокинутися зовсім в іншому світі. У світі, після атомної катастрофи... А у найближчі дні 135000 з них на завжди покинуть свої будинки, 5 мільйонів громадян СРСР і громадяни ще 17 країн потраплять у зони радіаційного зараження.

Надалі участь у ліквідації наслідків катастрофи (враховуючи всю важливість того, що трапилось), я схильний називати саме "ліквідацією наслідків катастрофи" (ЛНК), а не "ліквідацією наслідків аварії" на ЧАЕС, як було прийнято з ряду причин у радянські часи.) У ЛНК на Чорнобильській АЕС брали участь близько 595000 людей. З них, з різних джерел, близько 60000 згодом

в штаб для уточнення поточних завдань та на початок наступного тижня. Близько 10 години ранку йому зателефонував оперативний черговий і повідомив:

– Товаришу командувач, на мене "цивільні" виходять, просять вертоліт з екіпажем.

– У них що власних вертольотів з екіпажами немає?

– У них там щось у Чорнобилі трапилось, крім екіпажу на борт просять і фахівця із ЗЗМУ.

– Піднімайте черговий вертоліт з Борисполя.

Близько 16.00 пройшла доповідь, що вертоліт із Чорнобиля успішно повернувся в Бориспіль. Усе керівництво поступово розійшлося по домівках: на вечір з родинами планували відвідати виступ Ленінградського музичного оркестру в Палаці "Україна".

Ближче до завершення першої частини вистави генерал Крюков звернув увагу, що по ряду до нього пробирається черговий Командування ВПС, який доповів, що є проблеми з вертольотом і екіпажем, які повернулися із Чорнобиля. Незабаром усього керівництву ВПС КВО довелось покинути залу і поїхати у штаб.

Справа виявилася в наступному: тривогу "забив" медичний

хімічної й метеослужби, а також командиром 51-го огвп полковником Серебряковим відправився в Чорнобиль на службовій машині.

Перші три дні (26-28 квітня), через відсутність командування КВО, керівництво авіацією в районі катастрофи здійснювалося оперативною групою ВПС на чолі з генерал-лейтенантом Н.Крюковим, що перебувала в Чорнобилі. На цей момент уже були підібрані майданчики для приземлення вертольотів, на місці довелось затверджувати інструкції, розробляти заходи безпеки при виконанні польотів, а також навести порядок у безпеці польотів: заохоплені метою скинути в реактор побільше, екіпажі часом забували про елементарні заходи безпеки. Особливо це стосувалося особового складу, що підчіплював парашути під вертольоти із увімкнутими гвинтами або просто під висячі на невеликій висоті гвинтокрили машини. Командувачем була дана вказівка здійснювати підчеплення тільки після вимикання двигунів. Теж саме стосувалося й польотів зі свинцевими пацями в парашутах. Маршрут польоту вертольотів від майданчика завантаження до зруйнованого реактора прохо-

28 квітня була сформована оперативна група, що розташовувалася в одному з населених пунктів в 30-кілометровій зоні. З Москви в район катастрофи прилетіли Головнокомандувач ВПС маршал авіації А.Єфімов і міністр оборони СРСР маршал Радянського Союзу С.Соколов.

Уже 29 квітня медики забили тривогу: льотний склад "вибрав" допустимі норми опромінення. Було терміново ухвалено рішення про виділення особового складу з інших військових округів.

5 травня 1986 року була сформована оперативна група від Ставки Південно-Західного напрямку на чолі з генералом армії І.Герасимовим, при цьому "роботою" ВПС керував командувач ВПС ПЗН генерал-лейтенант авіації В.Трибшток. Саме в підпорядкуванні цієї групи й перебувала 368-а озае (Овруч).

Таким чином, якщо в перші дні діяльності авіації керувала тільки оперативна група ВПС КВО, то на початок травня керівних органів було вже три. Плюс, керівництво оперативною групою МО в районі ЛНК здійснювала й урядова комісія. Так що керівництва вистачало...

Надвечір 26 квітня командувач ВПС генерал-лейтенант авіації Крюкову було поставлено завдання на участь авіації в ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. І вже незабаром начальник штабу ВПС КВО генерал-майор авіації Н.Антошкін із групою офіцерів вибув у Прип'ять. 27 квітня в районі катастрофи під його керівництвом уже було зосереджено близько 80 (за іншими даними, більше 90) вертольотів Ми-26, Ми-6, Ми-8, Ми-24.

28 квітня на базі авіаційного полку, що дислокувався в Овручі, була створена 367 озае (в/ч 18007), до складу якої ввійшли 2 Ан-24РР (б/н 03 і 15), Ан-12 і вертольоти Ми-8 і Ми-24Р. Практично щодня виконувалися завдання в інтересах московського інституту радіології. При цьому Ми-8 використовувалися, в основному, для перевезень особового складу й вантажів, Ми-24Р здійснювали збір проб ґрунту й води для складання карти забруднення території, а Ан-12 практично щодня возили їх у Семіпалатинськ. В "піковий період" ЛНК на аеродромі базувалися близько 5 літаків і 30 вертольотів, а кількість льотного складу сягала 200 людей.

2 травня наказом Міністра оборони СРСР сформована Оперативна група МО в районі ЧАЕС, а ще раніше, 27 квітня, була створена окрема авіагрупа, перейменована в об'єднану авіаційну групу. При цьому Ми-6 і Ми-26 базувалися на аеродромі Чернігів

(Певці), що належав Чернігівському ВВАУЛ, а Ми-8 різних модифікацій, Ми-2 і Ми-24Р – на аеродромі в Гончарівському. При цьому аеродром Чернігів (Малейки) використовувався для дезактивації гвинтокрилих машин.

Надалі (29 квітня) Ми-6 і Ми-26 були також перебазовані на аеродром Малейки – на училищному аеродромі після дезактивації стрімко зріс рівень забруднення, крім того, зривався план льотної підготовки курсантів ЧВВАУЛ, який ніхто теж не скасовував. Ми-2, Ми-8, Ми-24 продовжували використовуватися з Гончарівського, а з Певцов стали працювати, в основному, літаки, військово-транспортні (у відносно невеликій кількості) та пасажирські, у тому числі, і літерні боти по лінії силових відомств й інших міністерств СРСР. Прилітали в Певці й Су-24МР 10-го орап (Щучин), що виконали кілька польотів над реактором і в районі ЛНК із метою повітряного фотографування. Також з цією ж метою використовувалися літаки Су-24МР 511-го орап (Буялик), Ту-16Р, Ту-22Р, Як-28Р, для заборів проб повітря залучалися Ан-12РР. Однак ці літаки "працювали" з більших висот і на аеродромах у районі катастрофи не "підсаджувалися".

Незабаром вже і аеродром Малейки був сильно забруднений, з'явилася небезпека того, що радіоактивний бруд потрапить у місцеві водозабори. Силами інженерного підрозділу навколо майданчиків базування вертольотів викопали рів двометрової глибини, куди й стікали відходи дезактивації вертольотів. Варто також відзначити, що навіть після вживання всіх необхідних заходів трава під вертольотами за ніч встигала перетворитися із соковито-зеленої в жовту потерть.

Один з учасників ліквідації згадує: "...працювали в Малейках обов'язково в захисних костюмах – каторга була ще та! При тій спеці вода починала хлюпотіти в бакилах уже хвилин через 20-30, до кінця робочої зміни (а працювали по 4 години, іноді 2 зміни в день) доходила до колін. Деякі намагалися знімати ОЗК, але "одержували" від командирів по перше число. Протигази не носили – одягали "зайчики" – респіратори із клапанами на щокках. Теж річ ще та за зручності, особливо в спеку!". Авіаційною групою й літаками ВТА використовувалися аеродроми Бориспіль, Овруч, Ніжин, а на початковому етапі ліквідації – Городня, Коростень, Добрянка.

Далі буде.

©Дроздов С.В., 2011

Екіпаж С.Володіна з генералом Н. Антошкіним.

померли, а близько 165000 стали інвалідами. Ліквідація катастрофи дорого обійшлася СРСР і у фінансовому плані: тільки на першочергові заходи щодо втихомирення "атомного джина" було витрачено, за різними оцінками, 18-26 млрд руб. (у цінах 1986 р.) Витрати, пов'язані зі зменшенням наслідків катастрофи, в усьому світі до 2006 р. склали, 37 млрд. дол.

Основне навантаження роботи з локалізації й ліквідації результатів катастрофи лягло на особовий склад більш як 210 військових частин і підрозділів загальною чисельністю 340000 людей, з яких тільки 24000 перебували на кадровій службі, а інші залучалися із запасу. Більше 90000 солдат, прапорщиків і офіцерів працювали в зоні в найбільш складний період – із квітня по грудень 1986 р.

Як згадує командувач ВПС Червонопрапорного Київського військового округу (КВО) генерал-лейтенант авіації Н.Крюков, початок дня 26 квітня був буденним: керівний склад на кілька годин зібрався

персонал: доповідав про дуже високий рівень радіаційного забруднення вертольота й дози радіації, отриманої екіпажем. Не зникли вони й після передбаченої відповідними інструкціями спецобробки авіатехніки й особового складу. Усі зрозуміли, що ситуація більш ніж серйозна.

По лінії оперативних чергових інформація пішла в штаб КВО, Головний штаб ВПС Збройних Сил, Генеральний штаб ЗС СРСР. Слід зазначити, що 26-28 квітня практично все керівництво КВО перебувало на оперативних зборах за підсумками зимового періоду в Прибалтиці, обов'язки командувача військ КВО виконував генерал-лейтенант А.Фомін.

В 22.00, також по тривозі, було піднято 51 огвп, однак його виліт довелося перенести на першу годину 27 квітня через грозу в районі Чернігова, куди й планувалося перекинути полк. Ранком у далеку дорогу відправився й наземний ешелон частини.

У ніч на 27 квітня начальник штабу ВПС КВО генерал-майор Н.Антошкін разом з начальниками

див з перетинанням дороги, по якій практично безперервним потоком шла автомобільна й спеціальна техніка. На початку декілька "паць" упали в районі дороги, тоді польоти були припинені до вдосконалення способу підчеплення свинцю.

Надалі командуючий практично щодня вилітав у район катастрофи щоб мати можливість познайомитися з обстановкою на місці й дати необхідні вказівки. У перші дні він щогодини одержував інформацію від генерал-майора Антошкіна й сам кожні дві години доповідав її "наверх", в оперативний штаб у МО СРСР.

28 квітня, після вихідних, на нараді, генерал-лейтенант авіації Крюков дав вказівку підсилити контроль над витратою авіаційного палива, ресурсу авіаційної техніки, матеріально-технічних засобів, щоб потім мати можливість відзвітуватися за них. Перші дні надійшла команда виконувати все, що необхідно з того, що є в наявності. Але ж, наприклад, пальне знімалося з бойової підготовки.

ПОЛІТИЧНА СКЛАДОВА**Німецькі "Зелені" висуюють умови**

Партія "Зелених" у Німеччині висунула умову надання Туреччині комплексів ППО "Петріот". Вони готові підтримати відповідний мандат у Бундестазі лише за умови гарантування, що на території Сирії не проводиться воєнна операція. Таким чином "Зелені" намагаються вберегти Німеччину від втягнення її у громадянську війну в Сирії або щоб за рахунок поставок засобів ППО там відбулася ескалація конфлікту.

20 листопада країни НАТО погодилися на прохання Туреччини надати їй комплекси "Петріот" для захисту від ракет, які долітають із території Сирії. Такі системи ППО без шкоди для власної безпеки Анкари можуть надати Німеччина, США й Нідерланди. У міноборони Німеччини уже заявили про згоду уряду ФРН і спо-

діваються одержати схвалення бундестагу на початку грудня.

Проведене раніше опитування суспільної думки показало, що більшість німців виступають проти відправки комплексів ППО до сирійсько-турецького кордону. 59 % опитаних вважають, що цього робити не варто, і лише 36% погодилися з рішенням уряду.

ТЕХНОЛОГІЇ**Створення російського авіаносця відтермінували**

Проектування перспективного важкого атомного авіаносця для ВМФ Росії завершиться на чотири роки пізніше запланованого – у 2018-му. Про це повідомляє "Интерфакс". Будівництво корабля, як очікується, почнеться цього ж року. Раніше передбачалося, що технічний проект корабля буде готовий до 2014 року.

За словами фахівців із військово-промислового комплексу РФ, флоту потрібен сучасний авіаносець, який на десяти років випереджатиме свій час, а не стане аналогом наявних у США або інших країнах. Головна вимога до такого судна – здатність діяти по космосу, повітрю, воді, суходолу й підводному простору. Новий авіаносний крейсер повинен поєднувати в собі функції корабля управління й потужного ударного засобу. Він повинен управляти діями міжвидових угруповань військ на прибережних, морських і океанських театрах воєнних дій, сам входячи до складу одного із таких угруповань.

Для виконання своїх завдань новому російському авіаносцю доведеться взаємодіяти з орбітальними супутниками для одержання розвідданих і цілевказівки. Як очікується, корабель зможе за допомогою авіагруп і ракетних комплексів вражати як морські надводні, так і наземні цілі. Завдяки атомній силовій установці автономність плавання корабля буде практично необмеженою. Він зможе діяти як самостійно, так і в складі авіаносної ударної групи із шести надводних кораблів і двох підводних човнів охорони.

Водотоннажність корабля, як очікується, перевищить 50 тисяч тонн. При цьому новий корабель поступатиметься розмірами сучасним американським авіаносцям. В ангарях нового крейсера поміститься до 80 літаків.

Варто зазначити, що раніше, як повідомляли російські ЗМІ, Главкомат ВМФ визнав перспективний російський авіаносець застарілим і заснованим на технологіях 1980-х років. А вже за основу нового крейсера був узятий недобудований радянський авіаносець "Ульяновск" проекту 1143.7. Серед іншого ВМФ не влаштувала занадто висока надбудова корабля й відсутність на палубі електромагнітної катапульты. У зв'язку із цим проект корабля скоріше повернуть на доопрацювання до Центрального науково-дослідного інституту імені Крилова й Невського проектно-конструкторського бюро.

ТЕНДЕР**Новому президенту – нові вертольоти**

ВМС США оприлюднили попередній запит на пропозиції, на підставі яких в середині 2013 фінансового року оголосять тендер на поставку вертольотів для перевезення президента країни, повідомляє Flightglobal. Конкурс проводитиметься в рамках програми VXX. Військові мають намір закупити вже існуючі машини, що випускаються серійно, з мінімальними змінами.

Згідно з оприлюдненим документом, серйозні зміни систем вертольота, включаючи трансмісію, ротори, двигуни й фюзеляж, не вітаються. Усі системи, що встановлюватимуться на вертольоти, повинні бути перевірені й комерційно доступними. Крім того, ВМС США мають намір самостійно встановити на VXX системи зв'язку, також створені із уже існуючих компонентів.

Як очікується, у тендері візьмуть участь компанії Boeing, Bell, Agustawestland і консорціум Sikorsky/Lockheed Martin. Останній має намір запропонувати військовим президентську версію вертольота на базі середнього багатопільового S-92. Нові вертольоти повинні будуть замінити вже застарілі VH-3D і VH-60N.

НА РІВНІ ПЛІТОК**Індійські військові надають перевагу T-90МС**

Військове керівництво Індії вживає заходів, щоб не допустити перемоги основного бойового танка Arjun національної розробки над російськими T-90 у порівняльних випробуваннях. Про це повідомляє Business Standard з посиланням на джерела в керівництві індійського військового відомства. Такі дії проводяться для того, аби забезпечити підписання контракту на закупівлю 354 нових танків T-90МС на суму близько ста мільярдів рупій (1,8 мільярда доларів).

За даними видання, завдання провалити випробування Arjun перед військовими поставило керівництво Управління воєнних операцій. Згідно з інструкціями, військове керівництво не повинне допустити, щоб Arjun за якими-небудь параметрами перевершив російські танки, із яких індійське міноборони має намір сформувати шість танкових полків і розмістити їх на кордоні з Китаєм. Разом із тим, у командувачі сухопутних військ стверджують, що жодних подібних інструкцій не одержували.

При цьому керівництво індійської армії не влаштовують деякі характеристики танка національ-

ної розробки. Зокрема, у міноборони стверджують, що 60-тонний Arjun набагато важчий російського танка (бойова маса близько 47 тонн). В Організації оборонних досліджень і розробок (DRDO) Індії заявили, що незважаючи на те, що маса Arjun велика, його питома вага на ґрунт менша, ніж у T-90. Це забезпечується більш широкими гусеницями.

В 2010 році міністерство оборони Індії провело порівняльні випробування Arjun і T-90, за підсумками яких планувалося оцінити придатність машини індійської розробки до прийняття на озброєння. Офіційні результати таких

випробувань оприлюднені не були, однак індійські ЗМІ в березні 2010 року повідомляли, що Arjun за рядом показників таки перевершив російський T-90. Прийняття Arjun на озброєння відбулося в березні 2011 року, однак про масштабні закупівлі не йдеться. У цілому Збройні сили Індії одержали 124 танки Arjun, а в липні минулого року докупили ще 124 таких машини. Крім того, було розміщено замовлення на 124 поліпшених версії танка – Mark II. Тим часом, з 1999 року Індія купила в Росії в цілому 1657 танків T-90, близько 700 з яких уже поставлені замовникові.

ПОСАДКА НА ПАЛУБУ**Китаю вперше вдалося посадити винищувач на авіаносець**

Китай провів успішні випробування першого у своїй історії авіаносця "Ляонін", посадивши на його палубу винищувач-бомбардувальник Shenyang J-15. Про це повідомляє "Синьхуа" з посиланням на джерело у Військово-морських силах країни.

Посадка винищувача стала черговим випробуванням для авіаносця, побудованого на базі радянського авіаносця "Варяг". Корабель був куплений Китаєм у України у недобудованому вигляді за ціною металобрухту та пізніше повністю приведений до бойового стану.

Командування китайських ВМС планує використовувати "Ляонін" для тренувань, паралельно працюючи над створенням власного авіаносця. Винищувач-бомбардувальник Shenyang J-15 побудований за зразком радянського винищувача четвертого покоління Су-27. Наприкінці жовтня 2012 року повідомлялося також про те, що Китай провів перші випробування зовсім нового винищувача Shenyang J-31 (інші варіанти назви – J-21 і F-60), схожого за конструкцією з американськими винищувачами п'ятого покоління F-22 Raptor і F-35 Lightning II. Цей винищувач цілком підходить і для використання на авіаносцях.

ТЕСТИ**Ізраїль випробував нову систему ПРО**

Ізраїль провів успішні випробування нової системи протиракетної оборони "Праца Давида" (David's Sling). Про це повідомляє Associated Press. "Праца Давида" призначена для перехоплення ракет середньої дальності, радіус дії яких становить від 40 до 300 кілометрів. У ході випробувань, що відбулися 25 листопада, батарея успішно знищила тестову ракету, запущену з палуби Негев на півдні Ізраїлю.

Нова система ПРО була спільно розроблена ізраїльськими фахівцями й приватною фірмою із США. Як очікується, вона стане на озброєння у 2014 році, а основним її завданням стане перехоплення ракет, які потенційно можуть бути запущені з території Лівану.

"Праца Давида", відома також як "Чарівна паличка", стане частиною багаторівневої системи протиракетної оборони Ізраїлю, яка дозволить армії країни перехоплювати практично будь-які ракети.

У цей час на озброєнні в ізра-

їльської армії вже перебувають системи "Залізний купол" і "Стріла". "Стріла" призначена для перехоплення ракет великого радіуса дії й спрямована на захист від можливих погроз із боку Ірану й Сирії. "Залізний купол", у свою чергу, дозволяє знищувати ракети й снаряди близького радіуса дії.

"Залізний купол", зокрема, показав свою ефективність у ході активного конфлікту Ізраїлю й руху ХАМАС. Система перехопила 421 ракету, що склало приблизно 85% від усіх атак по території Ізраїлю.

В УТИЛЬ**Росія укладе з НАТО угоду щодо утилізації боєприпасів**

Росія планує укласти з НАТО угоду стосовно утилізації боєприпасів, пише "Коммерсант". За даними газети, арсенали планується знищувати на російській гроші із застосуванням натовських технологій. Переговори тривають уже кілька місяців, при цьому вони стали більш інтенсивними після того, як Анатолія Сердюкова на посаді міністра оборони замінив Сергій Шойгу. У зв'язку з цим вже до кінця 2012 року російські фахівці мають намір відвідати завод з утилізації боєприпасів у Турції, а потім розробити оптимальний формат співробітництва й угоди між Росією й НАТО.

Підсумки відвідування заводу обговорять на початку 2013 на засіданні Ради Росія – НАТО на рівні глав Міноборони. НАТО, як пише газета, сподівається таким чином змінити відносини з Москвою. Росія ж очікує, що використання технологій альянсу допоможе скоротити кількість подій внаслідок підриву боєприпасів. З початку 2012 року відбулося кілька таких інцидентів. Зокрема, улітку через вибух на полігоні Погонново у Воронежській області загинули два солдата-строковика. Останній випадок стався у жовтні на Донгузькому полігоні в Оренбурзькій області, де вибухнули чотири тонни

боєприпасів. У результаті були евакуйовані жителі декількох селищ. Після Міноборони обіцяло припинити утилізацію боєприпасів шляхом підриву до 2013 року й перейти на утилізацію промисловим способом.

Наприкінці 2011 року в Росії прийнято цільову федеральну програму промислової утилізації боєприпасів на 2011-2015 роки й на період до 2020 року із загальним обсягом фінансування 39 млрд рублів. Близько 90 % боєприпасів, за даними військово-промислової комісії при уряді РФ, знищують військовослужбовці, і тільки близько 10 % – спеціалізовані комісії.

АСПЕКТИ СПІВПРАЦІ

У СНД в освоєнні космосу є перешкоди

У співпраці країн СНД в галузі освоєння космосу в даний час є досить багато перешкод. Про це заявив член колегії Роскосмосу Олег Савченко в Санкт-Петербурзі на пленарному засіданні Міжпарламентської Асамблеї СНД.

Зокрема, він зазначив, що серед таких значаться закони про державну та комерційну таємницю, різниця в потенціалі держав тощо. Подолати дані перешкоди, на думку Олега Савченка, можуть підписання відповідних угод між державами СНД.

“По суті справи, сьогодні тільки три держави СНД – Росія, Україна і Казахстан працюють в галузі освоєння космосу. У Казахстані – космодром “Байконур”, в Росії і на Україні – науково-дослідні центри”, – зазначив Олег Савченко.

Також він зазначив, що в разі, якщо не вкласти кошти в співпрацю щодо освоєння космосу зараз, то в майбутньому “нічого не буде”, пишуть “Аргументи.ру”.

ПУСКИ

Sea Launch стартував

3 грудня 2012 року з плавучої платформи “Одісей”, що знаходиться на екваторі в Тихому океані в районі острова Різдва (Республіка Кірібаті), успішно стартувала ракета-носіє “Зеніт-3SL” з космічним апаратом (КА) EUTELSAT-70B (W5A) масою 5262 кг.

4 грудня 2012 року у розрахунковий час космічний апарат відокремився від розгінного блоку і вийшов на цільову орбіту. Після переходу на геостационарну орбіту супутник займе на ній точку стояння над 70,5 град. с.д.

Підготовку до пуску і пуск забезпечували фахівці КБ “Південне” і ВО “ПМЗ” у складі міжнародної стартової команди компанії Sea Launch.

Ракета космічного призначення “Зеніт-3SL” спроектована Конструкторським бюро “Південне”. Перший і другий ступені розроблені КБ “Південне” і виготовлені Південмашзаводом в кооперації з російськими та українськими підприємствами. Третій ступінь (розгінний блок ДМ-SL)

розроблено і виготовлено ракетно-космічною корпорацією “Енергія” (Росія).

КА EUTELSAT-70B (W5A) побудовано на платформі Astrium Eurostar E3000. Запланований термін його експлуатації – більше 15 років. Він замінить супутник EUTELSAT-70A (W5), який експлуатується з 2002 року.

Новий супутник EUTELSAT-70B (W5A) буде посылати чотири високопродуктивних гостронаправлених променя, які будуть фокусуватися на окремих зонах: Європи, Африки, Центральної та Південно-Східної Азії аж до Австралії. Завдяки високому ступеню бортової комунікабельності, у клієнтів буде можливість використовувати антени або для регіонального покриття або для міжконтинентального зв'язку.

Міжнародний консорціум Sea Launch було створено у 1995 році. Після реорганізації у 2010 році основна частина акцій компанії належить компанії Energia Overseas Limited, яка є “внучкою” російської РКК “Енергія”. Всього за програмою “Морський старт” з 1999 року з плавучої платформи в Тихому океані здійснено 34 пуски ракет-носієв “Зеніт-3SL”. У 2012 році це був третій пуск за програмою “Морський старт”.

КРАЦІ З КРАЩИХ

Роскосмос і NASA вибрали екіпаж для річної місії

Федеральне космічне агентство (Роскосмос) і НАСА спільно з міжнародними партнерами вибрали двох досвідчених космонавтів для річної місії на борту Міжнародної космічної станції, яка дозволить забезпечити збір найбільш значущих наукових даних для майбутніх пілотованих досліджень Сонячної системи. Федеральне космічне агентство вибрало Михайла Корнієнка, а НАСА зупинило свій вибір на Скотті Келлі.

Пуск ТПК “Союз-ТМА” з Корнієнком і Келлі планується з космодрому Байконур навесні 2015 року. Повернення екіпажу на Землю заплановане навесні 2016. Корнієнко і Келлі вже мають досвід спільної роботи: Келлі входив до складу дублюючого екіпажу 23/24 експедиції на Міжнародну космічну станцію, в якій Корнієнко здійснював політ як бортінженер.

Метою річної експедиції на борту орбітальної лабораторії є дослідження реакції людського тіла на суворі умови космосу і здатності адаптуватися до них. Дані 12-тимісячної експедиції допоможуть отримати поточну оцінку працездатності екіпажу і стану його здоров'я, можливість з більшою точністю визначити і підтвердити заходи протидії для зниження ризиків, пов'язаних з майбутніми планами для місії на навколомісячну орбіту, астероїди і, в кінцевому підсумку, Марс.

Поздоровлення Скотту та Михайлу з нагоди їхнього вибору на цю важливу місію висловили керівник Роскосмосу Володимир Поповкін і заступник адміністратора НАСА з космічних досліджень Вільям Герстенмайер.

“Вибір учасників річного польоту був важким, тому що бу-

ло багато гідних кандидатур, але ми вибрали найбільш відповідальних, безмежно відданих справі космосу, і ми в них повністю впевнені”, – заявив Володимир Поповкін.

Вільям Герстенмайер зазначив, що “їх навички та попередній досвід на борту космічної станції відповідають пропонованим вимогам. Річне перебування розширить межі життя і діяльності людини в космосі, збільшить наші пізнання щодо впливу мікрогравітації на людину в інтересах підготовки майбутніх місій за межі низької навіколоземної орбіти”.

Протягом 12 років постійного перебування людини на борту космічної станції вчені і дослідники поповнювали свій досвід, часто дивуючись даними про вплив мікрогравітації на щільність кістки, м'язову масу, опірність організму, зір та інші аспекти людської фізіології. Дана річна експедиція дозволить глибше проаналізувати ці впливи і тенденції.

Корнієнко і Келлі приступять до дворічної тренувальної програми в США, Росії та інших країнах-партнерах в наступному році, повідомляють прес-служба Роскосмосу і департамент по зв'язках з громадськістю НАСА.

Пуск “Союз-2.1В” відкладається

Перший випробувальний пуск ракети-носія “Союз-2.1В” відкладається як мінімум до весни майбутнього року через наслідки аварії, яка сталася в серпні при проведенні вогневих випробувань. Про це повідомляється в прес-релізі на сайті самарського “ЦСКБ-Прогрес”.

“Відправлення експериментальної установки в “Науково-випробувальний центр ракетно-космічної промисловості” (НДЦ РКП) намічено на кінець цього року. Там фахівцям центру “ЦСКБ-Прогрес” та інших підприємств космічної галузі належить виконати цілий комплекс робіт перед тим, як передати блок на вогневі випробування. Самі вогневі стендові випробування планують провести в кінці лютого 2013 року”, – йдеться в повідомленні.

Відзначається, що без проведення вогневих випробувань неможливо провести випробувальний пуск ракети-носія.

Аварія при вогневих випробуваннях першого ступеня ракети-носія “Союз-2.1В” відбулася в НДЦ РКП в серпні. В результаті була пошкоджена експериментальна установка, призначена для проведення “холодних” і вогневих стендових випробувань блоку першого ступеня ракети. Разом зі стендом пошкодження отримав і хвостовий відсік першого ступеня “Союз-2.1В”.

У середині вересня відсік був доставлений в Самару, на підприємство-виробник “ЦСКБ-Прогрес”, де з'ясувалося, що, окрім іншого, сильно постраждав бак пального, пише “Газета.ру”.

СПІВРОБІТНИЦТВО

Астана і Москва до кінця року визначаться щодо співпраці з ГЛОНАСС

Росія і Казахстан розраховують до кінця 2012 року “намітити контур взаємодії” за проектом “ЕРА ГЛОНАСС”, повідомив журналістам в Астані віцепрем'єр уряду Росії Владислав Сурков після переговорів з прем'єр-міністром Казахстану Серіком Ахметовим.

На початку листопада прем'єр-міністр Казахстану Серік Ахметов після візиту в РФ і знайомством з російськими технологіями заявив, що аналог російської системи екстреного реагування при аваріях на дорогах “ЕРА-ГЛОНАСС” буде створений в Казахстані. За його дорученням була створена міждержавна робоча група для координації робіт.

“Сьогодні ми прибули сюди у складі невеликої делегації з одного питання – обго-

ворити можливість співпраці у сфері розвитку системи навігації”, – сказав Сурков. Він зазначив, що “ми вважаємо Росію транзитною країною і добре розуміємо, що без співпраці з Казахстаном повноцінний транспортний євразійський коридор не відбудеться”.

“Я думаю, у нас є спільний інтерес впроваджувати на базі системи ГЛОНАСС навігаційні технології на території Росії і на території Казахстану”, – підкреслив віцепрем'єр.

Віце-прем'єр уряду Казахстану Кайрат Келімбетов, який брав участь у переговорах, заявив журналістам, що “в світі є кілька потужних навігаційних таких систем. ГЛОНАСС, напевно, є одним з найбільш потужних угруповань супутників. Оскільки і Росія, і Казахстан – це великі країни, в цілому, дуже важливим є питання останньої милі. Тобто, як швидко до автолюбителів, які потрапили в аварійну ситуацію, будуть

приїжджати машини швидкої допомоги. І будь-яка інша допомога залежить від того, як швидко про це дізнаються відповідні диспетчери систем, які вже активно функціонують і в Москві, і в Санкт-Петербурзі, допомагаючи органам з надзвичайних ситуацій, органам внутрішніх справ, – пояснив віцепрем'єр уряду Казахстану. Я думаю, що на початку року буде якийсь концептуальне обґрунтування впровадження цієї системи в Казахстані”.

Він підкреслив, що “ще одним моментом є те, що сьогодні у нас в рамках Митного союзу загальний простір за вимогами виробництва і поставки автомобілів”.

“І у всіх автомобілях буде вимога: щоб у всіх нових автомобілів був відповідний навігаційний пристрій, як невід'ємний елемент безпеки для автолюбителів. Тому ми зараз розглядаємо питання не тільки підключення до цієї системи, участі в ній, і включення різних комерційних механізмів,

але і обговорюється питання виробництва, наприклад, цих навігаційних приладів в Казахстані в тому числі”, – пояснив Келімбетов.

За його оцінкою, “в рамках розвитку наших відносин усередині єдиного економічного простору і двосторонніх відносин Росії і Казахстану це буде тим проектом, який скріплює наші стосунки ..., нашу інфраструктуру”.

Система “ЕРА-ГЛОНАСС” дозволяє оперативно передавати екстремим службам інформацію про ДТП. Терміналами “ЕРА-ГЛОНАСС” в перспективі будуть оснащені всі нові автомобілі в РФ, а інфраструктурна частина системи повинна бути завершена до кінця 2013 року. Ініціатори проекту розраховують, що проект не тільки знизить смертність від ДТП, але і стане каталізатором розвитку всього російського ринку навігації, телематичних послуг, зв'язку і т.д., передає РІА “Новості”.

Два ювілеї у літаків з родини “Яків”

Середньомігстральний тридвигуновий пасажирський літак Як-42, який у другій половині 70-их років прийшов на зміну вже застарілому Ту-134, свій перший політ виконав 28 листопада 1977 року, пілотований екіпажем на чолі з льотчиком-випробувачем Саратовського авіаційного заводу Ю.Шевяковим. Взагалі, випускався серійно літак на двох заводах: в період з 1977 по 1981 рік – на Смоленському, а з 1978 по 2003 роки – на Саратовському авіаційних заводах.

Розробка літака розпочалася в середині сімдесятих років у зв'язку з потребою “Аерофлоту” у пасажирському літаку середньої дальності, який би міг замінити Іл-18 та Ту-134. Всього було виготовлено три дослідних екземпляри. Для серійних літаків обрали один із них, що отримав позначення Як-42. Цей варіант мав повністю стрілоподібне хвостове оперення та спарені колеса на кожній опорі шасі.

Літак являв собою суцільнометалевий низькоплан з фюзеляжем напівмонококової конструкції, трьома двоконтурними турбореактивними двигунами, триопорним шасі, що забиралося, консольним стрілоподібним крилом й Т-подібним хвостовим оперенням з переставним стабілізатором. Перший дослідний екземпляр літака надійшов на льотні випробування у 1975 році.

Пасажирські перевезення на літаку Як-42 “Аерофлот” розпочав наприкінці 1980 року. Але катастрофа літака Як-42, що сталася 28 червня 1982 року, на два роки перервала виробництво цього типу літака.

У 1988 році розпочалося серійне виробництво нової модифікації зі збільшеними дальністю та максимальною злітною вагою – Як-42Д. Цей літак експортувався у Китай та на Кубу. Останній було поставлено замовником росіянами у 2003 році, але у заводських цехах залишався ще один екземпляр недобудованого літака. На сьогодні ЗАТ “Саратовський авіаційний завод” не існує.

Незважаючи на трохи більший розхід пального порівняно із західними аналогами, такими, як Боїнг-737 та Аеробус А319, Як-42 досі залишається рентабельним літаком для авіакомпаній, що його експлуатують в даний час. Як-42 став черговим кроком вперед у радянському літакобудуванні. З 1980 року було випущено 183 літаки цього типу: 11 – на Смоленському і 172 – на Саратовському авіазаводі.

Як-38 – це вже зовсім інша історія, оскільки це – мало того, що літак суто військовий, так ще й

призначений для використання з авіанесучих крейсерів, оскільки це – літак вертикального зльоту й посадки.

Заводське позначення цього літака звучить, як “виріб 86”, внутрішнє – “виріб ВМ”, за класифікацією НАТО – Forger-A (у перекладі – “підробник”). Це – перший в СРСР літак вертикального зльоту й посадки, палубний штурмовик.

Пізніше було створено покращений варіант Як-38М з удосконаленим озброєнням. При цьому його ефективність порівняно з Як-38 збільшилася на 15-20%. Також розроблявся й багатоцільовий літак Як-39 для використання як палубний винищувач-перехоплювач й штурмовик, проте цей проект реалізовано не було.

Перший політ модернізованого літака Як-38М відбувся 30 листопада 1982 року, пілотовав машину льотчик-випробувач Ю. Мітків. У 1985 році літак Як-38М було прийнято на озброєння.

Як-38 був здатний атакувати наземні й надводні цілі у будь-яку пору доби. У разі необхідності Як-38 міг також атакувати повітряні цілі вдень. Усе озброєння літака розміщувалося під крилом на чотирьох балкових утримувачах БДЗ-60-23Ф1, кожен з яких був здатен нести боеприпаси калібром до 500 кг. Максимальне ж бойове навантаження літака складало 1000 кг.

За винятком перших серійних машин, Як-38 міг нести зовнішню з'ємну гармату установку ВСПУ-36, що являє собою двоствольну гармату ГШ-23 калібру 23 мм, розміщену у конформному кожусі. Боезапас – 160 снарядів, темп стрільби – 3400 пострілів у хвилину. ВСПУ може застосовуватися як проти повітряних, так і проти наземних (надводних) цілей. Установка підвищується знизу під фюзеляжем між основними стійками шасі. Також на пілони під крилами можна підвісити до чотирьох гарматних контейнерів УПК-

Так співпало, що листопад 2012 року є двічі ювілейним для Дослідно-конструкторського бюро імені Олександра Яковлева. А вже 28 листопада минає 35 років відтоді, як у небо вперше піднявся пасажирський літак Як-42, а через два дні, 30 листопада, виповнюється рівно 30 років з того часу, як свій перший політ виконав літак військовий – модернізований літак вертикального зльоту та посадки Як-38М...

23-250. Кожен такий контейнер містить в собі авіаційну гармату ГШ-23Л боезапас – 250 снарядів. Вага контейнера з боезапасом – 218 кг, порожнього – 78 кг. Темп стрільби – 3400 пострілів у хвилину. Ефективна дальність стрільби – 2000 м.

Для самооборони Як-38 міг застосовувати керовані ракети ма-

лої дальності Р-3С та Р-60. Для атаки наземних та надводних цілей – некеровані ракети С-5, С-24Б чи С-24БНК, С-8, а також керовані ракети Х-23М та Х-25МР.

Можливе застосування авіаційних боеприпасів вільного падіння – таких, як практичні авіабомби П-50Ш, фугасні авіабомби ФАБ-100-М54 та ФАБ-250-230, осколочно-фугасні авіабомби ОФАБ-100-120, ОФАБ-100НВ, ОФАБ-250-270 та ОФАБ-250-М54, касетні авіабомби РБК-250 ГПАБ-2,5М, РБК-500 ЗАБ-2,5СМ та РБК-500 ШОАБ-0,5М, запальні баки ЗБ-360 та ЗБ-500 та спецбоеприпаси РН-28, РН-40 та РН-41.

Втім, невдовго була бойова служба цього літака. По-перше, через його ненадійність: з 241 випущеного літака в аваріях та катастрофах було втрачено 83. Завдяки малому радіусу дії та недостатньому бойовому навантаженню Як-38 в авіаційних частинах отримав прізвисько: “Радянська воєнна заргоза: злетів, налякав, приземлився”... Також через малий радіус дії його назвали “Літак захисту мачти”. Якщо бути об'єктивним, то слід зауважити, що малий радіус дії є характерним для всіх літаків подібного типу, навіть для відомого палубного Sea Harrier.

Наприкінці 80-их випуск Як-38 було припинено, вони були перебазовані на наземні аеродроми, а згодом, в 1991 році через моральне й технічне застаріння взагалі виведені зі складу Збройних сил. Виключені зі складу флоту були й авіаносці “Київ”, “Новоросійськ” та “Мінськ”, які так і не отримали на заміну Як-38 обіцяні перспективні Як-141...

Ось такою не досить вдалою була доля палубного штурмовика Як-38. В цілому, як бачимо, вдача пасажирського Як-42 виявилася кращою, адже він і досі успішно виконує свої завдання у п'ятому океані...

Олексій Тригуб.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

3-16 грудня

3 грудня 1917 р. народився льотчик-випробувач П.С.Середя

3 грудня 1947 р. відбувся перший політ (з води) літака-амфібії Бе-8, М.В.Цепілов.

3 грудня 1950 р. народився начальник штабу ВПС ЗС України (2003-2004) М.О.Казаків.

3 грудня 1959 р. народився учальник Генерального штабу – Головнокомандувач ЗС України В.М.Замана.

3 грудня 1963 р. здійснено перший успішний пуск із наземного старту МБР Р-36 (8К67) розробки ОКБ-586 М.К.Янгеля (Байконур).

3 грудня 1982 р. було здійснено жіночий світовий рекорд підйому максимального вантажу на 2000 м – 25110 кг, І.А.Копец на вертольоті Мі-26.

4 грудня 1917 р. народився льотчик-винищувач Герой Радянського Союзу Н.М.Гусаров.

4 грудня 1937 р. розпочато наземні вогневі випробування ракетоплана РП-318-1 конструкції С.П.Корольова.

4 грудня 1937 р. народився льотчик-випробувач В.Н.Котовіч.

4 грудня 1947 р. народився льотчик-випробувач ДКБ О.К.Антонова О.Б.Спальвіш.

4 грудня 1947 р. розпочалися випробування двигуна ТР-3 конструкції А.М.Лютьки.

4 грудня 1990 р. завершився навколосвітній переліт Ан-124 “Руслан” з ТРДД Д-18Т через два полюси Землі.

5 грудня 1902 р. народився маршал авіації М.С.Скрипко.

5 грудня 1927 р. народився заслужений льотчик-випробувач Л.А.Смірнов.

5 грудня 1937 р. відбувся перший політ штурмовика П.Д.Грушіна “Тандем-МАІ” (МАІ-3), виконаного за схемою моноплан-тандем, П.М.Стефановский.

5 грудня 1951 р. почалося формування радіотехнічних військ ППО в окремий рід Військ ППО.

5 грудня 1969 р. народився заступник начальника Національного університету оборони України В.І.Доброгурський.

6 грудня 1912 р. народився льотчик-бомбардувальник, Герой Радянського Союзу Н.В.Кузнецов.

6 грудня 1948 р. народився ракетобудівник, Генеральний директор ДП “Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова” (1992-2005), Генеральний директор НКАУ, Герой України Ю.С.Алексєєв.

6 грудня 1991 р. Верховна Рада України затвердила Закони “Про оборону України”, “Про Збройні Сили України”, якими проголошено створення Збройних Сил України.

7 грудня 1907 р. народився піонер РТ Є.С.Щетінков.

7 грудня 1922 р. народився льотчик-штурмовик Герой Радянського Союзу Д.М.Зайцев.

7 грудня 1932 р. народився заслужений військовий льотчик СРСР, перший заступник командувача 5-ї Повітряної армії (1978-1979) А.Є.Стрижаков.

8 грудня 1927 р. народився льотчик-космонавт, двічі Герой Радянського Союзу В.О.Шаталов.

8 грудня 1977 р. розпочалися Державні спільні випробування фронтового бомбардувальника Су-24М (Т-6М).

9 грудня 1922 р. народився заслужений льотчик-випробувач СРСР Г.К.Бичковський.

9 грудня 1940 р. видано наказ НКАП СРСР про перейменування бойових літаків за прізвищами головних конструкторів – поява літаків “Єр”, “Іл”, “ЛаГГ”, “МіГ”, “Пе”, “Су”, “Ту”, “Як”.

10 грудня 1907 р. засновано Запорізьке ВАТ “Мотор Січ”.

10 грудня 1962 р. народився начальник штабу – перший заступник командира ПвК “Південь” М.М.Іванчук.

10 грудня 1977 р. відбувся старт 1-ї основної експедиції на ОС “Салют-6” (Ю.В. Романенко і Г.М.Гречко) на КК “Союз-26”.

10 грудня 2001 р. на базі Федерації космонавтики України створено всеукраїнську суспільну організацію “Аерокосмічне товариство України”.

11 грудня 1877 р. народився вчений Н.А.Ринін.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

3-16 грудня

11 грудня 1957 р. вийшла постанова ЦК КПРС і РМ СРСР про прийняття на озброєння ППО ЗРК СА-75 "Двіна" з ракетою 1Д (В-750).

11 грудня 1962 р. завершено серійне виробництво винищувача-перехоплювача Су-9.

11 грудня 1972 р. місячна кабіна американського КК "Аполлон-17" здійснила посадку на поверхню Місяця.

12 грудня 1946 р. народився ректор Національного аерокосмічного університету ім. М.Є.Жуковського "Харківський авіаційний інститут", професор В.С.Кривцов.

12 грудня 1947 р. створено Московський вертолітний завод ім. М.Л.Міля.

12 грудня 1957 р. відбувся перший політ спортивно-акробатичного літака Як-18П, С.Н.Анохін

12 грудня 1966 р. народився директор Державного госпрозрахункового зовнішньоторговельного підприємства "Спецтехноспорт" І.В.Гладуш.

13 грудня 1988 р. почалися льотні випробування Су-25УТГ на комплексі "Нитка", І.В.Вотинцев, О.В.Крутов.

14 грудня 1899 р. народився вчений і винахідник, творець радіоприцілів для винищувачів Б.П.Терентьев.

14 грудня 1917 р. народився військовий льотчик, Герой Радянського Союзу М.С.Сициков.

14 грудня 1953 р. народився головний інженер апарату авіації ПС – начальника управління головного інженера авіації Командування Повітряних Сил ЗС України (2008-2012 рр.) В.В.Самулев.

14 грудня 1954 р. створено ДКБ-679, згодом перетворене в КБ ВО "Київський радіозавод" (зараз – ВАТ "Науково-виробничий комплекс "Курс").

14 грудня 1959 р. народився начальник управління озброєння та засобів авіаційного ураження – заступник начальника озброєння КПС ЗС України І.А.Тарашевський.

14 грудня 1972 р. відбувся перший політ експортного винищувача-бомбардувальника Су-20 (С-32МК), А.Н.Ісаков

14 грудня 1977 р. здійснив перший політ вертоліт Мі-26 – найважчий серійний вертоліт у світі, екіпаж Г.Р.Карапєтяна.

15 грудня 1917 р. народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу П.Я.Головачов.

15 грудня 1938 р. при першому випробному польоті літака І-180 конструкції М.М.Полікарпова загинув льотчик-випробувач В.П.Чкалов.

15 грудня 1940 р. засновано ДП "Запорізький АРЗ "Мігремонт".

15 грудня 1951 р. сформовано Радіотехнічні війська (РТВ) СРСР.

15 грудня 1961 р. народився начальник Военно-наукового управління ГШ ЗС України Ю.А.Гусак.

15 грудня 1999 р. Україну прийняли в члени Європейської конференції цивільної авіації.

16 грудня 1942 р. досягнення швидкості 680 км/год – у той час найбільшої для радянських літаків, П.М.Стефановський на винищувачі І-185 з М-71 М.М.Полікарпова.

16 грудня 1957 р. здійснив перший політ десантно-транспортний літак Ан-12 із ТГД АІ-20, екіпаж Я.І.Вернікова.

16 грудня 1977 р. завершена заводські льотні випробування літака Су-17М3.

16 грудня 1994 р. здійснив перший політ транспортний літак Ан-70 із ТГПД Д-27, екіпаж С.В.Максимова.

На грани ядерної катастрофи.

Продовження. Початок в №42.

На юге США усиливалась система противоздушной обороны (ПВО), а во Флориду перебрасывались морские истребители. Гарнизон американской базы Гуантанамо был увеличен вдвойне, туда срочно перебросили 180 танков и 4000 морских пехотинцев. Приведены в высшую степень готовности к пуску стратегические баллистические ракеты "Атлас" SM-65 и "Титан" SM-68С ядерными зарядами (дальность пуска 10200 и 15000 км соответственно). Высшим гражданским лидерам США было рекомендовано упаковать свои чемоданы и держать их наготове.

Обстановка с каждым часом ухудшалась. Казалось, военное столкновение неизбежно.

Позже бывший Министр обороны США Роберт Макнамара вспоминал: "... если бы американские войска были атакованы с применением ядерного оружия, то США не воздержалось бы от ответного ядерного удара. Это кончилось бы полнейшей катастрофой не только для США, Кубы, Советского Союза, но и для всех стран мира..."

Планом "Мангуста" предусматривалось в течение 7 дней (Д1-Д7) полностью уничтожить военную группировку на о.Куба, включая и группировку советских войск. Наземная группировка сил вторжения США составляла 2 эшелона. В первом эшелоне в бой вводились три дивизии: (82-я ввд) и 2-я пехотная дивизия (пд) имели задачу захватить Гавану, а 2-я дивизия морской пехоты – города Сантьяго-де-Куба и Ольгин).

Во втором эшелоне предусматривалось в "Д-1" ввести в бой 101-ю воздушно-десантную дивизию (вдд) для овладения городами Санта-Клара и Камагуэй.

1-я пд предназначалась для поддержания сил, наступающих на Гавану (с "Д-7"), а 1-я бртд – в резерве.

Безрассудная игра с огнем

Заметим, что еще 11 сентября 1962 года советское правительство призывает администрацию США прекратить психическую антикубинскую пропаганду, не проводит крупные военные маневры в Карибском бассейне, установит нормальные дипломатические отношения с Кубой. Призыв остался без ответа.

3 октября Советское правительство сделало новое заявление, в котором предупреждало США о том, что Штаты берут на себя тяжелую ответственность за судьбы мира и ведут безрассудную игру с огнем. Правительство СССР призвало народы мира преградить путь агрессии, предотвратить вторжение американцев на Кубу.

В СССР был проведен ряд серьезных мероприятий военного характера. Весь командный состав Ракетных войск стратегического назначения круглосуточно находился на пунктах управления, неся боевое дежурство. На стартовых позициях замерли готовые к немедленному пуску стратегические ракеты с ядерными боевыми частями (БЧ).

16 октября Президент США Дж. Кеннеди образовал специальный штаб при Совете национальной безопасности. В США были политики, которые предлагали немедленное вторжение на Кубу. Состоялись две встречи в Белом доме узкой группы лиц (16 человек), среди которых: госсекретарь Д.Раск, министр обороны Р.Макнамара, помощник президента по вопросам национальной безопасности М.Банди, директор ЦРУ А.Маккоум, бывший министр обороны Р.Ловетт и другие. Выявились три позиции по решению проблемы. Большинство присутствующих (представители Пентагона и многие советники президента) предложили Дж. Кеннеди уничтожить советские ракеты с помощью воздушной атаки с одновременным наземным вторжением на Кубу

1962 год – Карибский кризис.

с целью свержения режима Кастро. При этом потери американских войск, по оценке военных, могли составить 40-50 тыс. человек. Учитывались ответные военные действия СССР против НАТО в Западной Европе.

Меньшинство предлагало нанести воздушные удары с целью уничтожения советских ракет и на этом остановиться. Некоторые советники президента, в том числе его брат Р. Кеннеди, считали прямую агрессию против Кубы, которая может привести к ядерной войне, огромным риском для США. Они предлагали морскую блокаду с целью помешать дополнительным поставкам советских ракет на Кубу. Срок блокады – до тех пор, пока не будут удалены ракеты с острова.

К мысли о морской блокаде склонялся и Дж. Кеннеди. Но перед объявлением своего решения президент в коротком разговоре тет-а-тет с Макнамарой сказал ему, что будет опрашивать каждого присутствовавшего, какую позицию тот поддерживает, и попросил Макамару высказаться за "карантин". Что и было сделано. После опроса Кеннеди объявил "карантин!"... 24 октября с 14.00 президентом Дж. Кеннеди официально был введен "карантин" Кубе. Пентагону были даны указания по исполнению директивы президента. Была установлена конечная линия "карантина" в море, преодоление которой запрещалось советским судам вплоть до их потопления.

В бассейне Карибского моря продолжали сосредотачиваться крупные соединения американских ВМС, морская пехота, ВВС, воздушно-десантная войска. В воздух были подняты сотни стратегических бомбардировщиков. Подводные лодки с ядерными ракетами "Поларис" заняли оперативные позиции. В полную боевую готовность приведены 6-й и 7-й флоты США (Средиземное море и Тихий океан), а также американские войска в западной Европе.

Советский Союз также привел в боевую готовность стратегические ракеты, ВВС и ВМФ. Критическая ситуация могла выйти из-под контроля стоящих у власти и столкнуться мир в ядерную пропасть... Стратегические ядерные силы США в то время имели 5000(!) стратегических ядерных боеголовок и 229 межконтинентальных баллистических ракет, Советы соответственно – 300 и 44.... Соотношение 17:1... Американцы имели 1500 бомбардировщиков, базировавшихся в различных частях земного шара, в то время как советские ВВС – около 150. К тому же у США в акватории Атлантического и Тихого океанов, а также в Средиземном море и в Карибском бассейне в строю находилось 16 авианосцев с четырьмя сотнями бомбардировщиков на борту. 22 октября Президент Джон Кеннеди выступил с телеобращением к нации, которое было выдержано в ограниченном жестком тоне. Он решительно потребовал немедленного вывода советских ракет и заявил о введении полной морской блокады острова...

Советский Союз также привел в боевую готовность стратегические ракеты, ВВС и ВМФ.

Критическая ситуация могла выйти из-под контроля стоящих у власти и столкнуться мир в ядерную пропасть... Стратегические ядерные силы США в то время имели 5000(!) стратегических ядерных боеголовок и 229 межконтинентальных баллистических ракет, Советы соответственно – 300 и 44.... Соотношение 17:1... Американцы имели 1500 бомбардировщиков, базировавшихся в различных частях земного шара, в то время как советские ВВС – около 150. К тому же у США в акватории Атлантического и Тихого океанов, а также в Средиземном море и в Карибском бассейне в строю находилось 16 авианосцев с четырьмя сотнями бомбардировщиков на борту. 22 октября Президент Джон Кеннеди выступил с телеобращением к нации, которое было выдержано в ограниченном жестком тоне. Он решительно потребовал немедленного вывода советских ракет и заявил о введении полной морской блокады острова...

"Карантин" ...

Что делать? Как реагировать?

Объявив о блокаде Кубы президент США одновременно дал строгий приказ: "Огонь по кораблям противника, которые не подчиняются, открывать только с моей личной санкции". В то же время Хрущев передал свое распоряжение советским судам, идущим на Кубу с грузом ракет на борту: "Движение, невзирая на угрозы американцев, не останавливать, на провокации не поддаваться, первыми оружие не применять"... Все это происходило 23 октября 1962 года. Кризис нарастал и вступил в самую острую и непредсказуемую фазу.

25 октября советский танкер с ракетами подошел к объявленной конечной линии "карантина" и отказался остановиться. Перед руководством США встал вопрос: что делать? Как реагировать? После бушующих споров за закрытыми дверями

Белого дома советскому танкеру "разрешили" пройти сквозь конечную линию "карантина". А ведь могло бы все быть иначе. Позже бывший министр обороны США Роберт Макнамара вспоминал, что у Дж. Кеннеди появились сомнения, правильно ли командующий флотом адмирал Джордж Андерсон уяснил распоряжения Президента... По просьбе Кеннеди министр позвонил адмиралу и спросил его, как конкретно он собирается поступить в случае неподчинения советских судов? Адмирал Андерсон четко ответил, что он будет действовать строго по уставу: сначала предупредительный выстрел впереди по курсу, а потом придется открыть огонь на поражение и потопить... Макнамара был поражен ответом адмирала. Он с холодной злостью спросил: "Вы понимаете, что только что пояснили мне, как вы имеете намерение развязать третью мировую войну?!". И еще раз повторил и разъяснил адмиралу приказ Президента. "А если бы у Кеннеди, – спрашивал Макнамара в своих воспоминаниях, которые вышли в 80-х годах XX века, – не возникла мысль проверить, как его указания интерпретировали в штабах?...". Однако, не взвиря на такие казусы, в Пентагоне приняли предварительное решение: действовать жестко, добиваясь удаления советских ракет с Кубы всеми доступными средствами.

Напряженность нарастала. Американские войска во Флориде готовились к вторжению на Кубу. Еще один советский танкер приближался к конечной линии "карантина". В этом же районе всплыли четыре советские подводные лодки...

США требовали от всех судов, направляющихся на Кубу, полной остановки и предъявления груза к досмотру. В случае отказа командира корабля допустить на борт осмотровую команду, ВМС США предписывалось подвергнуть корабль аресту и препроводить его в американский порт. По состоянию 22 октября на подходе и в зоне блокады уже находилось 22 советских судна... В этих условиях министр морского флота СССР В.Бакаев предложил руководству страны, находящемуся непосредственно на подходе к Кубе 6 советских судов ввести их в кубинские порты. Решение было принято и шесть судов (включая "Александровск", перевозивший ядерные боеприпасы (в их числе 24 боеголовки для ракет "Р-14" и 44 боеголовки для оперативно-тактических крылатых ракет) пришвартовались в портах Кубы. Остальные транспорты (включая транспорты, нагруженные ракетами "Р-14", оборудованием и личным составом войск РВЧН) возвратились в порты СССР.

Узел затягивается...

Кризис зашел в тупик...

Реально оценивало обстановку и Советское правительство. Оно пришло к выводу, что Карибский кризис зашел в тупик. Если и дальше стороны будут непримиримо стоять на своих позициях, события примут необратимый характер.

26 октября Белый дом получил послание Н.Хрущева. Хрущев писал Кеннеди: "Мы оба заняты перетягиванием каната, каждый из нас, уцепившись за свой конец, тем самым затягивает узел, который, раз завязав, никто никогда не сможет развязать... Если события будут развиваться в таком направлении и дальше, это неизбежно приведет к войне... Если война разразится, не в наших силах будет ее остановить – войны кончатся после того, как они пронесутся по городам и селам, сея везде смерть и разрушения..." Далее в своем послании Никита Сергеевич писал: "Если бы были даны заверения Президента и Правительства США, что они не будут участвовать в нападении на Кубу и будут удерживать от подобных действий других, если вы отзовете свой флот – это сразу все изменит... Тогда бы отпал вопрос об оружии, так как нет угрозы, то оружие является бременем для всего народа..."

Далі буде.

Ігор Чичкань. Людмила Кошелева.
Матеріал до друку підготував
Володимир Алексєєв.

Українське кіно тепер в Facebook

“Українська Кіно-Асоціація” представила інтернет-додаток для Facebook – “Українське кіно”. Тепер у всіх користувачів соціальної мережі з’явилася можливість стежити за новинами і всіма фільмами національного кінематографа.

За словами глави “Української Кіно-Асоціації” Дениса Ржавського, просування українського кіно у соціальних мережах – ефективний механізм його популяризації. “Протягом останнього року спільно з Державним агентством з питань кіно нам вдалося відновити інтенсивний кінопроцес в Україні. Сьогодні в роботі – більше 80 фільмів. Це цікаві, яскраві картини, які повинні знайти свого глядача. У додатку можна знайти інформацію про всі фільми, які коли-небудь знімалися в Україні або зараз знаходяться на стадії виробництва. Упевнений, за допомогою соціальних мереж нам вдасться зацікавити аудиторію новим якісним українським кіно”.

Додаток відкриває широкий доступ до всіх українських картин, які були зняті за часів незалежності держави. Користувачі отримали можливість дізнатися про кінопроекти, які

реалізуються в Україні як на державних, так і приватних кіностудіях. Крім того, в “Українському кіно” є інформація про успіхи українських режисерів на міжнародних фестивалях і про найближчі плани розвитку національного кінематографа.

На думку представників ринку, ресурс, на якому можна знайти всю інформацію про українське кіно, здатний не тільки залучити нову аудиторію, але й істотно спростить завдання прокатникам у всіх регіонах України. “Сьогодні кіноринок України переповнений західним продуктом, і український глядач просто не знає, що виробляють в його власній країні. У нас є багато талановитих і професійних людей, які знімають цікаві картини, і, звичайно, дуже приємно, що створюються проекти, спрямовані на їх просування”, – заявив Денис Іванов, директор компанії “Артхаус Трафік”.

Dr.Web 8.0: перехід в “нескінченість” безкоштовний

Компанія “Доктор Веб” нагадує про те, що перехід на версію 8.0 з більш ранніх версій продуктів Dr.Web для Windows абсолютно безкоштовний для користувачів.

Щоб ви могли зробити перехід максимально швидко і комфортно, вашій увазі пропонується покрокова інструкція щодо оновлення Антивірусу Dr.Web для Windows і Dr.Web Security Space до версії 8.0 – http://support.drweb.com/show_faq/upgrade8/.

Користувачі ліцензованих версій Dr.Web за перехід на версію 8.0 не платять.

Також з випуском “вісімки” стартувала акція “Восьмий вимір”, учасники якої можуть виграти путівку в одну з восьми європейських країн та інші цінні призи.

Суд змусив Google заплатити \$ 22,5 млн за відстеження браузерів Safari

Федеральний суд США присудив, щоб компанія Google заплатила \$ 22,5 млн Федеральній торговій комісії (FTC) за ігнорування налаштувань приватного життя в веб-браузері Apple Safari. Як повідомляється, це найбільший штраф, який коли-небудь виписувала FTC проти будь-якої приватної компанії.

Google і FTC досягли угоди в серпні, коли веб-гігант погодився виплатити \$ 22,5 млн: компанія була звинувачена в тому, що розміщувала файли cookies на комп’ютерах користувачів Safari, які відвідували ресурси з розміщеною рекламою мережі Google DoubleClick.

FTC стверджує, ніби Google запевнила користувачів, що вони не будуть відслідковуватися та налаштувати браузер Safari щодо cookies будуть враховуватися. Однак, згідно із FTC, ці користувачі не були відразу ж виключені, і тому Google порушила в 2011 році угоду про приватне життя, яку було підписано з федеральним агентством. У свою чергу, Google говорить, що ставиться до приватного

життя користувачів дуже серйозно і ненавмисно обійшла стандартні настройки браузера Safari.

Хоча FTC задоволена рішенням суду, група Consumer Watchdog, що займається захистом прав споживачів, вважає, що збиток був куди серйознішим, і штраф має бути більшим. Хоча \$ 22,5 млн здається великою сумою, це не можна вважати великою втратою для Google. Під час останнього звітного кварталу пошуківий гігант отримав \$ 14 млрд виторгу – це був найбільш прибутковий квартал в історії компанії. Втім, варто також враховувати, що на порушення налаштувань приватного життя користувачів Safari Google змогла заробити лише близько \$ 4 млн.

Шосте покоління продуктів ESET – на варті безпеки користувачів

Компанія ESET повідомляє про вихід шостої версії флагманських продуктів для домашніх користувачів – комплексного рішення ESET Smart Security 6 і потужної антивірусної програми ESET NOD32 Antivirus 6.

Функція “Антикрадій”, реалізована в продукті ESET Smart Security 6, дозволяє визначити місцезнаходження загубленого ноутбука, а також надає можливість непомітно стежити за діяльністю на вкраденому пристрої. У той же час вбудований модуль для захисту від фішинг-атак запобігає крадіжці персональних даних та конфіденційної інформації. У даному продукті ESET реалізований модуль, що володіє розширеною базою фішингових сайтів, а також інформацією, отриману від користувачів через портал <http://phishing.eset.com>.

В першу чергу фінальний реліз шостої версії продуктів ESET ви-

йшов у таких країнах, як Словаччина, Чехія і Україна.

Основні функції та переваги продукту ESET Smart Security 6:

- “Антикрадій” автоматично визначає місцезнаходження вкраденого комп’ютера і відображає його положення на карті, як тільки пристрій з’являється он-лайн у видимій WiFi-мережі;
- захист від фішинг-атак запобігає спробам несанкціонованого доступу до конфіденційної інформації, такої як імена користувачів, паролі, дані за банківськими реквізитами та кредитними картами, за допомогою підроблених веб-сайтів, дуже схожих на оригінальні;
- персональний брандмауер запобігає несанкціонованому віддаленому доступу до комп’ютера та крадіжці інформації, що зберігається на ньому, забезпечуючи тим самим безпеку при здійсненні он-лайн покупок і он-лайн платежів, спілкуванні в соціальних мережах;
- батьківський контроль забезпе-

чує безпеку дітей в Інтернеті, надаючи можливість контролювати контент веб-пошуку відповідно до віку дитини.

Основні функції та переваги продуктів ESET NOD32 Antivirus 6 і ESET Smart Security 6:

- “Антивірус” та “Антишпигун” забезпечують проактивний захист від всіх видів он-лайн та оф-лайн загроз і запобігають поширенню шкідливих програм на інші комп’ютери;
 - сканування на основі хмарних технологій підвищує швидкість сканування за допомогою створення білих списків на основі інформаційної бази репутацій файлів;
 - сканування під час завантаження файлів скорочує час сканування специфічних типів файлів, таких як архіви або файли великих розмірів, вже під час завантаження.
- Більш детальна інформація про продукти ESET NOD32 Antivirus 5 та ESET Smart Security 5 доступна на українському офіційному сайті ESET (www.eset.ua).

Почалися продажі недорогого планшета FunTab, спроектованого спеціально для маленьких користувачів.

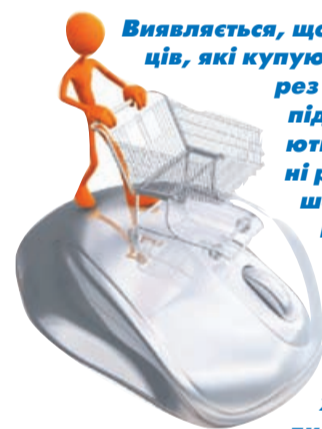
Для дітей створили спеціальний планшет

Як пише “Компьюлента”, разом з міні-комп’ютером виробництва компанії Ematic постачаються ігри та спеціалізовані додатки, які стануть в нагоді при навчанні та розвитку дитини. Дорослі через сайт Zoodles.com зможуть відстежувати активність дітей, блокувати небажаний контент тощо.

Технічні характеристики пристрою такі: процесор з тактовою частотою 1,2 ГГц, 512 Мб оперативної пам’яті, 4-гігабайтний флеш-модуль, слот для карт MicroSD місткістю до 32 Гб і адаптер бездротового зв’язку Wi-Fi 802.11b/g/n. Сенсорний 7-дюймовий дисплей має роздільну здатність 800x480 пікселів. Є фронтальна та тилова камери, порт Mini USB 2.0 і 3,5-міліметрове гніздо для навушників.

На планшет інстальована операційна система Android 4.0 Ice Cream Sandwich з допрацьованим для дітей користувача інтерфейсом. Заявлений час автономної роботи на одній зарядці акумуляторної батареї досягає 8 год.

Придбати новинку можна за 120 доларів.

Он-лайн-магазини обманюють кожного п’ятого покупця

Виявляється, що 20% покупців, які купують товари через інтернет, у підсумку купують контрафактні речі. І здебільшого вони про це навіть не здогадуються. Згідно з новою доповіддю товари споживачів, люди з Європи та

США все частіше піддаються ймовірності купити підроблений товар онлайн. Покупці потрапляють на вудки шахраїв, які використовують такі посилення, як “дешево”, “знижки” і “розпродаж”. Продаються ці товари на підроблених сайтах, які часто використовують реальні фотографії дизайнерських предметів.

Ціна на товари пропонується на 25-50% нижче ніж звичайна роздрібна ціна від виробника. Компанія, що проводила дослідження, опитувала інтернет-користувачів з шести країн протягом дев’яти місяців. За цей час було зроблено 9000000 покупок через приблизно 9000 різних веб-сайтів. Так було виявлено, що на кожного покупця, який мав намір дійсно купити якусь річ, доводилося 20 людей, які просто шукали вигідну пропозицію. В даний час шахраї все частіше обдувають споживачів, в результаті чого справжні бренди втрачають прибутки та добре ім’я.

Експерти попереджають покупців не втрачати пильності і не піддаватися на різноманітні вигідні пропозиції при бажанні купити реально дорожчу річ за безцінь. Відразу на 37 сайтах он-лайн магазинів були спроби продати підробні сумочки від Louis Vuitton, Coach і Hermès. Louboutin на своєму офіційному сайті говорили, що підозріло низькі ціни на їхню продукцію свідчать про те, що річ на 100% підроблена. Способи розпізнати підробку: розмиті фото, тільки одне-єдине зображення товару. Можна також порівняти фото товарів на різних сайтах.

Сторінку підготував Сергій Фурдик.

Японці створили надшвидкий сканер для оцифрування книг

Дослідники з Токійського університету представили цікаву розробку – високопродуктивний оптичний сканер BSF Auto, що вміє оцифровувати книги зі швидкістю 250 сторінок на хвилину.

Наприклад, якщо встановити в такий сканер середній за обсягом томик з, наприклад, черговим “іронічним детективом” Донцової, то ви отримаєте його цифрову копію менш ніж за хвилину!

Принцип дії апарата полягає в автоматичному перегортанні сторінок, підсвічуванні розвороту лінійками для визначення просторових спотворень сторінок і “читання” їх зі швидкістю, якій позаздрив би сам Електронік!

Машина робить два знімки кожного розвороту в досить високій роздільній здатності 400 dpi. Обидва зображення

потім з’являються, і отримана додаткова інформація використовується для випрямлення основного зображення, виділення просторових і перспективних спотворень, в результаті чого виходить чистий плоский скан кожної сторіночки.

Людині залишається встановлювати книги і включати сканування, процес повністю автоматизований і дозволяє оцифрувати величезну кількість паперової літератури за відносно невеликий час.

Планується комерційний випуск сканера BFS-Auto, який буде доступний покупцям вже в наступному році.

АРМСПОРТ

Дніпропетровський десантник здобув “золото”

Військовослужбовець 25-ї окремої повітрянодесантної бригади 6-го армійського корпусу Сухопутних військ Збройних Сил України солдат Антон Кравченко здобув золоту медаль на Відкритому Кубку Дніпропетровської області з армспорту.

“Сила проти насилля” – під таким девізом на базі Національного гірничого університету в Дніпропетровську відбувся традиційний обласний Відкритий Кубок з армспорту, в якому взяли участь понад 130 спортсменів різних вікових груп та вагових категорій.

Команду військовослужбовців Дніпропетровського гарнізону на турнірі представляли офіцери управління 6-го армійського корпусу Сухопутних військ, військовослужбовці з'єднань та військо-

вих частин армійського об'єднання та зенітного ракетного полку Повітряного командування “Центр” Повітряних Сил Збройних Сил України.

У підсумку змагань у ваговій категорії до 70 кілограмів на ліву та праву руку золоту нагороду здобув багаторазовий переможець обласних турнірів з армспорту, призер чемпіонату та Кубка України, кандидат у майстри спорту, військовослужбовець 25-ї окремої повітрянодесантної бригади солдат Антон Кравченко.

СТРІЛЬБА

Завершився чемпіонат ЗС України зі стрільби із штатної зброї

На базі Житомирського військового інституту імені С.П.Королюва відбувся чемпіонат Збройних Сил України зі стрільби із штатної зброї серед представників Військово-Морських Сил, повітряних командувачів, армійських корпусів, військ берегової оборони ВМС, військових вишів.

За підсумками змагань, серед вищих військових навчальних закладів I місце здобула команда господарів, II місце – у команди Військового інституту КНУ ім.Тараса Шевченка, III місце – Академія Сухопутних військ ім. гетьмана Петра Сагайдачного.

Серед з'єднань Збройних Сил місяця розподілилися таким чином: I місце посіли військовослужбовці ПвК “Захід”. Інші призові місця – у

команд з ПвК “Центр” та 13-го армійського корпусу. В особистому заліку з виконання вправи зі стрільби по грудній мішені призерами стали полковник В.Добровольський з результатом 278 балів, майор В.Хахула – 275 балів, III місце – у майора О.Шмуля – 274 бали.

У виконанні вправи зі стрільби по спортивній мішені: I та II місце відповідно зайняли представники Житомирського військового інституту майор П.Борисов з результатом 249 балів та підполковник І.Дзюба (246). Також призове місце здобув офіцер від Національного університету оборони України підполковник О.Романюк (239 балів).

Всіх переможців у командних та індивідуальних заліках нагородили медалями та грамотами.

ВОДНІ ВИДИ

Солдат Андрій Коваленко – призер ЧС з плавання На чемпіонаті Європи з плавання на короткій воді, який відбувся у французькому місті Шартр, українські спортсмени здобули 7 нагород.

25 листопада, в останній день чемпіонату, відбувся розіграш комплексу нагород у плаванні на дистанцію 200 метрів брасом серед чоловіків.

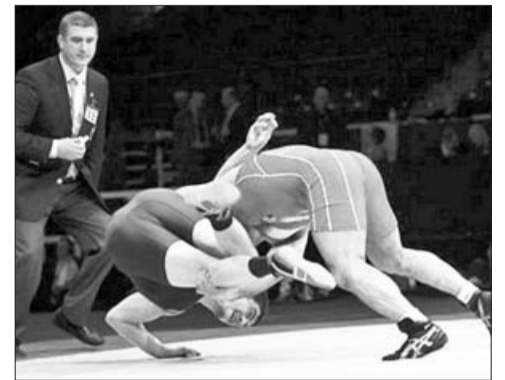
Українські плавці посіли другу і третю сходинки п'єдесталу за підсумком запливу серед чоловіків. Срібним призером став Ігор Борисик з результатом 2 хвилини 5,12 секунди, а представник Спортивного клубу (м. Біла Церква) солдат-контрактник Збройних Сил України Андрій Коваленко виборов бронзову медаль із часом 2 хвилини 5,21 секунди (особистий рекорд).

У цьому ж виді програми серед жінок третьою стала Ганна Дзеркаль. Це найкращий час, показаний Ганною на цій дистанції в її кар'єрі. Завершальну крапку у виступі синьо-жовтої збірної на чемпіонаті Європи поставив Андрій Говоров. На 50-метровці батерфляєм він фінішував третім – 22.72.

БОРТЬБА

Борці ЦСКА вибороли 4 золоті медалі на Кубку України

У спортивному комплексі спортінтернату в Броварах завершився Кубок України з вільної боротьби. Спортсмени команди майстрів з єдиноборств Центрального спортивного клубу Збройних Сил України традиційно гідно представили честь вітчизняного оборонного відомства на змаганнях.

Борці ЦСК ЗС України, під керівництвом старшого тренера майора Андрія Парталіяна, вибороли золоті медалі у 4-х з 7-и вагових категорій.

Так, у ваговій категорії до 55 кг перемогу святкував солдат-контрактник Юрій Леденюв. У ваговій категорії до 60 кг першу сходинку посів солдат-контрактник Микола Айвазян, а у ваговій категорії до 96 кг впевнено подолав усіх супротивників на килимі

працівник Збройних Сил України Павло Олійник. У суперважкій ваговій категорії не було рівних солдату служби за контрактом Мурадіну Кушкову.

Також відзначилися працівники Збройних Сил України Сергій Ратушний, Ігор Хавалджи (III місце, 55 кг), солдат служби за контрактом Олег Захаревич (II місце, 74 кг), молодший сержант контрактної служби Олег Білоцерківський (III місце, 84 кг).

РАЛІ

Відбувся п'ятий етап Кубка України з ралі-рейдів “Кіммерійський тракт”

23-25 листопада на Керченському півострові пройшов п'ятий етап Кубка України з ралі-рейдів “Кіммерійський тракт 2012”. До змагань була допущена гоночна техніка категорій: T1-Super Production, T2-Production, T-5 Квадроцикли та Рейд.

Швидкісна траса з кам'янистих, ґрунтових і степових доріг стала серйозним випробуванням для багатьох, навіть досвідчених водіїв. Довжина кола склала 208 км. Всього за два етапи учасники подолали три кола.

З 14 автомобільних екіпажів у категорії “Спорт”, що вийшли на старт, фінішувати вдалося десятьом. Чотири досить сильних тандеми зіткнулися з технічними проблемами і підступністю траси. Зійшли два російських екіпажі: Сергій Савенко-Ілля Пономаренко та Олександр Олейников-Олена Лаврова. Не зміг завершити боротьбу за медалі титулований раліст Валерій Горбань і пілот “Auto-Life Racing Team” Владислав Кушинський.

Переможцем “Кіммерійського тракту” став екіпаж 201 Богдан Новицький-Роман Поліщук. Ще з першого етапу гонки спортсмени захопили лідерські позиції і зуміли втримати результат до самого фінішу змагань, відірвавшись від найближчих суперників майже на 40 хвилин. Пілот 210 екіпажу Олександр Гудолін і його штурман Дмитро Ціро замкнули трійку лідерів в абсолютному заліку “Кіммерійського тракту”.

Ралі-рейд “Кіммерійський тракт 2012” став заключним змаганням Кубка України в цій дисципліні. За цей рік ралі-рейди пройшли в різних регіонах нашої країни п'ятьма етапами, що, безсумнівно, стало суттєвим внеском у розвиток українського автоспорту.

БАСКЕТБОЛ “Бронза” мукачівських ветеранів на турнірі пам'яті Миколи Багдея

Шостий рік поспіль мукачівські ветерани баскетболу беруть участь в Міжнародному турнірі “Відкритий кубок Києва” серед ветеранів пам'яті майстра спорту міжнародного класу, срібно-го призера 18-х Олімпійських ігор та чемпіона Європи Миколи Багдея.

На відкритті турніру виступили президент асоціації ветеранів баскетболу України Олег Крайнюк, заслужений тренер України Володимир Карпунін, а також ветерани баскетболу, які грали в одній команді з великим майстром цієї чудової гри. Хвилиною мовчання учасники турніру вшанували пам'ять видатного баскетболіста Миколи Багдея.

У XXI турнірі взяло участь 12 команд у трьох вікових групах: 40+, 50+ та 60+. Наша мукачівська команда змагалася у віковій групі 50+ із командами Києва, Кишинева та Николаєва.

У першій грі наша команда

впевнено переграла баскетболістів із Николаєва з рахунком 45:16. Друга гра проти молдавських баскетболістів йшла з перемінним успіхом, але все ж фінальний свисток зафіксував перемогу команди з Кишинева з рахунком 53:48. В останній день турніру мукачівці зустрілися з господарями турніру – командою киян, у складі якої грали майстри спорту, призери та чемпіони Радянського Союзу і України. Перший період мукачівські баскетболісти виграли з рахунком 17:13, другий зіграли у нічию 15:15, але третій та четвертий був вже за столичними гравця-

ми. Загальний результат гри 69:61 на користь господарів турніру. За підсумками цього турніру мукачівська команда здобула бронзові медалі і кубок за третє місце.

Переможцями у вікових групах 40+, 50+ стали киявські команди, у групі 60+ перемогли “Львівські гулівери”. Кращим гравцем в нашій команді було визнано Віктора Квашу.

Цей турнір є одним із етапів підготовки нашої команди до чемпіонату світу, який пройде у 2013 році в Греції.

Віталій Бібік.
м. Мукачеве.

Сторінку підготував Олександр Олехнович.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію
видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ “Прес Корпорейшн Лімітед”.
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на “Крила України” обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

Дизайн та верстка:
С. Клименко, Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Черговий по номеру: О. Олехнович.
Перший редактор
Сергій Свенцицький.
Тир. 3400 (на місяць) Зам. № 122244.
ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
М. ПОПЛАВСЬКИЙ

